

ความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพของพลทหารกองประจำการสังกัดมณฑลทหารบกที่ 11

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาโท สาขาวิชาการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์

พฤษภาคม 2552

ความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพของพลทหารกองประจำการสังกัดมณฑลทหารบกที่ 11

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาโท สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่
พฤษภาคม 2552
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพของพลทหารกองประจำการสังกัดมณฑลทหารบกที่ 11

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์
พฤษภาคม 2552

ร้อยเอกรุ่น ผิวช่อม. (2552). ความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพของพลทหารกองประจำการ สังกัด มณฑลทหารบกที่ 11. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม: รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ เกลวีย์, รองศาสตราจารย์ ดร.สนอง โลหิตพิเศษ.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพของพลทหาร กองประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11 ใน 5 ด้านวิชา ได้แก่ ด้านวิชาอุตสาหกรรม ด้านวิชาพาณิชยกรรม ด้านวิชาคหกรรม ด้านวิชาเกษตรกรรม และด้านวิชาหัตถกรรม และเปรียบเทียบ ความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพของพลทหารกองประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11 จำแนก ตาม อายุ ภูมิลำเนาเดิม วุฒิการศึกษาเดิมก่อนเข้ารับราชการทหาร อาชีพเดิมก่อนเข้ารับราชการทหาร และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนเดิมก่อนเข้ารับราชการทหาร ตลอดจนรวบรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ ความต้องการที่มีต่อการฝึกอบรมวิชาชีพของพลทหารกองประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ พลทหารกองประจำการ มณฑลทหารบกที่ 11 ใช้ วิธีการสุ่มอย่างง่าย จากทั้งหมด 6 กองร้อย ได้กองร้อยละ 49 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 294 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบสอบถามมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (F-test)

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. พลทหารกองประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11 มีความต้องการในการฝึกอบรม วิชาชีพโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีความต้องการอยู่ในระดับ มาก คือ ด้านวิชาพาณิชยกรรม ด้านวิชาคหกรรม ด้านวิชาเกษตรกรรม และด้านวิชาหัตถกรรม ส่วน ด้านที่มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านวิชาอุตสาหกรรม

2. พลทหารกองประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11 ที่มีอายุแตกต่างกัน มีความต้องการ ในการฝึกอบรมวิชาชีพโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็น ด้านวิชาพบว่า ด้านวิชาพาณิชยกรรม ด้านวิชาคหกรรม ด้านวิชาเกษตรกรรม และด้านวิชาหัตถกรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านวิชาอุตสาหกรรม แตกต่างกันอย่างไม่มี นัยสำคัญทางสถิติ

3. พลทหารกองประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11 ที่มีภูมิลำเนาแตกต่างกัน มีความ ต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็น ด้านวิชาพบว่า ด้านวิชาอุตสาหกรรม และด้านวิชาคหกรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่

ระดับ .05 ส่วนด้านวิชาพาณิชยกรรม ด้านวิชาเกษตรกรรม และด้านวิชาหัตถกรรม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. พลทหารกองประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11 ที่มีวุฒิการศึกษาเดิมก่อนเข้ารับราชการทหารแตกต่างกัน มีความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพด้านวิชาอุตสาหกรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5. พลทหารกองประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11 ที่มีอาชีพเดิมและรายได้เฉลี่ยเดิมก่อนเข้ารับราชการทหารแตกต่างกัน มีความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพโดยรวมและรายด้านทั้ง 5 ด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพของพลทหารกองประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11 มีดังต่อไปนี้

6.1 ด้านวิชาอุตสาหกรรม พลทหารกองประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11 ต้องการให้เพิ่มวิชาให้หลากหลายและมีความทันสมัยกว่าเดิม เชิญผู้ที่มีความชำนาญเฉพาะด้านมาเป็นวิทยากร จัดหาอุปกรณ์ให้เพียงพอกับจำนวนผู้ฝึกอบรม และจัดให้มีการฝึกงานในสถานประกอบการจริง

6.2 ด้านวิชาพาณิชยกรรม พลทหารกองประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11 ต้องการให้เพิ่มวิชาให้หลากหลายและมีความทันสมัยกว่าเดิม จัดหาอุปกรณ์ให้เพียงพอกับจำนวนผู้ฝึกอบรม และจัดให้มีการฝึกงานในสถานประกอบการจริง

6.3 ด้านวิชาหัตถกรรม พลทหารกองประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11 ต้องการให้จัดหาอุปกรณ์ให้เพียงพอกับจำนวนผู้ฝึกอบรม และเพิ่มวิชาให้หลากหลายและมีความทันสมัยกว่าเดิม

6.4 ด้านวิชาเกษตรกรรม พลทหารกองประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11 ต้องการให้มีการลงพื้นที่จริงเพื่อศึกษาดูงาน เชิญผู้ที่มีความชำนาญเฉพาะด้านมาเป็นวิทยากร และจัดหาอุปกรณ์ให้เพียงพอกับจำนวนผู้ฝึกอบรม

6.5 ด้านวิชาหัตถกรรม พลทหารกองประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11 ต้องการให้เชิญผู้ที่มีความชำนาญเฉพาะด้านมาเป็นวิทยากร

6.6 ข้อเสนอแนะอื่นๆ พลทหารกองประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11 ต้องการให้เพิ่มจำนวนชั่วโมง และระยะเวลาในการฝึกอบรมวิชาชีพ และเพิ่มเนื้อหาเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจในแต่ละวิชาชีพ

VOCATIONAL TRAINING NEEDS OF SOLDIER IN GENERAL HEADQUARTER REGION 11

AN ABSTRACT
BY
CAPTAIN RUNG PHEWCHAOOM

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the

Master of Education Degree in Adult Education

at Srinakharinwirot University

May 2009

Captain Rung Phewchaoom. (2009). *Vocational Training Needs of Soldier in General Headquarter Region 11*. Master's Thesis, M.Ed. (Adult Education). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee: Assoc. Prof. Dr. Sauwanee Lewan, Assoc. Prof. Dr. Snong Lohitwisas.

The purposes of this research were to study the needs of vocational training of soldiers in General Headquarter region 11 in 5 aspects, which were Industry, Business, Domestic, Agriculture, and Handicraft. Then, to compare vocational training needs as classified by age, hometown, educational qualification before serve under the army, occupation before serve under the army, and income before serve under the army. In addition to assembling suggestions to help generate the needs of vocational training.

The Sample was 294 soldiers from 6 companies, 49 soldiers each. The instrument used for collecting the data was the 5-point-rating-scale questionnaire. The statistics used for analyzing the data were means, standard deviation, t-test, and one-way analysis of variance (F-test).

The main research findings were summarized as follows:

1. The soldiers in General Headquarter region 11 needed vocational training as a whole at the high level, when consider in each aspect it was found that Business, Domestic, Agriculture, and Handicraft illustrated that soldiers needed vocational training in high level and in Industry was at moderate level.
2. Soldiers differentiated by age needed vocational training as a whole with statistically significant difference at .05 level. When considering individual aspect it was found that Business, Domestic, Agriculture, and Handicraft were statistically significant difference at .05 level.
3. Soldiers differentiated by hometown needed vocational training as a whole with no statistically significant difference. When considering individual aspect it was found that Industry, Domestic were statistically significant difference at .05 level.
4. Soldiers differentiated by educational qualification before serve under the army needed vocational training as a whole with no statistically significant difference. When considering individual aspect it was found that Industry was statistically significant difference at .05 level.
5. Soldiers differentiated by occupation and income before serve under the army needed vocational training both as a whole and individual aspect were statistically significant difference at .05 level.

6. Suggestions concerning requirement of vocational training.

- Industry should be more varied and up to date. It was suggested to invite the experts to give instructions, to find sufficient instruments for students, and to have job training at the workplace.

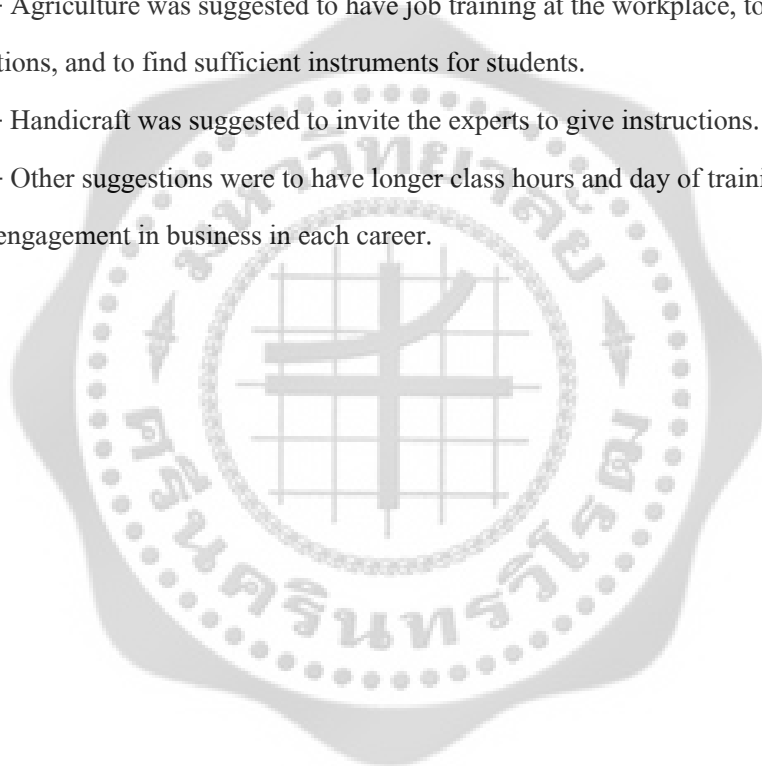
- Business should be more varied and up to date. It was suggested to find sufficient instruments for students, and to have job training at the workplace.

- Domestic should be more varied and up to date. It was suggested to find sufficient instruments for students.

- Agriculture was suggested to have job training at the workplace, to invite the experts to give instructions, and to find sufficient instruments for students.

- Handicraft was suggested to invite the experts to give instructions.

- Other suggestions were to have longer class hours and day of training and to add content about engagement in business in each career.

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีเพราะได้รับความช่วยเหลือและความเมตตาจาก รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ เถวีย์ ประธานกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ และ รองศาสตราจารย์ ดร.สนอง โลหิตวิเศษ กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำและให้แนวคิดและแนวทางในการจัดทำปริญญานิพนธ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ดร.วัฒนีย์ โรจน์สัมฤทธิ์ ประธานกรรมการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์ และดร.กัมปนาท บริบูรณ์ ที่ได้กรุณาเป็นกรรมการร่วมสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์ และได้ให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงให้ปริญญานิพนธ์เล่มนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ ดร.ประมา ศาสตระรุจิ อาจารย์ศุทธิชนันชนันท์ จันทร์ทอง อาจารย์ประจำวิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และอาจารย์ศิริมดี นาดสังข์ ผู้เชี่ยวชาญด้านประเมินผล สสวท. ที่กรุณารับเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการ ส่วนสนับสนุนกองบัญชาการกองทัพบกทั้งในอดีตปัจจุบัน และเพื่อน ๆ พี่ ๆ น้องๆ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำช่วยเหลือตอบแบบสอบถามและเป็นกำลังใจจนทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์

ขอขอบคุณเพื่อนๆ การศึกษาผู้ใหญ่ที่ให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจมาโดยตลอด

คุณประโยชน์ของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ขออุทิศเพื่อบุชาพระคุณบิดามารดา ผู้บังคับบัญชา และบูรพาจารย์ ที่ให้การศึกษาอบรมสั่งสอนให้สติปัญญาและคุณธรรมอันเป็นเครื่องชี้นำความสำเร็จในชีวิตของการทำปริญญานิพนธ์นี้ตลอดมา

ร้อยเอกรุ่ง ฝิวชุ่ม

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	4
ความสำคัญของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
ตัวแปรที่ศึกษา	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
กรอบแนวคิดในการวิจัย	8
สมมุติฐานของการวิจัย	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
ทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ	9
ความหมายของความต้องการ	9
ทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ	10
ทฤษฎีความต้องการการเรียนรู้ของผู้ใหญ่และเทคนิควิธีการสอนผู้ใหญ่	13
เอกสารเกี่ยวกับการฝึกอบรม	18
ความหมายของการฝึกอบรม	19
ความสำคัญของการฝึกอบรม	20
ประเภทของการฝึกอบรม	20
การจัดการศึกษาของหน่วยทหาร	21
การจัดการศึกษาของหน่วยทหารในอดีต	21
การจัดการศึกษานอกโรงเรียนของหน่วยทหาร	24
การจัดฝึกอบรมอาชีพของทหารกองประจำการ	25
สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11	28
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	29
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	33
การกำหนดประชากรและเลือกกลุ่มตัวอย่าง	33

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 (ต่อ)	
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	33
การเก็บรวบรวมข้อมูล	35
การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล	36
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	36
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	37
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	37
การเสนอผลวิเคราะห์ข้อมูล	38
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	38
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	62
ความมุ่งหมายของการวิจัย	62
ความสำคัญของการวิจัย	62
วิธีดำเนินการวิจัย	62
สรุปผลการวิจัย	64
อภิปรายผล	66
ข้อเสนอแนะ	69
บรรณานุกรม	70
ภาคผนวก	75
ภาคผนวก ก	76
ภาคผนวก ข	78
ภาคผนวก ค	82
ภาคผนวก ง.....	87
ประวัติย่อผู้วิจัย	94

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 รายละเอียดเกี่ยวกับสถานภาพของพลทหาร	39
2 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพ ของพลทหารกองประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11 โดยรวมและรายด้าน.....	40
3 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพ ของพลทหารกองประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11 ในด้านวิชาอุตสาหกรรม จำแนกเป็นรายข้อ	41
4 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพ ของพลทหารกองประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11 ในด้านวิชาพาณิชยกรรม จำแนกเป็นรายข้อ	42
5 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพ ของพลทหารกองประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11 ในด้านวิชาทหาร จำแนกเป็นรายข้อ	43
6 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพ ของพลทหารกองประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11 ในด้านวิชาเกษตรกรรม จำแนกเป็นรายข้อ.....	44
7 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพ ของพลทหารกองประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11 ในด้านวิชาหัตถกรรม จำแนกเป็นรายข้อ.....	45
8 เปรียบเทียบความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพของพลทหารกองประจำการ สังกัด มณฑลทหารบกที่ 11 จำแนกตามอายุโดยรวมและรายด้านวิชา.....	46
9 เปรียบเทียบความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพของพลทหารกองประจำการ สังกัด มณฑลทหารบกที่ 11 จำแนกตามภูมิลำเนาเดิมโดยรวมและรายด้าน.....	47
10 เปรียบเทียบความแปรปรวนความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพโดยรวมของ พลทหารกองประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11 จำแนกตามวุฒิการศึกษาเดิม ก่อนเข้ารับราชการทหาร โดยรวมและรายด้าน	48

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
11 ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่สำหรับคะแนนเฉลี่ยความต้องการในการฝึกอบรม วิชาชีพ ด้านวิชาอุตสาหกรรม จำแนกตามวุฒิการศึกษาเดิมก่อนเข้ารับราชการทหาร	49
12 เปรียบเทียบความแปรปรวนความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพโดยรวมของ พลทหารกองประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11 จำแนกตามอาชีพเดิมก่อนเข้า รับราชการทหารแตกต่างกัน โดยรวมและรายด้าน	50
13 ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่สำหรับคะแนนเฉลี่ยความต้องการในการฝึกอบรม วิชาชีพโดยรวม จำแนกตามอาชีพเดิมก่อนเข้ารับราชการทหาร	51
14 ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่สำหรับคะแนนเฉลี่ยความต้องการในการฝึกอบรม วิชาชีพด้านวิชาอุตสาหกรรม จำแนกตามอาชีพเดิมก่อนเข้ารับราชการทหาร	52
15 ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่สำหรับคะแนนเฉลี่ยความต้องการในการฝึกอบรม วิชาชีพด้านวิชาพาณิชยกรรม จำแนกตามอาชีพเดิมก่อนเข้ารับราชการทหาร	52
16 ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่สำหรับคะแนนเฉลี่ยความต้องการในการฝึกอบรม วิชาชีพด้านวิชาทหาร จำแนกตามอาชีพเดิมก่อนเข้ารับราชการทหาร	53
17 ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่สำหรับคะแนนเฉลี่ยความต้องการในการฝึกอบรม วิชาชีพด้านวิชาเกษตรกรรม จำแนกตามอาชีพเดิมก่อนเข้ารับราชการทหาร	53
18 ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่สำหรับคะแนนเฉลี่ยความต้องการในการฝึกอบรม วิชาชีพด้านวิชาหัตถกรรม จำแนกตามอาชีพเดิมก่อนเข้ารับราชการทหาร	54
19 เปรียบเทียบความแปรปรวนความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพโดยรวมของ พลทหารกองประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11 จำแนกตามรายได้เฉลี่ย ต่อเดือนเดิมก่อนเข้ารับราชการทหารแตกต่างกัน โดยรวมและรายด้าน	55
20 ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่สำหรับคะแนนเฉลี่ยความต้องการในการฝึกอบรม วิชาชีพโดยรวม จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือนเดิมก่อนเข้ารับราชการทหาร	56
21 ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่สำหรับคะแนนเฉลี่ยความต้องการในการฝึกอบรม วิชาชีพด้านวิชาอุตสาหกรรม จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือนเดิมก่อนเข้ารับ ราชการทหาร	57
22 ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่สำหรับคะแนนเฉลี่ยความต้องการในการฝึกอบรม วิชาชีพด้านวิชาพาณิชยกรรม จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือนเดิมก่อนเข้ารับ ราชการทหาร	57

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
23 ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่สำหรับคะแนนเฉลี่ยความต้องการในการฝึกอบรม วิชาชีพด้านวิชาคหกรรม จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือนเดิมก่อนเข้ารับราชการ ทหาร	58
24 ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่สำหรับคะแนนเฉลี่ยความต้องการในการฝึกอบรม วิชาชีพด้านวิชาเกษตรกรรม จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือนเดิมก่อนเข้ารับราชการ ทหาร	58
25 ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่สำหรับคะแนนเฉลี่ยความต้องการในการฝึกอบรม วิชาชีพด้านวิชาหัตถกรรม จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือนเดิมก่อนเข้ารับราชการ ทหาร	59
26 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพของพลทหารกอง ประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11	60

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

กระแสโลกาภิวัตน์ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสังคมโลก ทั้งด้านประชากร สังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการเมือง ประชาชน คนในสังคมจะต้องดิ้นรนปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น มีการแข่งขันกันความสามารถต่างๆ เพื่อจะทำให้ดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุข การศึกษาจึงมีความสำคัญมากสำหรับการเปลี่ยนแปลงนั้นนอกเหนือจากปัจจัย 4 ที่ใช้ในชีวิต ได้แก่ ที่อยู่อาศัย อาหาร เครื่องนุ่งห่ม และยารักษาโรค การศึกษายังเป็นปัจจัยที่ 5 เป็นปัจจัยที่ช่วยแก้ปัญหาต่างๆด้านของชีวิต และเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดของชีวิต (พนม พงษ์ไพบูลย์. 2541: 11) ด้วยเหตุนี้การศึกษาจึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนาคน และสังคม เพราะประชาชนจะมีประสิทธิภาพในการทำงาน และปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ ตลอดจนเป็นผู้มีจริยธรรมที่ดีงามได้นั้นย่อมต้องอาศัยรากฐานทางการศึกษาทั้งสิ้น

กองทัพเป็นหน่วยงานที่สำคัญของชาติ ที่ได้รับมอบหมายหน้าที่ด้านการพัฒนาประเทศ พร้อมๆ กับภารกิจในการป้องกันประเทศ โดยกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปีพุทธศักราช 2540 “รัฐต้องจัดให้มีกำลังทหารไว้เพื่อพิทักษ์รักษาเอกราช ความมั่นคงของรัฐสถาบันพระมหากษัตริย์ ผลประโยชน์แห่งชาติ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขและเพื่อการพัฒนาประเทศ” (กองบัญชาการทหารสูงสุด. 2543: 14) ดังนั้นนโยบายการพัฒนาประเทศของรัฐบาล ตามที่ปรากฏอยู่ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (2545 - 2549) จึงเป็นแผนยุทธศาสตร์ที่ชี้นำทิศทางการพัฒนาประเทศในระยะปานกลาง ที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ระยะยาว และมีการดำเนินการต่อเนื่องจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (2540 - 2544) ในด้านแนวคิดที่ยึด “คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา” ในทุกมิติอย่างเป็นองค์รวมและให้ความสำคัญกับการพัฒนาที่สมดุล ทั้งด้านตัวคน สังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสร้างระบบบริหารจัดการภายในที่ดีขึ้นทุกระดับ อันจะทำให้เกิดการพัฒนายั่งยืนที่มี “คน” เป็นศูนย์กลางได้อย่างแท้จริง (ชาชีวะวัฒน์ ศรีแก้ว. 2545: 37)

ตามคำสั่งนโยบายแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในขณะนั้นได้มีการกำหนดนโยบายเฉพาะไว้ โดยมุ่งเน้นให้ทหารกองประจำการได้รับการฝึกอาชีพ ในสาขาเกษตรกรรม อุตสาหกรรม และการบริการ โดยให้ทหารกองประจำการทุกคน จะต้องมีความรู้จบการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ที่กระทรวงศึกษาธิการรับรองในครั้งนั้น บก.ทหารสูงสุด กำหนดให้สำนักงานทหารพัฒนา (สทพ.) กรป.กลาง เป็นหน่วยรับผิดชอบการประสานงานในการฝึกอบรมวิชาชีพคือ มุ่งเน้นให้มี

การพัฒนาอาชีพด้านเกษตรกรรม หมายถึง การกลั่นกรอง การปลูสดัว การประมง การป่าไม้ เป็นต้น และทางด้านการบริการ หมายถึง อาชีพขายแรงงานและให้บริการกับลูกค้าทั่วไป เช่น อาชีพช่างทั่วไปต่าง ๆ ได้แก่ ช่างไฟฟ้า ช่างตัดผม ช่างซ่อมรถยนต์ ช่างซ่อมวิทยุ เป็นต้น

รัฐบาลของหลายประเทศได้กำหนดบทบาททหารในการพัฒนาโดยทางอ้อม กล่าวคือ ได้มีการให้ความรู้ความชำนาญ ตลอดจนปลูกจิตสำนึกทหารให้มีความรักชาติ รักประชาธิปไตย ห่วงแทนทรัพยากรธรรมชาติและฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม หลักการทั่วไปในการให้การศึกษอบรมสามารถแบ่งได้ 13 ประการดังนี้

1. การฝึกอบรมควรที่จะปลูกฝังให้เป็นผู้ที่มีวินัยในตัวเอง ช่วยเหลือตนเอง มีจิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อชาติบ้านเมือง
2. ระดับความรู้ความชำนาญที่จะให้แก่กำลังพลในโครงการฝึกอบรมก่อนและหลังปลดประจำการ ขึ้นอยู่กับปัจจัยเวลาที่พอมีหลังจากการปฏิบัติการกิจและหน้าที่หลักการทางทหาร การฝึกอบรมทุกโครงการควรที่จะเน้นให้ทหารเป็นผู้ใฝ่หาความรู้ และมีจิตสำนึกในการศึกษาอย่างต่อเนื่องไม่หยุดยั้ง
3. ก่อนให้การศึกษอบรม ควรจัดให้มีการประเมินความรู้ความสามารถและทัศนคติเป็นเบื้องต้นเสียก่อน ผู้สำเร็จมัธยมศึกษาจะเหมาะสมที่จะได้รับการฝึกวิชาชีพ การวัดผลและประเมินผลความรู้จะต้องกระทำด้วยความรอบคอบ ไม่ให้ผู้รับการฝึกอบรมรู้สึกว่าการวัดผลมีความสำคัญเกินกว่าความรู้ความสามารถที่เขามี
4. การเลือกสาขาวิชาที่จะฝึกอบรม ควรขึ้นอยู่กับการต้องการ แนวโน้ม และสถานการณ์ด้านกำลังพลในสาขาเกษตรกรรม อุตสาหกรรมและการบริการของระดับภูมิภาค ระดับชาติ และระหว่างประเทศ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมได้ใช้ความรู้ความสามารถเต็มที่และมีอาชีพ
5. ก่อนที่จะเริ่มทำการฝึกอบรม ต้องมีความมั่นใจว่ามีวิทยากรและเครื่องมือที่เหมาะสมและครบถ้วนสมบูรณ์ หลักสูตรการฝึกอบรมก่อนและหลังปลดประจำการควรแยกออกจากกัน ทั้งนี้เพราะความแตกต่างของอายุและประสบการณ์ แต่อย่างไรก็ตาม ควรใช้อุปกรณ์เครื่องมือทางทหารที่มีอยู่แล้วให้เป็นประโยชน์ ทั้งนี้เพื่อการประหยัดค่าใช้จ่าย นอกจากนี้ โครงการยกระดับวิทยฐานะของวิทยากรและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างผู้รับการฝึกอบรมจะเสริมให้โครงการฝึกอบรมเพิ่มประสิทธิภาพมากขึ้น
6. จากประสบการณ์ที่ผ่านมา หลายสถาบันฝึกอบรมมักมีปัญหาเกี่ยวกับความสึกหรอของอุปกรณ์และเครื่องมือในการฝึกอบรม ดังนั้นควรมีโครงการซ่อมบำรุงเครื่องมือหรืออุปกรณ์การเรียนการสอน ทั้งนี้เพื่อซ่อมบำรุงอุปกรณ์ในสถานที่ฝึกอบรมและอุปกรณ์ของทหารเองหลังจากที่ได้จบหลักสูตรและออกไปปฏิบัติหน้าที่แล้ว

7. ในการฝึกอบรมทุกระดับทั้งก่อนและหลังปลดประจำการ กลุ่มวิชาชีพที่น่าจะให้ความสนใจและเป็นไปตามความต้องการของตลาดแรงงาน คือ ช่างฝีมือระดับเบื้องต้นและระดับปานกลาง สาขาการเกษตรและนอกสาขาการเกษตร

8. ในพื้นที่ที่ขาดแคลนช่างฝีมือ การให้การศึกษอบรมและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ น่าจะให้ความสำคัญ เป็นการสร้างวิทยาการที่จะนำมาให้การอบรมช่างฝีมือระดับพื้นฐานเสียก่อน

9. ควรสร้างระบบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับหลักสูตรการเรียนการสอน การสาธิต การทดสอบ ความรู้ความสามารถก่อนและหลังการฝึกอบรม ตลอดจนกรรมวิธีในการคัดเลือกบุคคลเข้ารับการฝึกอบรมจะต้องให้ความสนใจเป็นพิเศษ

10. หากเทียบประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการอบรมช่างฝีมือระดับล่างและระดับกลาง ระหว่างการฝึกอบรม 2 ช่วงเวลา คือ ก่อนและหลังปลดประจำการแล้ว ระบบการฝึกอบรมก่อนปลดประจำการน่าจะได้รับการพิจารณาก่อนอื่น

11. ในกรณีที่จัดให้มีการฝึกอบรมทหารกองหนุนเพื่อไปตั้งถิ่นฐานในนิคมตามแนวชายแดน เพื่อทำหน้าที่เป็นแนวร้วหรือหน่วยแจ้งเตือนการรุกรานของข้าศึก สิ่งที่ควรให้ความสนใจ คือ

11.1 ควรที่จะให้มีการฝึกอบรมวิชาชีพในพื้นที่นิคมที่เขาเหล่านั้นจะไปอยู่

11.2 ถ้ากองหนุนเป็นนายสิบหรือนายทหาร ควรได้รับบำนาญจะได้ผลดีกว่าได้รับบำนาญ เพราะจะทำให้เขายังมีความผูกพันและไม่ละทิ้งนิคม

12. โครงการจัดหางานให้ผู้สำเร็จหลักสูตรการฝึกอบรมและพิธีแจกประกาศนียบัตรแก่ผู้ผ่านการฝึกอบรม น่าจะจัดขึ้นอย่างสมเกียรติ โดยเชิญผู้แทนบริษัท สมาคม ห้างร้าน โรงงานต่างๆ มาร่วมในพิธีด้วย ทั้งนี้เพื่อให้นายจ้างเหล่านั้นได้ทราบถึงขีดความสามารถของผู้รับการฝึกอบรม จะได้คัดเลือกไปบรรจุในหน่วยงานเหล่านั้นได้ถูกต้อง อย่งไรก็ตาม หากผู้ผ่านการฝึกอบรมประสงค์ที่จะประกอบอาชีพอิสระ เช่น เปิดร้านหรือสถานบริการตนเอง ควรมีกองทุนให้กู้ยืมตามความเหมาะสมของโครงการ

13. สำหรับนายสิบและนายทหารในระหว่างประจำการ ควรที่จะส่งเสริมการเพิ่มพูนความรู้ทางด้านพลเรือน โดยการอนุญาตให้ไปรับการศึกษาในสถาบันของพลเรือนอย่างต่อเนื่อง เพราะนอกจากจะเป็นประโยชน์ต่อกองทัพแล้ว ยังเป็นประโยชน์ต่อกำลังพลเรือนเองเมื่อประสงค์ที่จะลาออกไปประกอบอาชีพอื่นได้ (จารุภัทร เรืองสุวรรณ. 2538: 49 - 52)

ในปัจจุบันความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ดังนั้นนโยบายการส่งเสริมการจัดฝึกอบรมอาชีพให้แก่ทหารกองประจำการ อาจกล่าวได้ว่าเป็นการจัดการศึกษาที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้ความสามารถและทักษะตามสาขาวิชาชีพของตน ให้สามารถนำความรู้ที่ได้ไปประกอบอาชีพและสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน ศูนย์เทคโนโลยีการศึกษามหาวิทยาลัยพลธิดาเสตร่วมกับกองทัพสหรัฐอเมริกา ได้ศึกษาประเมินการฝึกอบรมทาง

ทหาร ได้ข้อสรุปว่ากระบวนการฝึกอบรมที่เรียกว่า IPISD (The Interservice Procedure System Development Model) ทำให้กองทัพมีระบบการสอนในการฝึกอบรมเพื่อพัฒนากำลังพลได้อย่างมีประสิทธิภาพ รูปแบบการฝึกอบรมดังกล่าวนี้จึงพัฒนาจากเหตุผลของความต้องการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ก้าวหน้าทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น (ชูชัย สมบัติไกร. 2542: 5)

พลทหารกองประจำการส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ได้รับการศึกษาเฉพาะภาคบังคับ มีภูมิลำเนานอกเขตกรุงเทพมหานคร และเป็นผู้ที่ใช้แรงงานในการประกอบอาชีพ ซึ่งเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่าต่อการพัฒนาประเทศคือ มีความพร้อมทั้งกำลังกายที่แข็งแรงสมบูรณ์ ความมีวินัย มีทักษะความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ในแต่ละสาขาอาชีพ ดังนั้นภาครัฐจึงควรส่งเสริมและให้การสนับสนุนหากสามารถทำให้ทหารกองประจำการดังกล่าวนี้ได้รับการฝึกอาชีพและมีงานทำอย่างเป็นระบบในภูมิลำเนาของตนแล้ว จะเป็นกำลังคนที่มีประสิทธิภาพซึ่งเป็นการส่งเสริมการสร้างงานสร้างรายได้สู่ชุมชนด้วย พร้อมกับเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาฝีมือแรงงานสำหรับประเทศชาติต่อไป

จากเหตุผลและความสำคัญดังที่ได้กล่าวมาข้างต้น ประกอบกับปัญหาการขาดแคลนแรงงาน ได้ทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงได้ศึกษานโยบายส่งเสริมการฝึกอาชีพให้แก่พลทหารกองประจำการ และเอกสารทางราชการ พบว่า การฝึกอบรมวิชาชีพพลทหารกองประจำการในปัจจุบันควรมีแนวโน้มหรือมีนโยบายที่สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ หรือสามารถนำไปประกอบอาชีพอิสระได้ มีความรู้ความสามารถในทางทฤษฎีและทางปฏิบัติในสาขาวิชาชีพ ซึ่งเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพนั้นๆ ตามความต้องการของผู้เรียนคือทหารกองประจำการนั่นเอง

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเรื่องความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพของพลทหารกองประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11 เพื่อจะได้ทราบว่ามีความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพด้านใด และอยู่ในระดับใด เพื่อทราบข้อมูลพื้นฐานความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพ สามารถนำไปใช้เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผน การจัดทำหลักสูตรวิชาชีพที่เหมาะสม ให้สอดคล้องกับความต้องการต่อไป และสามารถนำไปใช้จริงในการทำงาน ซึ่งเป็นแนวทางสำหรับผู้บังคับบัญชาที่ดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุนต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพของพลทหารกองประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11

2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพของพลทหารกองประจำการ สังกัด มณฑลทหารบกที่ 11 จำแนกตาม อายุ ภูมิลำเนาเดิม วุฒิก่อนเข้ารับราชการทหาร อาชีพ เดิมก่อนเข้ารับราชการทหาร และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนเดิมก่อนเข้ารับราชการทหาร

3. เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพของ พลทหารกอง ประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11

ความสำคัญของการวิจัย

1. การศึกษาครั้งนี้ทำให้ทราบข้อมูลพื้นฐานความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพของ พลทหารกองประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11

2. ผลการวิจัยในครั้งนี้สามารถนำไปใช้เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผน การจัดทำหลักสูตร วิชาชีพที่เหมาะสมและตรงตามความต้องการของพลทหารกองประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11 เพื่อ เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างมีคุณภาพ สามารถนำมาปรับปรุงรูปแบบและ กระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3. ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นข้อมูลที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการศึกษาเกี่ยวกับการ ฝึกอบรมวิชาชีพให้แก่ทหารในหน่วยงานอื่นได้

ขอบเขตการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากร

พลทหารกองประจำการ มณฑลทหารบกที่ 11 ซึ่งมีทั้งหมด 6 กองร้อย กองร้อยละ 200 คน รวมเป็นจำนวน 1,200 คน

กลุ่มตัวอย่าง

พลทหารกองประจำการ มณฑลทหารบกที่ 11 ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย จากทั้งหมด 6 กองร้อย กองร้อยละ 49 คน ซึ่งได้จากตารางการสุ่มของเครชีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 607-610) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 จำนวน 294 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ได้แก่

1. อายุ

1.1 18 - 20 ปี

1.2 21 - 23 ปี

2. ภูมิสำเนาเดิม
 - 2.1 ในเขตกรุงเทพมหานคร
 - 2.2 นอกเขตกรุงเทพมหานคร
3. วุฒิการศึกษาเดิมก่อนเข้ารับราชการทหาร
 - 3.1 ประถมศึกษา (ป.6)
 - 3.2 มัธยมศึกษาตอนต้น (ม.3)
 - 3.3 มัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6), ปวช. หรือเทียบเท่า
4. อาชีพเดิมก่อนเข้ารับราชการทหาร
 - 4.1 เกษตรกร
 - 4.2 ค้าขาย
 - 4.3 รับจ้าง
 - 4.4 ไม่มีอาชีพ
5. รายได้เฉลี่ยต่อเดือนเดิมก่อนเข้ารับราชการทหาร
 - 5.1 ต่ำกว่า 5,000 บาท
 - 5.2 5,001 - 10,000 บาท
 - 5.3 10,001 บาท ขึ้นไป

ตัวแปรตาม (Dependent Variables) คือ ความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพของพลทหารกองประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11 แบ่งออกเป็น 5 ด้านวิชา ดังนี้

1. ด้านวิชาอุตสาหกรรม
2. ด้านวิชาพาณิชยกรรม
3. ด้านวิชาทหาร
4. ด้านวิชาเกษตรกรรม
5. ด้านวิชาหัตถกรรม

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพ หมายถึง ความต้องการลักษณะการเลือกหรือการแสดงความต้องการการเรียนรู้วิชาชีพที่ทหารเกณฑ์จะได้รับการฝึกอบรมจากหน่วยงานต้นสังกัด แบ่งออกเป็น 5 ด้านวิชา ได้แก่ ด้านวิชาอุตสาหกรรม ด้านวิชาพาณิชยกรรม ด้านวิชาทหาร ด้านวิชาเกษตรกรรม และด้านวิชาหัตถกรรม

1.1 ด้านวิชาอุตสาหกรรม หมายถึง วิชาที่มุ่งเน้นให้งานที่ได้ออกมาซึ่งผลิตภัณฑ์สำเร็จรูป ผลิตภัณฑ์สำเร็จรูป และการบริการ โดยใช้ปัจจัยการผลิต เช่น วิชาช่างเชื่อมอุตสาหกรรม วิชาช่างอิเล็กทรอนิกส์อุตสาหกรรม วิชาช่างยนต์ วิชาช่างอุตสาหกรรมเซรามิก วิชาช่างกลโรงงาน วิชาช่างควบคุมงานก่อสร้าง และวิชาช่างเขียนแบบก่อสร้าง เป็นต้น

1.2 ด้านวิชาพาณิชยกรรม หมายถึง วิชาที่มุ่งเน้นการบริหารจัดการงานด้านธุรกิจการค้า งานด้านเอกสารทางธุรกิจ การติดต่อสื่อสารด้านธุรกิจ เช่น วิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ วิชาการจัดการ วิชาการโรงแรมและการท่องเที่ยว วิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ ธุรกิจและบริการ อุตสาหกรรม เป็นต้น

1.3 ด้านวิชาคหกรรม หมายถึง วิชาที่มุ่งเน้นผสมผสานระหว่างการใช้ฝีมือและอุปกรณ์ ในการผลิต โดยใช้ความประณีต ความเอาใจทุกรายความละเอียด เช่น การธุรกิจอาหาร เสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย เป็นต้น

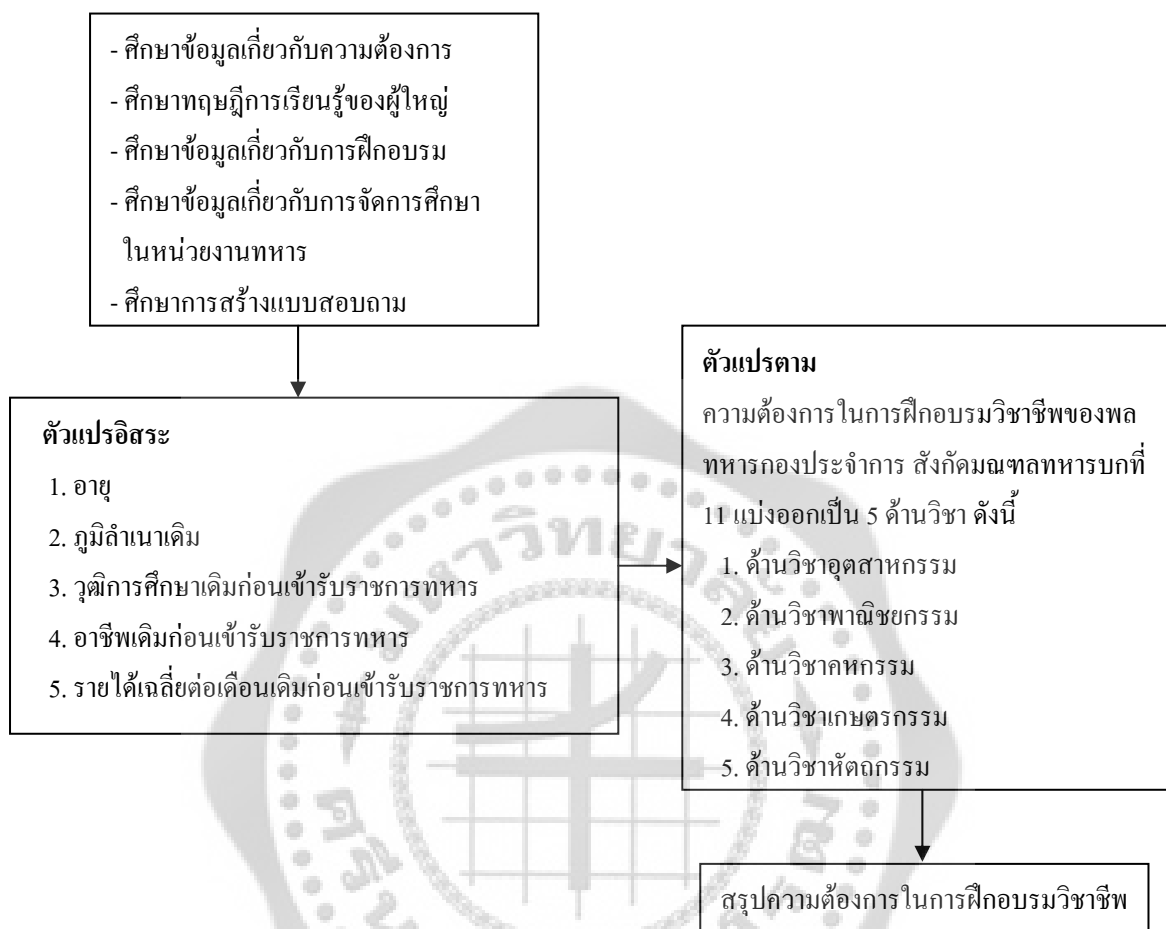
1.4 ด้านวิชาเกษตรกรรม หมายถึง วิชาที่มุ่งเน้นการผลิตทางพืช สัตว์ ป่าไม้ และประมง ซึ่งเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการผลิตปัจจัยสี่ของมนุษย์นั่นเอง ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง เช่น เกษตรธรรมชาติ (Natural Farming) เกษตรอินทรีย์ (Organic Farming) เกษตรผสมผสาน (Integrated Farming) วนเกษตร (Agro-Forestry) การเกษตรทฤษฎีใหม่ (New Theory) เป็นต้น

1.5 ด้านวิชาหัตถกรรม หมายถึง วิชาที่มุ่งเน้นงานศิลปะที่ผลิตด้วยฝีมือโดยใช้แรงงาน เป็นส่วนใหญ่ อาจมีเครื่องทุ่นแรงช่วยทำขึ้นเพื่อประโยชน์ใช้สอยและความงามในการตกแต่ง ใช้วัตถุดิบ ในท้องถิ่น โดยทำการพัฒนาวิธีการดั้งเดิมของท้องถิ่น เช่น งานเครื่องปั้นดินเผา งานโลหะ งานจักสาน งานทอลาย เป็นต้น

2. พลทหารกองประจำการ หมายถึง ชายไทยที่มีอายุ 18 ปี บริบูรณ์ ร้องขอเข้ารับราชการทหาร ซึ่งมีกำหนด 2 ปี ตามระเบียบกองทัพบกว่าด้วยเรื่องการรับทหารกองเกิน อายุ 18-20 ปี บริบูรณ์ เข้าเป็นพลทหารกองประจำการโดยวิธีร้องขอ พ.ศ. 2543 และชายไทยที่มีอายุ 21 ปี บริบูรณ์ถูกเกณฑ์เข้ารับราชการทหาร ซึ่งมีกำหนดระยะเวลา 2 ปี ตามพระราชบัญญัติราชการทหาร พุทธศักราช 2479 ในที่นี้ หมายถึง พลทหารกองประจำการที่เข้ารับราชการอยู่ใน สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11

3. มณฑลทหารบกที่ 11 หมายถึง หน่วยงานที่ให้การระวังป้องกัน การบริการแรงงาน และการเลี้ยงดูแก่กองบัญชาการมณฑลทหารบกที่ 11 ดำเนินการรักษาดำเนินการ การจัดการกองทหารกองเกียรติยศ และการระวังป้องกันที่ตั้งทางทหารที่สำคัญ ตลอดจนให้การสนับสนุนทหารเกี่ยวกับ สนามฝึก สนามยิงปืน และสนามบิน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมุติฐานของการวิจัย

1. พลทหารกองประจำการที่มีอายุต่างกันมีความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพแตกต่างกัน
2. พลทหารกองประจำการที่มีภูมิลำเนาเดิมต่างกันมีความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพแตกต่างกัน
3. พลทหารกองประจำการที่มีวุฒิการศึกษาเดิมก่อนเข้ารับราชการทหารต่างกันมีความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพแตกต่างกัน
4. พลทหารกองประจำการที่มีอาชีพเดิมก่อนเข้ารับราชการทหารต่างกันมีความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพแตกต่างกัน
5. พลทหารกองประจำการที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนเดิมก่อนเข้ารับราชการทหารต่างกันมีความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยนำเสนอเป็นลำดับดังนี้

1. ทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ
 - 1.1 ความหมายของความต้องการ
 - 1.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ
2. ทฤษฎีความต้องการการเรียนรู้ของผู้ใหญ่และเทคนิควิธีการสอนผู้ใหญ่
3. เอกสารเกี่ยวกับการฝึกอบรม
 - 3.1 ความหมายของการฝึกอบรม
 - 3.2 ความสำคัญของการฝึกอบรม
 - 3.3 ประเภทของการฝึกอบรม
4. การจัดการศึกษาของหน่วยทหาร
 - 4.1 การจัดการศึกษาของหน่วยทหารในอดีต
 - 4.2 การจัดการศึกษานอกโรงเรียนของหน่วยทหาร
 - 4.3 การจัดฝึกอบรมวิชาชีพของพลทหารกองประจำการ
5. สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ

1.1 ความหมายของความต้องการ

มีผู้ให้ความหมายของคำว่า ความต้องการ (Needs) ไว้หลายประเด็น ดังนี้

มรกต อิศรานวัฒน์ (2545: 9) ได้กล่าวว่า ความต้องการจะมีขึ้นตลอดเวลาและมีลักษณะเป็นลำดับขั้นตามความสำคัญ คนเราจะพยายามตอบสนองความต้องการเหล่านี้โดยเลือกตอบสนองตามลำดับความสำคัญของสิ่งจูงใจและแสดงออกเป็นพฤติกรรม

จิตรา ศาสนัส (2542: 35) ได้กล่าวว่า ความต้องการของมนุษย์เกิดจากการขาดความสมดุลทางด้านร่างกายหรือจิตใจ ซึ่งก่อให้เกิดแรงผลักดันทั้งภายในและภายนอก ให้มนุษย์ปรับตัวในการตอบสนองแรงผลักดันที่เกิดขึ้น การปรับตัวเพื่อตอบสนองแรงผลักดันคือความต้องการนั่นเอง

พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา (2542: 144) กล่าวว่า ความต้องการเป็นแรงผลักดันที่เกิดขึ้นภายในตัวบุคคล เพราะชีวิตของคนเรานั้นจะต้องมีการดิ้นรน เพื่อหาทางตอบสนองความต้องการต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นและทิศทางของพฤติกรรมก็จะถูกกำหนดโดยแรงผลักดันของความต้องการที่เกิดขึ้นในขณะนั้น

เขาวนุช ทานาม (2545: 31 – 32) ได้กล่าวว่า ความต้องการหมายถึงความประสงค์หรือความอยากได้ของมนุษย์ตามธรรมชาติ มนุษย์มีความต้องการหลายอย่างหลายด้านด้วยกัน โดยจะเป็นไปตามสภาพและสภาวะนั้น ๆ ความต้องการส่วนใหญ่มี 2 ด้าน คือความต้องการทางด้านร่างกายและความต้องการทางด้านจิตใจ โดยเฉพาะความต้องการทางด้านจิตใจของมนุษย์นั้น คือความต้องการในด้านความสำเร็จซึ่งเป็นความต้องการระดับสูงแต่ความเป็นจริงมนุษย์ทุกคนไม่สามารถได้รับการตอบสนองความต้องการได้เท่าเทียมกัน คือสถานภาพทางสังคมและศักยภาพของแต่ละบุคคล

คอฟแมน; และอิงลิช (Kaufman; & English. 1981 ; อ้างอิงจาก ศุภกาญจน์ ดันติกลัปยาภรณ์. 2545: 17) ได้ให้ความหมายของคำว่า ต้องการ (Needs) ว่าหมายถึง ช่องว่าง (Gap) ระหว่างผลผลิตที่เป็นอยู่ในปัจจุบันกับผลผลิตที่เราต้องการ โดยนำช่องว่างที่ได้รับมาจัดลำดับความสำคัญแล้วเลือกเอาสิ่งที่สำคัญที่สุดเป็นความต้องการที่จะต้องกระทำก่อน

สรุปได้ว่า ความต้องการ หมายถึง บางอย่างที่ต้องการการตอบสนองตามความประสงค์ของความรูสึกของมนุษย์

1.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ

ทฤษฎีความต้องการของคิตต์

คิตต์ (Kidd. 1973: 272) ยังได้เน้นถึงความต้องการเฉพาะของผู้ใหญ่ ซึ่งประกอบด้วย สิ่งต่อไปนี้ คือ ความต้องการด้านต่าง ๆ คือ ด้านสุขภาพ ด้านครอบครัว และความสัมพันธ์ทางสังคมต้องการมืออาชีพ มีความบันเทิง และต้องการสิ่งยึดเหนี่ยวทางใจ

จากแนวคิดความต้องการของมนุษย์ตามทฤษฎีต่าง ๆ สรุปได้ว่าความต้องการของมนุษย์มีความสำคัญอยู่ดังนี้ คือ ด้านสุขภาพทางร่างกายและจิตใจ เพื่อสนองตอบต่อความต้องการพื้นฐานของมนุษย์อันจะดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข ส่วนด้านสังคมต้องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ทำประโยชน์ให้แก่ผู้อื่นและชุมชน ปรับตนเองให้เข้ากับสภาพการเปลี่ยนแปลงของสภาวะแวดล้อมเพื่อให้เป็นที่ยอมรับของสมาชิกในสังคม โดยที่ กิจกรรมนั้นหนาท่าช่วยตอบสนองความต้องการของมนุษย์ ตั้งแต่ระดับความต้องการขั้นพื้นฐานจนถึงความต้องการขั้นสูงสุด ซึ่งจะช่วยสร้างเสริมประสบการณ์และคุณภาพของชีวิต

ทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์

มาสโลว์ (สัวฒน์ วัฒนวงศ์. 2544: 17-18 ; อ้างอิงจาก Maslow. 1978 *The Adult Learner*) ได้เสนอทฤษฎีแรงจูงใจของมนุษย์ในลักษณะของ ลำดับชั้นความต้องการ (Hierarchy of Needs) โดยแยกออกเป็นลำดับชั้นที่สำคัญ 5 ขั้นตอนด้วยกัน ได้แก่

ขั้นที่ 1 ความต้องการทางด้านร่างกาย หรือสรีระวิทยา (Bodily Needs or Physiological Needs) เป็นความต้องการระดับแรกสุด ได้แก่ อาหาร น้ำ เพื่อบรรเทาความหิว ความต้องการทางเพศ การพักผ่อนนอนหลับ การได้หย่อนใจ

ขั้นที่ 2 ความต้องการได้รับความปลอดภัย (Safety Needs) จะเกิดขึ้นเมื่อความต้องการขั้นที่ 1 ได้รับการตอบสนองแล้ว มนุษย์ก็จะแสวงหาความมั่นคง การป้องกันภัยอันตรายต่างๆ ถ้าหากไม่ได้รับการสนองตอบ คนเราอาจหาทางหลบหนีไปสถานอื่นๆ ก็ได้

ขั้นที่ 3 ต้องการความรักและการเข้าเป็นสมาชิกในกลุ่ม (Love and Belonging Needs) เพราะว่าการได้รับความอบอุ่น การยอมรับจากสมาชิกหรือเพื่อนๆ ในกลุ่ม ต้องการทราบว่าตนเองมีฐานะอย่างไรในกลุ่มนั้น

ขั้นที่ 4 ความต้องการได้รับการยกย่องในด้านความมีชื่อเสียงและเกียรติยศ (Self Esteem Needs) ซึ่งหมายถึงลักษณะที่เกี่ยวข้องกับการได้รับความเคารพ ความเชื่อมั่นอื่นๆ ทำให้เกิดความรู้สึกอิสระมีเสรีภาพ และความมีชื่อเสียงในด้านต่างๆ

ขั้นที่ 5 ต้องการได้กระทำตามความสามารถที่เป็นจริง (Self-actualization) เป็นขั้นสุดท้ายของความ ต้องการ และเป็นความต้องการสูงสุดของบุคคล เพื่อแสดงถึงสิ่งที่เขามีความสามารถและศักยภาพที่จะกระทำได้

สรุป ทฤษฎีความต้องการ หมายถึง ความต้องการของมนุษย์ที่เกิดจากการขาดความสมดุลทางด้านร่างกายหรือจิตใจ ซึ่งจะมีอิทธิพลก่อให้เกิดแรงผลักดันทั้งภายนอกและภายใน ให้มนุษย์พยายามปรับตัวในการตอบสนองแรงผลักดันที่เกิดขึ้น ซึ่งความต้องการของมนุษย์สามารถแบ่งได้หลายประเภท ได้แก่ ความต้องการพื้นฐาน คือ ความต้องการทางด้านร่างกาย ส่วนความต้องการทางด้านการศึกษาเป็นความต้องการในการพัฒนาสถานภาพทางสังคม และความสามารถในการปฏิบัติงานของแต่ละบุคคล

ทฤษฎีความต้องการของอัลเดอร์เฟอร์ (Alderfer Modified Hierarchy Theory)

อัลเดอร์เฟอร์ เป็นผู้คิดทฤษฎีความต้องการนี้ ใน ค.ศ. 1972 เป็นทฤษฎี (ERG Existence Relatedness Growth Theory) ที่สนับสนุนทฤษฎีความต้องการตามลำดับชั้นของ Maslow ได้ปรับเปลี่ยนให้เข้าใจง่ายขึ้นจาก 6 ชั้น เป็นทฤษฎี อี อาร์ จี ของอัลเดอร์เฟอร์ (ERG Theory Alderfer) ได้เสนอแนะรายละเอียดของทฤษฎี (นิพนธ์ กินาวงศ์. 2543: 111-112) ดังนี้

1. ความต้องการการอยู่รอด (Existence Needs) คือ ความต้องการขั้นพื้นฐานเพื่อประทังชีวิตคน เพื่อการอยู่ได้หรือเพื่อการอยู่รอด ความต้องการของเขานี้ได้รวมเอาความต้องการขั้นที่ 1 และ 2 ของมาสโลว์เข้าไว้ นั่นคือความต้องการทางร่างกายและความต้องการความปลอดภัยนั่นเอง

2. ความต้องการมีสัมพันธภาพ (Relatedness Needs) คือความต้องการที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์กับบุคคลรอบๆ ตัวและบุคคลในสังคมความต้องการตรงกับขั้นที่ 3 ของมาสโลว์ ซึ่งเรียกว่า ความต้องการทางสังคมของอัลเดอร์เฟอร์ (Social Needs Alderfer) ได้ให้ความสำคัญความต้องการขั้นนี้มาก เพราะมนุษย์จะอยู่ได้มิใช่ความต้องการพื้นฐานเท่านั้นแต่การรวมตัวอยู่ด้วยกันเป็นกลุ่มหรือเป็นหมู่นั้นมีความจำเป็น

3. ความต้องการได้รับความมั่นคงความปลอดภัย (The Needs for Security) เป็นที่ยอมรับกันมานานแล้ว สัตว์โลกมีสัญชาตญาณสำหรับการป้องกันตัวเองความต้องการด้านความปลอดภัยทางร่างกาย ถ้าหากความต้องการความมั่นคงไม่ได้รับการสนองตอบ จะเกิดอาการทางพฤติกรรมตามมาด้วย คือ เกิดความรู้สึกไม่มั่นคงโดยการถอนตัวออกจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทั้งหลาย

4. ความต้องการได้รับประสบการณ์ใหม่ๆ (The Needs for New Experience) เมื่อคนแสวงหาความมั่นคง เขาต้องเผชิญภัยและการเสี่ยง คนเราจึงอาจจะเบื่อหน่ายต่องานประจำที่ซ้ำซาก (Routine) ดังนั้นเมื่อความต้องการทางด้านนี้เกิดการสับสนขึ้น บุคคลจะเกิดความวุ่นในใจจนเกิดอาการทางพฤติกรรม เหนื่อยอ่อน ทำให้มีความต้องการได้รับประสบการณ์ใหม่ๆ

5. ความต้องการทางด้านความรัก (The Needs for Affection) คนทุกคนต้องการได้รับความรัก รวมทั้งการที่ได้รับความสำเร็จ ซึ่งในบางครั้งก็เป็นสาเหตุของความต้องการด้านนี้อาจจะเรียกได้ว่าเป็นความต้องการทางด้านสังคม คือ ต้องการมีการร่วมกันแสดงความคิดเห็นประสบการณ์ ความร่าเริง ความเศร้าโศก ถ้าหากความต้องการด้านนี้ไม่ได้รับการตอบสนองก็จะเกิดอาการ 2 ด้าน คือ การถอนตัวออกจากกลุ่ม หรือมีลักษณะก้าวร้าว แสดงอาการเป็นศัตรู

6. ความต้องการได้รับการยอมรับ (The Needs for Recognition) มนุษย์ส่วนมากต้องการได้รับความรู้สึกตัวเองมีค่า ได้รับการยกย่องนับถือจากคนอื่น ๆ ในบางด้านของเขา ความต้องการทางด้านนี้ทำให้เขาต้องการรวมกลุ่มทางสังคม เป็นชุมชน สถาบันต่างๆ ทำให้เขาสามารถแสวงหาสถานภาพ และความสนใจจากสมาชิกในกลุ่มได้ด้วย

2. ทฤษฎีความต้องการการเรียนรู้ของผู้ใหญ่และเทคนิควิธีการสอนผู้ใหญ่

ทฤษฎีความต้องการการเรียนรู้ของผู้ใหญ่

การเรียนรู้ของผู้ใหญ่เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับมนุษยชาติมาทุกยุคทุกสมัย นับเป็นเวลาช้านาน ซึ่งความเชื่อทางการศึกษาหรือการเรียนการสอนที่ผ่านมา โดยเฉพาะในช่วงศตวรรษที่ 20 จะให้ความสำคัญมากกับเรื่องของ “Pedagogy” ซึ่งหมายถึงศาสตร์และศิลป์ที่ใช้ในการสอนเด็ก ต่อมาหลังจากสงครามโลกครั้งที่ 1 สิ้นสุดลง สถาบันการศึกษาในสหรัฐอเมริกา และประเทศยุโรป จึงเริ่มมีการศึกษาคำว่าเกี่ยวกับการสอนผู้ใหญ่มากขึ้น จนกระทั่งพัฒนามาเป็นทฤษฎีการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่ หรือ “Andragogy” (สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. 2544: 204) ทฤษฎีพื้นฐานที่นักการศึกษาผู้ใหญ่ ใช้มาจากแหล่งที่สำคัญ 3 ทาง คือ ทฤษฎีทางการศึกษา ทฤษฎีทางสังคมศาสตร์ ซึ่งมาจากศาสตร์แขนงต่างๆ เช่น สังคมวิทยา จิตวิทยา มนุษยวิทยา เป็นต้น และทฤษฎีทางการศึกษาผู้ใหญ่ที่พัฒนาขึ้นมาภายหลังจากการศึกษาวิจัย (พัชรา จงโครย. 2536: 32)

กรอบแนวความคิดทางทฤษฎี ที่จัดว่ามีอิทธิพลอย่างมากต่อการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ ประกอบไปด้วย (สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. 2544: 206-216)

เปาโล แฟร์รี (Paulo Freire) มีแนวความคิดทางการศึกษาไปในลักษณะทางมนุษยนิยม คือ กระตุ้นให้ผู้เรียนตระหนักถึงความจริงว่า ตัวผู้เรียนจะต้องเรียนรู้ด้วยตนเอง และควรมีลักษณะของการค้นคว้าหาความรู้อย่างกระตือรือร้น (Active Participant) ไม่ใช่เป็นเพียงการนั่งเฉยเพื่อรับฟังเพียงอย่างเดียว (Passive) ซึ่งในความเห็นของแฟร์รีนั้น การศึกษาไม่อาจเป็นกระบวนการที่เป็นกลางเท่านั้น (Neutral Process) ในทางตรงกันข้าม จะต้องพยายามแสวงหาและนำไปสู่เสรีภาพ (Freedom)

อิวาน อิลลิช (Ivan illich) ได้เขียนหนังสือ “สังคมที่ปราศจากโรงเรียน” (Deschooling Society. 1973) โดยกล่าวว่าการศึกษาที่แท้จริงนี้ บุคคลจะสามารถแสวงหาได้จากข้อเท็จจริงในสังคมที่เขาเป็นสมาชิกอยู่นั่นเอง เช่น การยอมรับความรู้ความเข้าใจจากอาชีพและการงานที่เขาปฏิบัติอยู่ นอกจากนี้เขายังได้เสนอแนะให้จัดตั้ง “ข่ายงานเพื่อการเรียนรู้” (Learning Net Works) เพื่อที่จะเป็นแหล่งความรู้ให้แก่สังคมและชุมชน โดยกำหนดแนวทางดำเนินไว้ 4 วิธีการ ดังนี้ (Jarvis. 1983 : 172)

1. การจัดบริการด้านเอกสารอ้างอิงเพื่อความมุ่งหมายเฉพาะอย่าง
2. การแลกเปลี่ยนด้านความชำนาญและทักษะ (Skill Exchanges)
3. การเรียนรู้จากเพื่อน (Peer Matching)
4. การจัดบริการด้านเอกสารอ้างอิง เพื่อการศึกษาในวงกว้าง

คาร์ล โรเจอร์ มีความเห็นว่า การเรียนรู้ย่อมต้องมีลักษณะเป็นกระบวนการภายในตัวผู้เรียน ที่ควบคุมด้วยตัวผู้เรียนเอง แต่ก็อาจจะมีปฏิสัมพันธ์กับสังคมและสิ่งแวดล้อมภายนอกที่เขาเป็นสมาชิก

อยู่ด้วยและยังมีความเชื่ออีกว่า “การเรียนรู้ต้องเป็นไปตามธรรมชาติ และจะมีลักษณะเป็นกระบวนการตลอดชีวิต” เปรียบประคึกกับการหายใจที่มนุษย์ขาดไม่ได้นั่นเอง (A Life Process as Breathing)

แอลัน ทัฟ (Allen Tough) ได้ค้นพบข้อสรุปว่า ผู้ใหญ่ที่เป็นผู้เรียนจะดำเนินการไปตามขั้นตอน (Phase) อยู่หลายขั้นตอนเป็นระยะๆ ไปในการเรียนรู้ตามโครงการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งได้แก่ (Knowles. 1978 : 46)

ขั้นตอนที่ 1 เป็นการตัดสินใจเพื่อเริ่มต้นโครงการ โดยที่เขาระบุว่ามีอยู่ถึง 26 ระยะ ที่ผู้เรียนต้องเกี่ยวข้อง รวมทั้งการกำหนดเป้าหมายที่จะกระทำ (Action Goal) ประเมินความสนใจการแสวงหาข้อมูลที่จะใช้อ้างอิงได้ การเลือกหาความรู้และทักษะมาใช้ได้อย่างเหมาะสม การคาดการณ์ในเรื่องค่าใช้จ่ายและผลประโยชน์ (กำไร) ที่ควรจะได้รับ

ขั้นตอนที่ 2 เป็นการเลือกผู้วางแผน (Planner) ได้แก่ ตัวผู้เรียนเองก็ได้ การกำหนดวัตถุประสงค์ ดำรงที่ใช้ คู่มือการเรียน เทปบันทึกเสียง ที่ปรึกษาทางวิชาการ ได้แก่ วิทยากร ผู้เชี่ยวชาญ หรืออาจารย์ที่ปรึกษา อย่างไรก็ตามในขั้นนี้สิ่งที่สำคัญที่สุดก็คือ การกำหนดและการเลือกผู้วางแผน และการดำเนินการให้เป็นไปตามแผน

ขั้นตอนสุดท้าย ผู้เรียนจะต้องเกี่ยวข้องในแต่ละตอนของการเรียนรู้ โดยจะดึงออกมาจากกระบวนการวางแผนในขั้นตอนที่ 2 รวมทั้งจะขึ้นอยู่กับความหลากหลายของบรรดาแหล่งความรู้ทั้งหลายที่มีอยู่ ดังนั้น จึงขึ้นอยู่กับความชำนาญและทักษะของผู้เรียนในการเลือกใช้แหล่งความรู้ทั้งหลายเพื่อช่วยส่งเสริมในการเรียนรู้ประสบความสำเร็จ

โนลส์ (สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. 2544: 225-226; อ้างอิงจาก Knowles. 1978 The Adult Learner: 31) ได้กล่าวถึงทฤษฎีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ว่า เป็นทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมและการพัฒนาการเรียนรู้ของคน โดยการอธิบายและให้เหตุผลถึงสภาวะการณ์ต่างๆ ของกระบวนการเรียนรู้เป็นหลักการที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนทั้ง 3 รูปแบบ ได้แก่ การศึกษาในระบบ โรงเรียน การศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย โนลส์ (Knowles. 1978) ได้สรุปเป็นพื้นฐานของทฤษฎีการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่สมัยใหม่ (Modern Adult Learning Theory) ซึ่งมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้ คือ โนลส์

1. ความต้องการและความสนใจ (Needs and Interests)

ผู้ใหญ่จะถูกชักจูงให้เกิดการเรียนรู้ได้ดี ถ้าหากว่าตรงกับความต้องการและความสนใจในประสบการณ์ที่ผ่านมา เขาก็จะเกิดความพึงพอใจ เพราะฉะนั้นควรจะมีการเริ่มต้นในสิ่งเหล่านั้นอย่างเหมาะสม โดยเฉพาะการจัดกิจกรรมทั้งหลาย เพื่อให้ผู้ใหญ่เกิดการเรียนรู้นั้นจะต้องคำนึงถึงสิ่งนี้ด้วยเสมอ

2. สถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตของผู้ใหญ่ (Life Situation)

การเรียนรู้ของผู้ใหญ่จะได้ผลดี ถ้าหากถือเอาตัวของผู้ใหญ่เป็นศูนย์กลาง ในการเรียนการสอน (Life-Centered) ดังนั้น การจัดหน่วยการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ควรจะยึดถือเอาสถานการณ์ทั้งหลายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตผู้ใหญ่เป็นหลักสำคัญ มิใช่ตัวเนื้อหาวิชาทั้งหลาย

3. การวิเคราะห์ประสบการณ์ (Analysis of Experience)

เนื่องจากประสบการณ์เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่มีคุณค่ามากที่สุดสำหรับผู้ใหญ่ ดังนั้น วิธีการหลักสำหรับการศึกษาผู้ใหญ่ ก็คือการวิเคราะห์ประสบการณ์ของผู้ใหญ่แต่ละคนอย่างละเอียด ว่ามีส่วนไหนของประสบการณ์ที่จะนำมาใช้ในการเรียนการสอนได้บ้าง แล้วจึงหาทางนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

4. ผู้ใหญ่ต้องการเป็นผู้นำตนเอง (Self-Directing)

ความต้องการที่อยู่ในส่วนลึกของผู้ใหญ่ก็คือ การมีความรู้ที่ต้องการที่จะสามารถนำตนเองได้ เพราะฉะนั้นบทบาทของครู จึงควรอยู่ในกระบวนการสืบหาหรือค้นหาคำตอบร่วมกันกับผู้เรียน (Mutual Inquiry) มากกว่าการทำหน้าที่ส่งผ่านหรือเป็นสื่อสำหรับความรู้ แล้วทำหน้าที่ประเมินผลว่าเขาคล้อยตามหรือไม่เพียงเท่านั้น

5. ความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual Difference)

ความแตกต่างระหว่างบุคคลจะมีเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ ในแต่ละบุคคลเมื่อมีอายุเพิ่มมากขึ้น เพราะฉะนั้นการสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ จะต้องจัดเตรียมการในด้านนี้อย่างดีพอ เช่น รูปแบบของการเรียนการสอน (Style) เวลาที่ได้ทำการสอน สถานที่สอน และประการสำคัญ คือ ความสามารถในการเรียนรู้ในแต่ละขั้นของผู้ใหญ่ ย่อมเป็นไปตามความสามารถของผู้ใหญ่แต่ละคน (Place of Learning)

ทฤษฎีการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่

อันที่จริงแล้ว การเรียนรู้ของผู้ใหญ่นั้นเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับมนุษยชาติมาทุกยุคทุกสมัย นับเป็นเวลาช้านานแล้ว แต่ค่อนข้างจะได้รับความสนใจไม่มากนักทั้งในด้านการวิจัยและการศึกษาค้นคว้า จึงทำให้เอกสารและตำราทางด้านการเรียนรู้ของผู้ใหญ่มักจะมีอยู่น้อยด้วยเช่นกัน

สำหรับความเชื่อทางด้านการศึกษา หรือการเรียนการสอนเท่าที่ผ่านมา โดยเฉพาะในช่วงศตวรรษที่ 20 จะให้ความสำคัญมากกับเรื่องของ “Pedagogy” ซึ่งหมายถึงศาสตร์และศิลป์ที่ใช้ในการสอนเด็ก และในระบายนั้ก็มีบทบาทและอิทธิพลต่อการนำมาใช้กับการเรียนการสอนผู้ใหญ่ด้วย จนกระทั่งภายหลังจบสิ้นสงครามโลกครั้งที่ 1 แล้ว สถาบันการศึกษาในสหรัฐอเมริกา และประเทศทางยุโรปจึงเริ่มมีการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการสอนผู้ใหญ่เพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะเรื่องราวที่เกี่ยวกับคุณลักษณะและธรรมชาติของผู้ใหญ่ในฐานะที่เป็นผู้เรียน ซึ่งในบทนี้จะกล่าวถึงความเป็นมาทางด้าน

แนวคิด และอิทธิพลทั้งจากทางด้านสังคมศาสตร์ จิตวิทยาและทางการศึกษาผู้ใหญ่ จนกระทั่งพัฒนาแนวคิดขึ้นเป็นทฤษฎีทางการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่หรือ “Andragogy”

แนวคิดสองกระแสที่นำไปสู่ทฤษฎีการสอนผู้ใหญ่

จากจุดเริ่มต้นของการก่อตั้งสมาคมการศึกษาผู้ใหญ่ในสหรัฐอเมริกา เมื่อปีค.ศ. 1926 (AAAE: American Association of Adult Education) ซึ่งสมาคมนี้มีบทบาทในการค้นคว้าหาความรู้ด้วยวิธีการวิจัยและการออกวารสารทางวิชาการด้านการศึกษาผู้ใหญ่ และก่อให้เกิดแนวคิดเป็นสองกระแสคือ กระแสความคิดทางวิทยาศาสตร์ (Scientific) และกระแสความคิดเกี่ยวกับศิลปะด้านการสอน (Artistic Stream)

1. กระแสความคิดทางวิทยาศาสตร์

นับว่าเป็นการค้นคว้าเพื่อการเสาะแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ ด้วยวิธีการที่เคร่งครัดต่อระเบียบวิธีการวิจัย โดยเน้นทางด้านการทดลอง ซึ่งเป็นแนวคิดของธอร์นไดค์ (Edward L. Thorndike) โดยได้พิมพ์เผยแพร่ผลงานของตนเองที่มีชื่อว่า “การเรียนรู้ของผู้ใหญ่ (Adult Learning, 1928) ความจริงแล้วเนื้อหาที่อาจจะแตกต่างไปจากข้อหนังสืออยู่บ้าง ทั้งนี้เพราะว่าเราได้ทำการศึกษาถึงความสามารถหรือสมรรถภาพในการเรียนรู้ของผู้ใหญ่โดยตรงหากแต่เป็นการศึกษาถึงความสามารถหรือสมรรถภาพในการเรียนรู้เสียมากกว่า โดยการเน้นให้เห็นว่าผู้ใหญ่ผู้นั้นสามารถที่จะเรียนรู้ได้ (สววัฒน์ วัฒนวงศ์, 2524: 56) อย่างไรก็ตาม การค้นคว้าของธอร์นไดค์ก็ทำให้ได้ข้อสรุปที่สำคัญและมีคุณค่าอย่างยิ่งว่า ผู้ใหญ่ก็มีความสามารถในการเรียนรู้ได้ และการค้นคว้าครั้งนี้ก็เป็นไปตามหลักเกณฑ์ทางวิทยาศาสตร์คือ เป็นการวิจัยอย่างมีกฎเกณฑ์มากกว่าในระยะที่ผ่านมา ซึ่งอาศัยเพียงความเชื่อถ้อยล่อย ๆ เท่านั้น

หลังจากนั้นแล้ว ธอร์นไดค์ก็ได้พิมพ์หนังสือเกี่ยวกับ “ความสนใจของผู้ใหญ่” (Adult Interests, 1938) และโซเร็นสัน (Herbert Sorenson) ก็ได้เสนอผลงานในชื่อ “ความสามารถของผู้ใหญ่” (Adult Abilities, 1938) ซึ่งผลงานทั้งสองเล่มนี้เป็นการยืนยันและสนับสนุนความคิดที่ว่าผู้ใหญ่สามารถที่จะเรียนรู้ได้นั่นเอง ภายหลังจากสงครามโลกครั้งที่ 2 แล้ว นักการศึกษาผู้ใหญ่เป็นจำนวนมากได้ศึกษาค้นคว้าจนกระทั่งได้ประจักษ์พยานหลักฐาน ทางวิทยาศาสตร์เพิ่มขึ้นอีกว่า ผู้ใหญ่สามารถเรียนรู้ได้ รวมทั้งได้พบอีกว่ากระบวนการเกี่ยวกับด้านความสนใจและความสามารถของผู้ใหญ่นั้นแตกต่างไปจากการเรียนรู้ของเด็ก ๆ เป็นอันมาก

2. กระแสความคิดเกี่ยวกับศิลปะด้านการสอน

แนวคิดทางด้านที่เป็นศิลปะในการเรียนรู้ โดยการค้นหาวิธีการในการรับความรู้ใหม่ ๆ และการ วิเคราะห์ถึงความสำคัญของประสบการณ์และให้ความสำคัญเกี่ยวกับวิธีการที่ผู้ใหญ่จะเรียนรู้

ได้อย่างไร (How Adults Learn) สำหรับท่านที่มีความสนใจทางด้านนี้และได้ทำการศึกษาค้นคว้า จนกระทั่งมีผลงานพิมพ์ออกเผยแพร่ก็คือ ลินเดอร์แมน (Eduard C. Lindreman) โดยเขาได้เขียน หนังสือว่า “ความหมายของการศึกษาผู้ใหญ่” (The Meaning of Adult Education, 1926) สำหรับ แนวความคิดของลินเดอร์แมนนี้นับว่าได้รับอิทธิพลค่อนข้างมากจากนักปรัชญาการศึกษาผู้มีชื่อเสียง คนหนึ่งของสหรัฐอเมริกาชื่อ จอห์น ดิวอี้ (John Dewey)

สิ่งที่ลินเดอร์แมนให้ความสำคัญมากก็คือ ในการเรียนรู้้นควรจะมีการเริ่มต้น โดยใช้ สถานการณ์ ต่าง ๆ มากกว่าการเริ่มต้นจากเนื้อหาวิชา ทั้งนี้วิธีการสอนโดยทั่ว ๆ ไปมักจะเริ่มต้นจากตัว ครูหรือจากเนื้อหาวิชาเป็นอันดับแรก แล้วจึงมองดูที่ตัวนักเรียนเป็นส่วนที่สอง ในการสอนแบบ ดังเดิมนั้นผู้เรียนจะต้องพยายามปรับตัวเองให้เข้ากับหลักสูตร สำหรับในการศึกษาผู้ใหญ่หลักสูตร ควรจะได้สร้างขึ้นมาจากความสนใจและความต้องการของนักศึกษาเป็นสิ่งสำคัญ ผู้เรียนเองจะทราบว่า ตัวเองมีสถานการณ์เฉพาะ ซึ่งเกี่ยวข้องกับหน้าที่การทำงาน งานอดิเรก หรือนันทนาการ ชีวิต ครอบครัว และชุมชน สถานการณ์เหล่านี้จะช่วยให้ผู้เรียนได้ปรับตัว และการสอนผู้ใหญ่ก็ควรเริ่มจากจุดนี้ โดยมี คำราและครูผู้สอนนั้นถือได้ว่ามีหน้าที่และบทบาทเป็นรองลงไป (สุวัฒน์ วัฒนวงศ์, 2524: 57) สำหรับ แหล่งความรู้ที่มีคุณค่าสูงสุดในการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ก็คือ ประสบการณ์ของผู้เรียนเอง และมีข้อคิดที่ น่าสนใจว่า “ถ้าหากการศึกษาคือชีวิตแล้ว ชีวิตก็คือการศึกษา. ซึ่งอาจจะกล่าวโดยสรุปได้ว่า ประสบการณ์ นั้นคือคำราที่มีชีวิตจิตใจสำหรับผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่

เทคนิควิธีการสอนผู้ใหญ่

สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ (2544: 246) ได้กล่าวถึงเทคนิควิธีการสอนผู้ใหญ่ที่นิยมใช้อยู่ในปัจจุบันนี้มี หลากหลายวิธี ซึ่งในที่นี้จะกล่าวถึงเทคนิควิธีการสอนผู้ใหญ่ที่สำคัญๆ 6 ประเภท ได้แก่

1. เทคนิคการอภิปรายกลุ่ม (Group Discussion)

การอภิปรายกลุ่มมีความมุ่งหมายที่สำคัญ คือ ต้องการให้พูดคุยหรือสนทนากัน โดย พิจารณาเรื่องราวที่สมาชิกในกลุ่มมีความสนใจร่วมกัน โดยมีสมาชิกเข้าร่วมการอภิปรายประมาณ 6-20 คน ภายใต้การควบคุมดูแลของผู้นำหรือประธานกลุ่ม

2. เทคนิคการอภิปรายเป็นคณะ (Panel Discussion)

ลักษณะการอภิปรายเป็นคณะ ประกอบด้วยผู้อภิปรายจำนวน 3-4 คน ที่มีความรู้ เป็นพิเศษในเรื่องนั้นๆ มีความสนใจและรอบรู้เชี่ยวชาญในเนื้อหาวิชาที่จะอภิปรายรวมทั้งมีความ สามารถในการใช้ภาษาพูดต่อหน้าผู้ฟังได้เป็นอย่างดี

3. เทคนิคการเล่นบทบาทสมมติ (Role-Playing)

เทคนิคการเล่นบทบาทสมมติ คือ การให้สมาชิกได้แสดงชีวิตจริงออกมาในทันทีในแต่ละสถานการณ์ เงื่อนไขต่างๆ ที่เกิดขึ้นตามเหตุการณ์ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้แก่สมาชิกของกลุ่ม โดยที่ผู้แสดงบทบาทก็คือสมาชิกในกลุ่มนั่นเอง และก็ไม่จำเป็นที่จะต้องมีความสามารถพิเศษในการแสดงภายหลังจากที่ปัญหาหรือสถานการณ์ ได้แสดงแล้วก็ให้กลุ่มผู้เรียนอภิปรายและแปลความหมายของการแสดงนั้น โดยอาศัยเทคนิคอื่นๆ ประกอบ เช่น การอภิปรายกลุ่ม

4. เทคนิควิธีการสาธิต (Demonstration)

การสาธิต คือ การแสดงให้เห็น การปฏิบัติ หรือการกระทำ ซึ่งต้องอาศัยการเตรียมการอย่างรอบคอบในการใช้กระบวนการนี้ โดยประกอบทั้งทางด้านการพูดและการแสดงให้เห็นด้วยสายตา การตอบคำถามและการอธิบายเพิ่ม ขึ้นแรกที่สุดนั้นผู้เรียนต้องมองดูผู้เชี่ยวชาญ แสดงการสาธิต และรับฟังคำอธิบาย หลังจากนั้นก็ต้องให้โอกาสผู้เรียนได้ปฏิบัติด้วยตนเอง ซึ่งบางครั้งก็มีความจำเป็นต้องทำตาม ขั้นตอนต่างๆ และได้รับทราบวิธีการปฏิบัติจากผู้สาธิตด้วย

5. เทคนิคการสัมมนา (Seminar)

ลักษณะของการสัมมนา ประกอบด้วยสมาชิกในกลุ่มประมาณ 5-30 คน ที่มีความสนใจเข้ารับการศึกษ โดยการ จัดจากเจ้าหน้าที่ ซึ่งมีความเชี่ยวชาญทางด้านวิชาการ สำหรับวัตถุประสงค์ของการสัมมนาเป็นการให้โอกาสแก่ผู้เข้าร่วมได้ศึกษาเนื้อหาวิชาภายใต้การแนะนำจากเจ้าหน้าที่ โดยอาจจะมีการอำนวยความสะดวกในการสัมมนาช่วยให้การแนะนำแก่ผู้เข้าร่วมสัมมนาด้วย

6. เทคนิคการบรรยายเป็นชุดโดยผู้ทรงคุณวุฒิ (Symposium)

ซิมโพเซียม หรือการบรรยายเป็นชุดโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งมีผู้บรรยายตั้งแต่ 2-5 คน ที่มีคุณสมบัติในการบรรยายโดยมีความเชี่ยวชาญในเรื่องนั้นๆ หรือเป็นเรื่องที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับการบรรยาย อาจใช้เวลาตั้งแต่ประมาณ 3-20 นาที ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับจำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ เวลาที่ใช้ในการบรรยาย และเรื่องราวที่พูดถึง ผู้บรรยายไม่จำเป็นต้องพูดถึงเรื่องของผู้บรรยาย คนอื่นๆ แต่ว่าบรรยายให้คนฟังโดยตรงไปเลย ผู้รับผิดชอบในการบรรยายก็คือ ประธานในที่ประชุม

3. เอกสารเกี่ยวกับการฝึกอบรม

การฝึกอบรมเป็นกิจกรรมหนึ่งของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีจุดมุ่งหมาย แนวคิดและหลักการต่างจากการศึกษาและการพัฒนาซึ่งการฝึกอบรม (Training) เป็นกระบวนการเสริมสร้างศักยภาพบุคลากรโดยมุ่งพัฒนา ความรู้ ทักษะ และทักษะ เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การปฏิบัติงานที่รับผิดชอบ เกิดผลลัพธ์ตามที่ได้ตั้งเป้าหมายไว้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาองค์กรในระยะยาว

3.1 ความหมายของการฝึกอบรม

วิจิตร อวาทกุล (2541: 37) กล่าวว่า การฝึกอบรม หมายถึง การพัฒนาหรือฝึกฝนอบรมบุคคลให้เหมาะสมหรือเข้ากับงาน หรือการทำงานจะเห็นได้ว่า การฝึกอบรมมีความหมายที่หลากหลายซึ่งได้แก่

1. กระบวนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
2. กิจกรรมที่สัมพันธ์กับงาน
3. การเสริมสร้างสมรรถนะของลูกจ้าง
4. การช่วยให้ลูกจ้างสามารถที่จะรับความรู้และความสามารถใหม่
5. การพัฒนาความรู้ ทักษะ เจตคติ และพฤติกรรมทางสังคมอย่างเป็นระบบ
6. การปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ดีขึ้น

จงกลณี ชูติมาเทวินทร์ (2542: 1) กล่าวว่า การฝึกอบรมคือการจัดการกระบวนการการเรียนรู้เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมอันเป็นความสามารถในการเพิ่มการทำงานของคน ทั้งในเรื่องของความรู้ ทักษะ ทักษะคิด ความชำนาญในการปฏิบัติงาน รวมทั้งความรับผิดชอบต่างๆที่บุคคลพึงมีต่อหน่วยงานและสิ่งอื่นๆ ที่แวดล้อมเกี่ยวข้องกับผู้ปฏิบัติงาน

ชูชัย สมทิธิไกร (2542: 5) กล่าวว่า การฝึกอบรม (Training) คือกระบวนการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบเพื่อสร้างหรือเพิ่มพูนความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) ความสามารถ (Ability) และเจตคติ (Attitude) ของบุคลากร อันจะช่วยปรับปรุงให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพสูงขึ้น ดังนั้นการฝึกอบรมจึงเป็นโครงสร้างที่ถูกจัดขึ้นมา เพื่อช่วยให้พนักงานมีคุณสมบัติในการทำงานสูงขึ้น เช่น เป็นหัวหน้างานที่สามารถบริหารงานและบริหารผู้ใต้บังคับบัญชาได้ดียิ่งขึ้นหรือเป็นช่างเทคนิคที่มีความสามารถในการซ่อมแซมเครื่องจักรได้ดียิ่งขึ้น

สุนทร พูนเอียด (2543: 1) ได้อธิบายว่า การฝึกอบรม หมายถึง กระบวนการที่เป็นระบบที่ช่วยเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ และทักษะในการปฏิบัติงานรวมถึงการเปลี่ยนแปลงทัศนคติและพฤติกรรมในการปฏิบัติงานของบุคคล (ผู้ปฏิบัติงาน) ให้ดีขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้บุคคลนั้นสามารถปฏิบัติงานที่อยู่ในความรับผิดชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อันจะเป็นประโยชน์ต่องานที่รับผิดชอบในปัจจุบัน และ/หรือ งานที่กำลังจะได้รับมอบหมายให้ทำในอนาคตโดยตรง

ราเบรย์ (Rabey. 1981 Training.: 6) กล่าวว่า การฝึกอบรม หมายถึง การช่วยให้บุคคลได้รับความรู้ ทักษะ และเจตคติที่จำเป็นต่อการทำงาน เพื่อเตรียมตัวให้พวกเขาทำกิจกรรมในอนาคต ซึ่งมันจะต้องเป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของเขาด้วย

มิทเชลล์ (Micheal. 1982: People in Organizations : An Introduction to Organizational Behavior : 450) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การฝึกอบรม คือพื้นฐานการเรียนรู้อย่างหนึ่ง ที่องค์การจัดหาประสบการณ์ให้กับบุคลากร ซึ่งจะช่วยให้บุคลากรนั้นปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและ

ประสิทธิผล สร้างเสริมประสบการณ์ เกิดการพัฒนาในด้านพฤติกรรมที่ดีขึ้น คือ เกิดความคิดสร้างสรรค์ มีทัศนคติที่ดี มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล

กล่าวโดยสรุปจะได้ว่า การฝึกอบรม หมายถึง กิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อพัฒนามนุษย์ให้เกิดการเรียนรู้หรือเกิดการเปลี่ยนแปลง ไปในทิศทางที่ดีขึ้น โดยกระบวนการที่วางแผนไว้

3.2 ความสำคัญของการฝึกอบรม

จกกลนี ชูติมาเทวินทร์ (2542: 4-5) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการฝึกอบรม ไว้ว่า

1. ปัจจุบันเทคโนโลยีเจริญก้าวหน้าไปรวดเร็วมากจึงจำเป็นต้องฝึกอบรมบุคลากรให้มีความรู้ทันสมัยเสมอ ถ้าบุคลากรมีความคิดล้าหลัง องค์การก็จะล้าหลังตามไปด้วย
 2. เมื่อบุคลากรปฏิบัติงานมาเป็นเวลานานจะทำให้เฉื่อยชา เบื่อหน่ายไม่กระตือรือร้นการฝึกอบรมจะช่วยกระตุ้นให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น
 3. เพื่อเตรียมบุคลากรสำหรับตำแหน่งใหม่ที่สูงขึ้นโยกย้ายงานหรือแทนคนที่ลาออกไป
- ชาญ สวัสดิ์สาดี (2542: 15-17) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการฝึกอบรม ไว้ว่า
1. การฝึกอบรมจะช่วยเพิ่มผลผลิต องค์การจะได้ผลงานมากขึ้น เพราะบุคลากรทำงานได้มาตรฐาน
 2. การฝึกอบรมจะช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขององค์การ รวมถึงสภาพแวดล้อมต่างๆในการปฏิบัติงาน ให้เป็นไปตามความต้องการขององค์การได้
 3. การฝึกอบรมจะช่วยให้บุคลากรได้เรียนรู้ เพิ่มเติมประสบการณ์ ทำให้มีความเหมาะสมกับงานยิ่งขึ้น

สรุปได้ว่า การฝึกอบรม มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนามนุษย์ในองค์การหรือหน่วยงาน เพื่อให้บุคลากรมีความรู้มีทักษะ เจตคติที่สามารถนำมาสร้างสรรค์และพัฒนาองค์การให้มีความก้าวหน้าทันกับความเปลี่ยนแปลงของโลก ทั้งด้านความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สภาพแวดล้อมและพฤติกรรมของบุคคล ซึ่งหมายถึงความเป็นเอกภาพ และความมั่นคงขององค์การ

3.3 ประเภทของการฝึกอบรม

จกกลนี ชูติมาเทวินทร์ (2542: 10) ได้กล่าวถึงประเภทของการฝึกอบรมไว้ 4 ประเภทดังต่อไปนี้

1. การฝึกอบรมก่อนประจำการ (Pre-entry Training) เป็นการฝึกอบรมให้กับผู้เข้างานใหม่หรือเพิ่งจะเริ่มโครงการใหม่ โดยทั่วไปผู้เข้าอบรมมักจะอยู่ในระยะทดลองงาน ซึ่งเนื้อหาของการฝึกอบรมจะเน้นในเรื่องของภารกิจแรกเริ่ม และภารกิจทั่วไปขององค์การ เนื้อหาโดยทั่วไปจะมีลักษณะ

ผสมผสาน คือมีทั้งการอบรมในห้อง และการฝึกอบรมภาคสนาม ปกติจะมีช่วงเวลาที่ไม่นานนักตั้งแต่ 2-3 วัน หรือในบางกรณีอาจจะใช้เวลานานเป็นเดือน

2. การฝึกอบรมระหว่างประจำการ (In-Service Training) เป็นการอบรมในช่วงที่เข้าทำงานไปแล้ว หรือผ่านระยะการทดลองงานแล้ว การฝึกอบรมจะจัดให้เป็นระยะๆ ให้กับระดับของบุคลากรที่แตกต่างกัน มีทั้งในเรื่องของการบริหารทั่วไป การอบรม การจัดการ การอบรมเฉพาะหน้าที่ หรือการอบรมเฉพาะเรื่อง คล้ายๆ กับ On the Job Training ซึ่งระยะเวลาขึ้นอยู่กับความต้องการ ส่วนใหญ่จะใช้เวลาไม่นานนัก ประมาณ 1-3 สัปดาห์

3. การฝึกอบรมในโครงการ (Project Related Training) เป็นการอบรมที่จัดให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในโครงการ อาทิเช่น โครงการที่ได้รับการอุดหนุนจากต่างประเทศซึ่งมีระยะเวลาไม่นานนัก เป็นการอบรมเฉพาะเรื่อง หรือเฉพาะประเภทของบุคลากร มีทั้งการอบรมทางด้านเทคนิคและการอบรมในเชิงการจัดการ จัดอบรมโยผู้ให้ทุน ปกติระยะสั้น คือ 1-3 เดือน หรือขึ้นอยู่กับความจำเป็นของโครงการ

4. การฝึกอบรมเพื่อพัฒนาตนเอง (Self-Development Training) ก็นับความหมายกว้างและครอบคลุม อาทิ กรณีบุคคลที่ทำงานมานานและความรู้เริ่มตื้นตัน เริ่มจะไม่ทันกับข้อมูลหรือวิทยาการสมัยใหม่ ก็จะเริ่มคิดถึงการพัฒนาตนเอง ซึ่งอาจจะเป็นการอบรมเพื่อฟื้นฟูความรู้ใหม่ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการอบรมเต็มเวลาหรือบางส่วนของเวลา โดยหน่วยงานต้นสังกัดจะให้การอนุมัติและสนับสนุนด้านการเงินซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นการออกไปอบรมนอกสถานที่ ระยะเวลาจะขึ้นอยู่กับคุณสมบัติที่หน่วยงานต้องการจะพัฒนา มีทั้งระยะสั้นและระยะยาว หรือบางคนอาจจะลาไปศึกษาต่อซึ่งการศึกษาต่อก็คือการฝึกอบรมอย่างเป็นทางการเช่นกัน

4. การจัดการศึกษาของหน่วยทหาร

4.1 การจัดการศึกษาของหน่วยทหารในอดีต

การศึกษาของทหารไม่ว่าจะเป็นด้านการศึกษาสามัญหรือด้านการศึกษาอาชีพนั้นทางราชการทหารได้พยายามหาโอกาสที่จะให้ทหารกองประจำการที่ถูกคัดเลือกเข้ามารับใช้ชาติได้รับความรู้เพิ่มเติมในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นด้าน การอ่านออกเขียนได้ การฝึกอบรมวิชาชีพอยู่เสมอ ซึ่งพอสรุปการดำเนินการในแต่ละสมัยที่มีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญๆ ทั้งสิ้น 3 สมัย คือ สมัยโบราณ สมัยรัชกาลที่ 5 จนถึงก่อนการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 และสมัยหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง มีรายละเอียดต่อไปนี้

สมัยโบราณ

สมัยนี้เริ่มตั้งแต่สมัยที่ประเทศไทยรู้จักรวบรวมกำลังคนจัดตั้งเป็นหน่วยทหารขึ้น ซึ่งในสมัยนั้นแบ่งทหารออกเป็น 2 ประเภท คือ ประเภทประจำและประเภทไม่ประจำทหารประเภทนี้เท่านั้นที่มีโอกาสได้รับการศึกษาเป็นพิเศษ ในด้านการรู้หนังสือไทย เลขและงานช่างต่างๆ บ้าง ทั้งนี้เพราะทหารประเภทนี้จะต้องมาอยู่ประจำ มากินมานอนในโรงทหารเพื่อทำหน้าที่ป้องกันพระนคร และพระเจ้าแผ่นดิน การให้การศึกษอบรม จึงเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องดำเนินการเพื่อให้ทหารมีความรู้ความสามารถ และเป็นทหารที่ดี และนอกจากนี้ยังเป็นการใช้เวลาว่างของทหารที่มีอยู่ให้เป็นประโยชน์ไปด้วย ส่วนทหารประเภทไม่ประจำนั้นทางราชการจะเรียกเข้ามาสักระยะขึ้นบัญชีไว้ แล้วก็จะปล่อยตัวกลับไปยังภูมิลำเนาเดิม และจะเรียกกระดุมมาเข้าประจำการก็ต่อเมื่อมีสงครามเกิดขึ้น ทหารประเภทนี้จะไม่มีโอกาสรับการศึกษาแต่อย่างใด (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2543: 5)

สมัยรัชกาลที่ 5 จนถึงก่อนการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475

ในตอนต้นรัชกาลที่ 5 ทหารที่จัดประจำอยู่ในพระนครได้รับหน้าที่ใหม่ๆ เพิ่มขึ้น ทั้งนี้เพราะการทหารได้นำเอาวิวัฒนาการด้านใหม่ๆ เข้ามาใช้เพื่อให้การทหารเข้มแข็งทัดเทียมอารยประเทศ วิชาความรู้ทางทหารใหม่ๆ ได้หลั่งไหลเข้าสู่กองทัพไทยตลอดมาจึงจำเป็นต้องใช้เวลาส่วนใหญ่ในการฝึกอบรมเกี่ยวกับทหารโดยเฉพาะ ไม่มีเวลาสำหรับใช้ในการศึกษาเล่าเรียนเป็นพิเศษแต่อย่างใด ทหารที่ไม่รู้หนังสืออ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ เมื่อถึงเวลารับเบี้ยเลี้ยง เงินเดือนก็ต้องใช้วิธีลงลายมือ แม้ในสมัยนี้กิจกรรมทหารจะได้รับการปรับปรุงให้เป็นกองทัพสมัยใหม่ตามแบบอย่างยุโรป จึงต้องมีการปรับปรุงแก้ไขให้ทหารอ่านออกเขียนได้ให้มากที่สุด แต่เนื่องจากไม่มีเวลาที่จะจัดให้สำหรับการศึกษาล่าเรียนเพื่อการรู้หนังสือ และผู้บังคับบัญชาในยุคนั้นส่วนใหญ่ก็ยังมองไม่เห็นความสำคัญของการส่งเสริมให้ทหารรู้หนังสือ ถือว่าทหารมีหน้าที่ป้องกันประเทศเท่านั้นจึงมุ่งให้การฝึกอบรมเฉพาะวิชาทหารเพียงประการเดียว ด้วยเหตุดังกล่าวทหารส่วนมากจึงยังไม่รู้หนังสือ (ชาติรี ทองสารี. 2547: 5)

สมัยหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475

ในสมัยนี้นับว่ามีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาของทหารมากขึ้น ซึ่งสามารถแบ่งระยะสำคัญๆ ในการพัฒนาการจัดการศึกษานอกโรงเรียนในหน่วยทหาร ได้เป็น 3 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 ระยะต้นของการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 คณะราษฎรได้กำหนดหลักการปกครองประเทศไว้ 6 ประการ ซึ่งหลักประการหนึ่งของคณะราษฎรที่กำหนดไว้ก็คือ รัฐบาลจะบำรุงความสุขสมบูรณ์ของประชาชนในทางเศรษฐกิจ ดังนั้น รัฐบาลจึงได้กำหนดแนวทางที่จะฝึกอบรมประชาชนในด้านการทำมาหากินมากขึ้น ซึ่งถือเป็นความเร่งด่วนอันดับสูง และในด้านทหารกำหนดให้มีการฝึกอบรมวิชาชีพให้แก่ทหารกองประจำการขึ้นด้วย โดยถือวิชาชีพด้านการทหารเป็น

หลัก ดังนั้นในหน่วยทหารก็เริ่มมีการฝึกอบรมได้อย่างแน่นอน คือวันพุธของทุกสัปดาห์ ให้ถือเป็นวัน การเกษตร นอกจากนี้ หน่วยทหารยังได้มีการเปิดการฝึกอบรมนายทหารครูการเกษตรขึ้น ส่วนวิชา หนังสือไทยและเลขนั้น ปรากฏว่ามีทหารกองประจำการที่คัดเลือกเข้ามาใหม่ ไม่รู้หนังสือถึงร้อยละ 70 จึงได้กำหนดให้หน่วยทหารต่างๆ ทำการสอนกับเองโดยไม่ถือว่าเป็นวิชาบังคับให้ต้องเรียน ดังนั้นการ จัดการศึกษาเพื่อการรู้หนังสือของทหารกองประจำการจึงได้ผลน้อยมาก

ระยะที่ 2 ต่อมารัฐบาลได้เร่งรัดในด้านการศึกษามากขึ้น เนื่องจากปรากฏว่ามีประชากรไม่รู้ หนังสือเป็นจำนวนมาก และจากผลการสำรวจสำมะโนประชากรในปี 2480 ปรากฏว่ามีประชากรอายุ ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป ไม่รู้หนังสือจำนวนถึงร้อยละ 68.8 ของจำนวนประชากรทั้งประเทศ หรือประมาณ 6 ล้าน 8 แสนคน รัฐบาลจึงจัดให้มีการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือของประเทศไทยเป็นครั้งแรก กระทรวงกลาโหมได้ตอบสนองนโยบายของรัฐบาลในทันทีโดยออกคำสั่งบังคับให้ทหารกอง ประจำการทุกคนในกองทัพบก กองทัพเรือ และกองทัพอากาศ ต้องมีความรู้อย่างต่ำประโยค ประถมศึกษา และเน้นลงไปว่าทหารกองประจำการทุกคนต้องมีความรู้ตามเกณฑ์ที่กำหนดนี้จึงจะปลด เป็นทหารกองหนุนได้จากคำสั่งฉบับนี้ทำให้การจัดการศึกษาเพื่อการรู้หนังสือในหน่วยทหารเป็นไป อย่างได้ผล เพราะทหารกองประจำการทุกคนต้องการได้รับการปลดเป็นทหารกองหนุน เพื่อกลับบ้าน หรือไปประกอบอาชีพทำมาหากินของตน จึงช่วยให้การจัดการศึกษาเพื่อการรู้หนังสือในหน่วยทหาร เป็นไปอย่างเข้มแข็งยิ่ง

ระยะที่ 3 นับตั้งแต่ พ.ศ. 2488 เป็นต้นมา ปรากฏว่าได้มีการเปลี่ยนแปลงคณะรัฐบาลใหม่ และผู้บังคับบัญชาทหารเห็นว่า การบังคับให้ทหารเรียนหนังสือให้ครบตามเกณฑ์นั้น เป็นการบังคับ จิตใจกันมากเกินไป จึงให้ยกเลิกระบบการศึกษาด้วยวิธีบังคับนี้เสีย และจากนั้นมาการศึกษาเพื่อการรู้ หนังสือในหน่วยทหาร จึงลดความเข้มแข็งลงไปเป็นอันมาก (ชาติรี ทองสารี, 2547: 6)

จากการศึกษาความเป็นมาของการจัดการศึกษาผู้ใหญ่ดังที่กล่าวมาแล้ว จะเห็นได้ว่า กระทรวงกลาโหมได้มีการจัดการศึกษาผู้ใหญ่มานานมาแล้ว ตั้งแต่ก่อนสมัยเปลี่ยนแปลงการปกครองและ ในปี 2483 ซึ่งเป็นปีที่รัฐบาลในยุคนั้นได้มีนโยบายให้จัดการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือไทยขึ้น นับได้ว่าเป็นครั้งแรกของการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือไทย กระทรวงกลาโหมได้ให้ความร่วมมือและเร่งรัดใน การจัดการศึกษาผู้ใหญ่อย่างเข้มแข็งและจริงจัง แต่ต่อมาการดำเนินการเพื่อการรู้หนังสือของทหารกอง ประจำการต้องหยุดชะงักลง อันเป็นผลเนื่องมาจากเกิดสงครามโลกครั้งที่ 2 ขึ้น และเมื่อภายหลัง สงครามโลกครั้งที่ 2 ยุติลง ความเข้มแข็งในการดำเนินการจัดการศึกษาได้ลดลง และต่อมาเมื่อรัฐบาล ได้ประกาศยกเลิกพระราชกำหนดส่งเสริมการรู้หนังสือไทยแล้ว การดำเนินการก็ชะงักลงไม่มีการ บังคับให้ทหารกองประจำการต้องเรียนรู้หนังสือต่อไป การศึกษาก็กลับไปเป็นรูปแบบเดียวกับระยะ ก่อน พ.ศ. 2433

ในการศึกษาถึงการจัดการศึกษานอกโรงเรียนของหน่วยทหารในอดีตจนถึงปัจจุบันจะเห็นได้ว่าการพัฒนาเปลี่ยนแปลงการจัดการศึกษาไปสู่ความมีระบบแบบแผนมากยิ่งขึ้น รวมทั้งการขยายขอบเขตการจัดการศึกษาให้กว้างขวาง ดังจะเห็นได้จากการจัดการศึกษาของกองทัพเรือในลำดับต่อไป

4.2 การจัดการศึกษานอกโรงเรียนของหน่วยทหาร

ในปัจจุบันนี้การดำเนินการจัดการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จในหน่วยทหาร โดยกองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศ ได้กำหนดไว้ในลักษณะคล้ายๆ กัน คือ ให้หน่วยทหารสังกัดในแต่ละกองทัพ ทำการสำรวจจำนวนทหารที่ไม่รู้หนังสือในหน่วยของตน แล้วรายงานไปยังกองทัพต้นสังกัด และจะต้องจัดให้มีการดำเนินการสอนตามหลักสูตรและประมวลการสอนผู้ใหญ่ ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการให้การรับรองโดยมุ่งหมายให้ผู้สำเร็จการศึกษาได้ใบรับรอง หรือประกาศนียบัตรประถมศึกษา ส่วนเวลาเรียนนั้นให้แต่ละหน่วยพิจารณากำหนดมิให้ขัดแย้งกับการฝึกทหารยามปกติ และพยายามใช้เวลานอกราชการในการสอนด้วย โดยกำหนดเวลาการศึกษาให้เสร็จสิ้นภายในเวลา 1 ปี นอกจากการศึกษาด้านการอ่านออกเขียนได้แล้วนั้น ทางกองทัพต่างๆ ยังได้จัดโครงการฝึกอบรมวิชาชีพต่างๆ ให้แก่ทหารกองประจำการ (ทหารเกณฑ์) อีกด้วย

สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ ได้ร่วมมือกับสำนักงานทหารพัฒนา จัดการสอนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขึ้นในหน่วยทหารทุกเหล่าทัพ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 โดยได้เปิดเป็นห้องเรียนทดลองครั้งแรก 4 แห่ง ได้แก่ ศูนย์การทหารปืนใหญ่ ศูนย์การทหารราบปราณบุรี กองบิน 4 ดาคลี และโรงเรียนพลทหารเรือสัตหีบ ต่อมาในปีงบประมาณ 2535 เป็นต้นมา (ภาคเรียนที่ 2 / 2534) ได้มีการจัดการเรียนการสอน ตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขึ้น โดยได้มีการดำเนินการทดลองในหน่วยทดลอง 7 หน่วย เพื่อสะดวกในการติดตามผล และทราบถึงปัญหาข้อขัดข้องในการดำเนินการอย่างแท้จริง ซึ่งประกอบด้วย (สำนักงานทหารพัฒนา. ม.ป.ป.: 16-17)

1. กองทัพบก จัดตั้งหน่วยทดลองที่ศูนย์การทหารปืนใหญ่ ศูนย์การทหารราบ และศูนย์การทหารม้า
2. กองทัพเรือ จัดตั้งหน่วยทดลองที่ศูนย์ฝึกทหารใหม่ กรมยุทธศึกษาทหารเรือ
3. กองทัพอากาศ จัดตั้งหน่วยทดลองที่กรมทหารราบอากาศโยธิน กรมทหารต่อสู้อากาศโยธิน และกองบิน 2

โดยมีจุดมุ่งหมายในการให้การศึกษากับทหารกองประจำการหรือทหารเกณฑ์ เช่นเดียวกับการศึกษาผู้ใหญ่โดยทั่วไป กล่าวคือ

1. ให้ทหารที่ขาดโอกาสได้เรียนวิชาสายสามัญ
2. ให้ทหารได้มีโอกาสศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม
3. ให้ทหารได้รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

4. ให้ทหารได้รู้จักปรับปรุงตนเอง เพื่อยกระดับตนให้สูงขึ้น
 5. ให้ทหารได้รู้จักวัฒนธรรมของชาติ และส่งเสริมความมั่นคงของชาติ
 6. ให้ทหารเป็นคนที่มีความรับผิดชอบต่อน้ำที่
 7. ให้ทหารเป็นผู้นำในสังคมในภูมิภาคของตน เพื่อเป็นพลังในการพัฒนาประเทศ
- ในการพัฒนากำลังพลในส่วนของทหารกองประจำการนั้น ได้ดำเนินการ 2 วิธี คือ

1. ดำเนินการเปิดหลักสูตรผลิตครูประจำกลุ่ม เพื่อไปทำการถ่ายทอดหรือเผยแพร่ความรู้ให้กับทหารกองประจำการแต่ละหน่วย
2. ให้ความรู้แก่ทหารกองประจำการโดยตรง โดยการจัดชุดฝึกเคลื่อนที่ออกดำเนินการ ตามหน่วยทหารทั่วประเทศ ในสาขาต่างๆ ดังนี้
 - 2.1 ผลิตครูด้านเกษตรกรรม
 - 2.2 การผลิตครูการสอนการศึกษาผู้ใหญ่
 - 2.3 โครงการวางแผนครอบครัว
 - 2.4 โครงการจัดการด้านเอกสารบำรุง
 - 2.5 จัดชุดวิชาเคลื่อนที่

4.3 การจัดฝึกอบรมอาชีพของทหารกองประจำการ

ประวัติความเป็นมากระทรวงกลาโหม ได้มีนโยบายชัดเจนในการพัฒนาทหารกองประจำการ ตั้งแต่ พ.ศ. 2520 โดยยึดถือตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อ 22 กรกฎาคม 2518 ที่กำหนดให้มีรูปแบบการใช้กำลังทหารเพื่อการพัฒนาประเทศให้ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยกระทรวงกลาโหม ได้สั่งการให้ บก.ทหารสูงสุด ที่ 146/2524 ลง 24 มี.ค. 2524 เรื่อง นโยบายการพัฒนาทหารกองประจำการ ในคำสั่งนี้มีสาระสำคัญเกี่ยวกับการทบทวนบทบาทและทบทวนความเข้าใจในหน้าที่เกี่ยวกับการพัฒนาทหารกองประจำการ เพื่อนำไปพัฒนาประเทศ ทั้งนี้จะมีลักษณะการดำเนินงานที่สอดคล้องตอบรับกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในขณะนั้นด้วย ตามคำสั่งนโยบายฉบับนี้ได้มีการกำหนดนโยบายเฉพาะไว้ โดยมุ่งเน้นให้ทหารกองประจำการได้รับการฝึกอาชีพ ในสาขาเกษตรกรรม อุตสาหกรรม และการบริการ นอกจากนั้นยังกำหนดให้มีการพัฒนาการศึกษาสามัญ โดยให้ทหารกองประจำการทุกคน จะต้องมีความรู้จบการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ที่กระทรวงศึกษาธิการรับรองในครั้งนั้น บก.ทหารสูงสุด กำหนดให้สำนักงานทหารพัฒนา (สทพ.) กรป.กลาง เป็นหน่วยรับผิดชอบในการประสานงาน เหล่าทัพต่างๆ เป็นหน่วยปฏิบัติ จากนโยบายของกระทรวงกลาโหมดังกล่าว ทำให้เห็นถึงบทบาทของกองทัพในการพัฒนาอาชีพให้แก่ทหารกองประจำการชัดเจนยิ่งขึ้น แต่การส่งเสริมยังคงจะต้องให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในขณะนั้น คือ มุ่งเน้นให้มีการพัฒนาอาชีพด้านเกษตรกรรม หมายถึง การกลีกรรรม การปศุสัตว์ การประมง การป่าไม้ เป็นต้น และทางด้านการบริการ หมายถึง อาชีพ

ขายแรงงานและให้บริการกับลูกค้าทั่วไป เช่น อาชีพช่างทั่วไปต่างๆ ได้แก่ ช่างไฟฟ้า ช่างตัดผม ช่างซ่อมรถยนต์ ช่างซ่อมวิทยุ เป็นต้น

ทหารกองประจำการเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่าต่อการพัฒนาประเทศคือ มีความพร้อมทั้งกำลังกายที่แข็งแรงสมบูรณ์ ความมีวินัย มีทักษะความรู้ความสามารถประสบการณ์ในแต่ละสาขาอาชีพ ดังนั้นหากสามารถจัดให้ทหารกองประจำการดังกล่าวนี้ ให้ได้รับการฝึกอาชีพและสนับสนุนให้ได้รับงานทำอย่างมีระบบแล้ว จะเป็นกำลังคนที่มีประสิทธิภาพสำหรับการพัฒนาฝีมือแรงงานสำหรับประเทศชาติต่อไป

จากเหตุผลและความสำคัญดังที่ได้กล่าวข้างต้น ประกอบกับปัญหาการขาดแคลนแรงงานได้ทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น คณะรัฐมนตรีจึงได้ให้ความเห็นชอบโครงการนำร่อง 5 ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 - 2544 ซึ่งเรียกว่า โครงการส่งเสริมการมีงานทำให้ทหารกองประจำการ และอีกโครงการหนึ่งคือ โครงการพัฒนาทหารกองประจำการเพื่อพัฒนาประเทศของกระทรวงกลาโหมซึ่งเป็นโครงการ 4 ปี คือ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 - 2543 อันเป็นผลให้มีการส่งเสริมการดำเนินงานเรื่องนี้อย่างเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น ดังนี้

หลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสั้น (โรงเรียนช่างฝีมือทหาร, ออนไลน์: 2552)

โรงเรียนช่างฝีมือทหารจัดหลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสั้นเพื่อพัฒนาทหารกองประจำการก่อนปลดเป็น ทหารกองหนุน ของ บก.ทหารสูงสุด กองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศ จำนวน 42 หลักสูตร โดยแบ่งระยะ เวลาศึกษาแต่ละหลักสูตรดังนี้

1. ระยะเวลาศึกษา 1 สัปดาห์ จำนวน 9 หลักสูตร

- ช่างเหล็กคัด ช่างมุงลวด ช่างท่อและสุขภัณฑ์ ช่างบำรุงรักษารถยนต์
- ช่างซ่อมรถจักรยานยนต์ ช่างซ่อมเครื่องล่างรถยนต์ ช่างซ่อมเครื่องยนต์เล็ก
- ช่างเดินสายไฟฟ้าในอาคาร ช่างบำรุงรักษาเครื่องปรับอากาศ

2. ระยะเวลาศึกษา 3 สัปดาห์ จำนวน 12 หลักสูตร

- ช่างเชื่อมไฟฟ้า ช่างเชื่อมแก๊ส ช่างกลึง ช่างซ่อมและติดตั้งสุขภัณฑ์ ช่างเดินสายไฟ

รถยนต์

- ช่างซ่อมระบบห้ามล้อ ช่างปรับซ่อมตัวถังและ โป้วสีรถยนต์ ช่างพ่นสีรถยนต์
- ช่างบริการและเติมน้ำยาเครื่องปรับอากาศ ช่างซ่อมอุปกรณ์และเครื่องใช้ไฟฟ้าภายใน

บ้าน

- ช่างติดตั้งเครื่องเสียง ช่างติดตั้งสายอากาศทีวี

3. ระยะเวลาศึกษา 6 สัปดาห์ จำนวน 21 หลักสูตร

- ช่างกลึงโลหะ ช่างเชื่อมประสาน ช่างท่อประปา ช่างโลหะแผ่น ช่างซ่อมระบบไฟฟ้า

รถยนต์

- ช่างซ่อมเครื่องยนต์ ช่างซ่อมเกียร์อัตโนมัติ ช่างซ่อมเครื่องปรับอากาศ
- ช่างอิเล็กทรอนิกส์สื่อสาร ช่างซ่อมเครื่องทำความเย็น ดิจิตอลเทคนิค
- ช่างซ่อมอุปกรณ์และเครื่องใช้ไฟฟ้าภายในบ้าน ช่างเครื่องกำเนิดไฟฟ้า
- ช่างซ่อมบำรุงลิฟท์ ไมโครโปรเซสเซอร์ ช่างซ่อมมอเตอร์ขนาดเล็ก
- ช่างติดตั้งอุปกรณ์ไฟฟ้าภายในอาคาร ไมโครคอมพิวเตอร์
- ช่างเครื่องรับวิทยุ เครื่องขยายเสียง และเทป เครื่องรับโทรทัศน์สี
- การปรนนิบัติบำรุงเครื่องคอมพิวเตอร์

นอกจากหลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสั้นของส่วนสนับสนุนกองบัญชาการกองทัพบก เรื่องการฝึกอบรมวิชาชีพสำหรับทหารกองประจำการ โดยมีรายละเอียดดังนี้

หลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสั้นของส่วนสนับสนุนกองบัญชาการกองทัพบก

เรื่อง การฝึกอบรมวิชาชีพสำหรับทหารกองประจำการในมณฑลทหารบกที่ 11

1. ความมุ่งหมาย

เพื่อพัฒนาทักษะวิชาชีพให้กับทหารกองประจำการในมณฑลทหารบกที่ 11 เมื่อปลด

ประจำการ

2. ผู้เข้ารับการฝึกอบรม

ทหารกองประจำการในมณฑลทหารบกที่ 11

3. ระยะเวลาในการฝึกอบรม

จำนวน 280 ชั่วโมง

4. หลักสูตรที่ฝึกอบรม

- 4.1 ช่างซ่อมรถจักรยานยนต์
- 4.2 ช่างเครื่องปรับอากาศ
- 4.3 ช่างเดินสายไฟฟ้าภายในอาคาร
- 4.4 ช่างอคูมิเนียม
- 4.5 ช่างก่อสร้าง
- 4.6 ช่างไม้เครื่องเรือนและช่างสีเครื่องเรือน
- 4.7 ช่างประปา
- 4.8 ช่างสีอาคาร

4.9 ช่างปูน

4.10 ช่างตัดผม

5. สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11

กองพันมณฑลทหารบกที่ 11

เป็นหน่วยขึ้นตรงของ กองทัพภาคที่ 1 มีจังหวัดทหารบกเป็นหน่วยขึ้นตรง 4 จังหวัดทหารบกและมีเขตพื้นที่ปกครองดังนี้

1. จังหวัดทหารบก กรุงเทพฯ มีเขตพื้นที่ กรุงเทพมหานคร จังหวัดนนทบุรี จังหวัดปทุมธานี จังหวัดสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรสาคร และจังหวัดนครปฐม
 2. จังหวัดทหารบกเพชรบุรี มีเขตพื้นที่ จังหวัดเพชรบุรี และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
 3. จังหวัดทหารบกราชบุรี มีเขตพื้นที่ จังหวัดราชบุรี และจังหวัดสมุทรสงคราม
 4. จังหวัดทหารบก กาญจนบุรี มีเขตพื้นที่ จังหวัดกาญจนบุรี และจังหวัดสุพรรณบุรี
- นอกจากนี้แล้ว มณฑลทหารบกที่ 11 ยังมีหน่วยขึ้นตรงกับกองบัญชาการมณฑลทหารบกที่ 11 อีก 3 หน่วยคือ

1. กองพันทหารราบ มณฑลทหารบกที่ 11
2. กองพันทหารสารวัตรที่ 11
3. กองเรือนจำ มณฑลทหารบกที่ 11

ประวัติ

มณฑลทหารบกที่ 11 ถือกำเนิดครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2445 ในนามกรมบัญชาการทหารบก กรุงเทพฯ อันเป็นหน่วยหนึ่งใน กรมยุทธนาธิการทหารบก ซึ่งต่อมาได้มีการเปลี่ยนแปลงนามหน่วยอยู่หลายครั้ง จนกระทั่งปี พ.ศ. 2477 ได้เปลี่ยนเป็น มณฑลทหารบกที่ 1 และจังหวัดทหารบกกรุงเทพฯ มีที่ตั้งหน่วย อยู่ร่วมกับ กองพลที่ 1 รักษาพระองค์ ณ ถนนศรีอยุธยา กรุงเทพมหานคร ฯ

1 กรกฎาคม 2493 ได้รับการจัดตั้งเป็น กองบัญชาการมณฑลทหารบกที่ 1 และแยกการดำเนินงานออกเป็นอิสระจาก กองพลที่ 1 รักษาพระองค์ จนกระทั่ง ปี พ.ศ. 2591 จึงได้เคลื่อนย้ายเข้าที่ตั้งกองบัญชาการแห่งใหม่ ณ ถนนพระรามที่ 5 เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร จนถึงปัจจุบัน ในปี พ.ศ. 2533 กองทัพบกได้มีคำสั่งกองทัพบก (เฉพาะ) ที่ 129/33 ลงวันที่ 14 สิงหาคม 2533 ให้เปลี่ยนนามหน่วยจาก มณฑลทหารบกที่ 1 เป็น มณฑลทหารบกที่ 11 (กองบัญชาการกองทัพภาคที่ 1, ออนไลน์: 2552)

ภารกิจที่สำคัญ

ให้การระวังป้องกัน การบริการแรงงาน และการเลี้ยงดูแก่กองบัญชาการมณฑลทหารบกที่ 11 ดำเนินการรักษากอง การจัดการกองทหารกองเกียรติยศ และการระวังป้องกันที่ตั้งทางการทหารที่สำคัญ ตลอดจนให้การสนับสนุนทหารเกี่ยวกับสนามฝึก สนามยิงปืน และสนามบิน

การฝึกและการศึกษา

หน่วยมีการฝึกตามคำสั่งกองทัพบกมีวงรอบประจำปี ดังนี้

1. การฝึกสปีดรีกองประจำการและครูฝึกทหารใหม่ในเดือนกุมภาพันธ์ มีนาคม และเดือนตุลาคม
2. การฝึกทหารใหม่ 2 ผลัด ในช่วงเดือนพฤษภาคม มิถุนายน พฤศจิกายนและธันวาคม
3. การฝึกเดินทางไกลประจำปีของกำลังพล นายทหาร นายสิบ และพลทหาร จำนวน 8 ครั้ง
4. การฝึกยิงปืนประจำปีของกำลังพล นายทหาร นายสิบ และพลทหาร ในเดือนเมษายน
5. การฝึกเป็นหน่วยเบื้องต้น หมู่ ตอน หมวด ในเดือนกันยายนของทุกปี
6. การฝึกวิชาชีพให้กับทหารกองประจำการก่อนที่จะปลดประจำการในเดือนเมษายน และเดือนตุลาคม วิชาที่ฝึก ได้แก่ วิชาช่างไม้ ขั้วรถยนต์ เป็นต้น

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

ศักดิ์ชัย นาคเอี่ยม (2537: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสนใจด้านการศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพของพลทหารเกณฑ์กองประจำการ สังกัดพลทหารราบที่ 9 จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า ส่วนใหญ่สนใจการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพในวิชาช่างซ่อมเครื่องยนต์เล็กและจักรยานยนต์ ส่วนวิชาชีพอื่นๆ ที่สนใจมากที่สุดคือ ขั้วรถยนต์ ส่วนใหญ่เห็นว่า ประโยชน์ที่จะได้รับการเรียนคือ การเพิ่มพูนความรู้ให้กับตนเองและนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน นอกจากนั้นยังต้องการให้มีการแนะแนวเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ ส่วนการเลือกเรียนวิชาชีพอื่นๆ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการเรียนกฎหมายชาวบ้าน และการศึกษาสายสามัญ

สุรพล เศรษฐบุตร (2541: 23-28) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความต้องการการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรของเกษตรกรในตำบลชุมโค อ.ปะทิว จ.ชุมพร จำแนกตามหัวข้อของการฝึกอบรมออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการเพาะปลูก ด้านปศุสัตว์/สัตว์บาล ด้านการประมง ด้านเครื่องมือทางการเกษตร ด้านธุรกิจเกษตร และด้านอุตสาหกรรมเกษตร ตามลำดับ พบว่า ส่วนใหญ่มีความต้องการการฝึกอบรมคือ ด้านธุรกิจเกษตร รองลงมาคือ ด้านเครื่องมือทางการเกษตร ด้านการเพาะปลูกพืช ด้าน

ปศุสัตว์/สัตว์บาล ด้านอุตสาหกรรมเกษตร และด้านการประมง ตามลำดับ และพบว่าลักษณะเพศ อายุ สถานภาพครอบครัว ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครัวเรือน รายได้จากการประกอบอาชีพ เกษตรกรรม และประสบการณ์ในการประกอบอาชีพ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีขอนแก่น (วรรณัฐ สัมฤทธิ์. 2541: 32) ได้ดำเนินงาน ปีงบประมาณ 2541 สรุปผลการดำเนินงานการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรมระยะสั้นปี 2541 มีผู้เข้าอบรม รุ่นที่ 18 จากหมู่บ้านปกติ และหมู่บ้านอาสาพัฒนาป้องกันชาติ จำนวน 791 คน จำนวน 80 หมู่บ้าน รายวิชาที่ให้การฝึกอบรมประกอบด้วย เกษตรกรรมทั่วไป เกษตรแบบผสมผสาน การขั้บรยนต์ พิมพ์ดีด คอมพิวเตอร์ การแปรรูปอาหาร ช่างเชื่อมไฟฟ้า ช่างตัดผม ช่างเสริมสวย การเพาะเห็ด การขยายพันธุ์พืช การเลี้ยงไก่พื้นเมือง ผลการฝึกอบรมปรากฏว่า เพศชายผ่านการฝึกอบรม 540 คน เพศหญิงผ่านการฝึกอบรม 251 คน โดยใช้งบประมาณทั้งสิ้น 474,256 บาท จากงบประมาณที่ได้รับ 646,340 บาท ส่วนการดำเนินงานปีงบประมาณ 2542 สรุปผลการดำเนินงานการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรมระยะสั้น ปี 2542 มีผู้เข้าอบรม รุ่นที่ 19 จากหมู่บ้านปกติ และหมู่บ้านอาสาพัฒนาป้องกันชาติ จำนวน 1,427 คน รายวิชาที่ฝึกอบรมประกอบด้วย การแปรรูปและการเพาะเห็ด การปลูกไม้ดอกไม้ประดับ การเลี้ยงปลา เลี้ยงสุกร การเลี้ยงไก่ ไก่เนื้อ ไก่พื้นเมือง การปลูกและการบำรุงรักษาสวน ไม้ผล การขยายพันธุ์พืช การเลี้ยงนกกระทา การสร้างผลผลิตมะม่วงนอกฤดู การสุขาภิบาลสัตว์ การเลี้ยงสัตว์ปี การเพาะเห็ดด้วยเปลือกหัวมันสำปะหลัง การทำการเกษตรแบบผสมผสาน การทำการเกษตรตามแนวพระราชดำริ (ทฤษฎีใหม่) การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร (ถั่วไทย มะตูม กระจับปี่ ฝรั่ง) ผลปรากฏว่า ผู้เข้าอบรมผ่านการฝึกอบรม เพศชาย 921 คน เพศหญิง 544 คน โดยใช้งบประมาณทั้งสิ้น 327,299 บาท จากงบประมาณที่ได้รับ 315,888 บาท

จินตนา สุจางนันท์ (2542: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับเหตุผลการสมัครเรียน และทัศนคติต่อการสมัครเรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นของนักศึกษาผู้ใหญ่ วิทยาลัยสารพัดช่างเชียงใหม่ พบว่า การสมัครเรียนเพราะอยากเรียนเป็นเหตุผลสำคัญยิ่งต่อการสมัครเรียน ส่วนเหตุผลที่สำคัญน้อยที่สุดคือการทำตามความต้องการของผู้บังคับบัญชา สถานภาพอาชีพมีความสัมพันธ์กับเหตุผลการสมัครเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติส่วนตัวแปรอื่นไม่มีความสัมพันธ์กัน ผู้เรียนส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ดีต่อครูผู้สอน และบรรยากาศการเรียนการสอน และมีทัศนคติเป็นกลางต่อเนื้อหาวิชาที่เรียน และกิจกรรมการเรียนการสอน นักศึกษาแต่ละคณะวิชามีทัศนคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อการเรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น

วิจิตรา วิเศษ (2545: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องปัญหาการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ และความต้องการในการรับบริการของนักศึกษาของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น เพื่อศึกษาปัญหาในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญและความต้องการในการรับบริการตามความคิดเห็นของนักศึกษาของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภออุบลรัตน์ พบว่า

ปัญหาในการจัดการศึกษาโรงเรียนสายสามัญและความต้องการในการรับบริการตามความคิดเห็นของนักศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ความต้องการในการรับบริการ ตามความคิดเห็นของนักศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก

ศรัณย์ น้าผึ้ง (2546: 80-83) ได้ศึกษาเรื่องการติดตามผลผู้สำเร็จหลักสูตรการฝึกอบรมอาชีพ ทหารกองประจำการ กองทัพเรือ ปีงบประมาณ 2544 จำนวน 8 หลักสูตร ได้แก่ ช่างเดินสายไฟฟ้าในอาคาร ช่างซ่อมอุปกรณ์และเครื่องใช้ไฟฟ้า ช่างซ่อมตู้เย็น ช่างซ่อมเครื่องปรับอากาศ ช่างเชื่อมไฟฟ้า ช่างเชื่อมแก๊ส ช่างซ่อมรถจักรยานยนต์ และช่างซ่อมเครื่องยนต์ขนาดเล็กเพื่อการเกษตร ตัวแปรที่ศึกษา คือ คุณลักษณะของผู้สำเร็จหลักสูตรการฝึกอบรมอาชีพ ด้านความรู้ทางทฤษฎีและทักษะวิชาชีพ ด้านความสามารถในการนำความรู้ไปประกอบอาชีพ และด้านเจตคติต่อวิชาชีพ พบว่า ผู้สำเร็จหลักสูตรการฝึกอบรมอาชีพมีความคิดเห็นว่า คุณลักษณะของผู้สำเร็จหลักสูตรการฝึกอบรมอาชีพ ด้านความรู้ทางทฤษฎีและทักษะวิชาชีพ ด้านความสามารถในการนำความรู้ไปประกอบอาชีพ และด้านเจตคติ โดยรวมต่ำกว่าระดับคืออย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 (อยู่ระดับปานกลาง)

งานวิจัยในต่างประเทศ

แฮร์ริส; และชวามซ์ (Harris; & Schwahm. 1961: 1-2) ให้ความหมายว่า “การเรียนรู้เป็นการเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากการมีประสบการณ์” นอกจากนั้นทั้งสองคนยังได้แยกให้เห็นประเด็นที่สำคัญ 3 ประการ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการเรียน

1. การเรียนรู้ในฐานะเป็นผลผลิต (Learning as Product) โดยการเน้นให้เห็นความสำคัญของผลลัพธ์ด้านสุดท้าย นั่นคือ ผลของการเรียนรู้ (Outcome of Learning) ซึ่งได้รับจากประสบการณ์
2. การเรียนรู้ในลักษณะที่เป็นกระบวนการ (Learning as Process) โดยที่จะให้ความสำคัญเกี่ยวกับเหตุการณ์ และกระบวนการที่ทำให้บุคคลเกิดการเรียนรู้หรือสิ่งที่เกิดขึ้นในระหว่างการเรียนรู้ จนกระทั่งทำให้บุคคลเกิดการเรียนรู้
3. สิ่งที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ (Learning as Function) เป็นการศึกษาค้นคว้าเพื่อหาสาเหตุที่สำคัญๆ ในการก่อให้เกิดการเรียนรู้ อาทิ แรงจูงใจ ความตั้งใจในการเรียนรู้ หรือการถ่ายโยงการเรียนรู้ (Transfer of Learning) ซึ่งสิ่งทั้งหลายเหล่านี้ล้วนมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ของมนุษย์ทั้งสิ้น

โรเจอร์ (Rogers. 1986 Teaching Adults Milton Keynes: 43) ในฐานะที่เป็นศาสตราจารย์ทางด้านการศึกษาผู้ใหญ่จากประเทศอังกฤษ กล่าวถึงการเรียนรู้ว่า มักจะ หมายถึงการเปลี่ยนแปลงที่ทำให้ได้ความรู้ ความเข้าใจ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสามารถในการจำได้ นอกจากนั้น ยังอธิบายเพิ่มเติมด้วยว่า การเรียนรู้ในความหมายของการเปลี่ยนแปลงนั้น สามารถที่จะพิจารณาได้ใน 2 ลักษณะ คือ

1. เป็นการเปลี่ยนแปลงที่มีลักษณะเป็นไปโดยอัตโนมัติ (Automatic) ในการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ โดยเฉพาะการเรียนรู้ตามอรรถาธิบาย หรือการเรียนรู้อย่างไม่เป็นทางการ ซึ่งเป็นไปโดยที่ผู้เรียนอาจจะไม่ได้ตั้งใจ (Unintended Learning)

2. เป็นการเปลี่ยนแปลงโดยตั้งใจ และต้องใช้ความพยายาม (Purpose and Effort) นั่นก็คือ ต้องมีการวางแผนในการเรียน การกำหนดขั้นตอนในการเรียนและผู้เรียนจะมีความรอบรู้เชี่ยวชาญหลังจากได้เรียนแล้ว

อย่างไรก็ตามลักษณะของการเปลี่ยนแปลงในการเรียนรู้ทั้ง 2 ลักษณะจะต้องเป็นการเปลี่ยนแปลงที่ค่อนข้างถาวรด้วย (Permanent Change)

อย่างไรก็ตาม สิ่งที่สำคัญที่สุดของการจัดฝึกอบรมวิชาชีพของพลทหารกองประจำการ จะได้รับความสำเร็จหรือล้มเหลวได้นั้น ย่อมขึ้นอยู่กับความร่วมมือกันระหว่างกองพัฒนาเทคโนโลยีการฝึกและพัฒนาฝีมือแรงงาน กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม กรมการศึกษานอกโรงเรียน หน่วยทหาร และตัวของทหารกองประจำการเป็นสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากการจัดฝึกอบรมวิชาชีพของพลทหารกองประจำการ โดยที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพของพลทหารกองประจำการ ประกอบด้วย ตัวแปรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องของทหารกองประจำการแต่ละคน เช่น อายุ ภูมิภูมิลำเนาเดิม วุฒิการศึกษาเดิมก่อนเข้ารับราชการทหาร อาชีพเดิมก่อนเข้ารับราชการทหาร และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนเดิมก่อนเข้ารับราชการทหาร เพื่อใช้เป็นข้อเสนอแนะและแนวทางการฝึกอบรมวิชาชีพ ซึ่งจะทำให้ทหารกองประจำการที่ปลดประจำการออกไป สามารถนำเอาวิชาความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสังคม ชุมชน ทำมาหากินและเลี้ยงชีพตนเอง สืบต่อไปในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพของพลทหารกองประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11 ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้ คือ

1. การกำหนดประชากรและเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การกำหนดประชากรและเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

พลทหารกองประจำการ มณฑลทหารบกที่ 11 ซึ่งมีทั้งหมด 6 กองร้อย กองร้อยละ 200 คน รวมเป็นจำนวน 1,200 คน

กลุ่มตัวอย่าง

พลทหารกองประจำการ มณฑลทหารบกที่ 11 ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย จากทั้งหมด 6 กองร้อย กองร้อยละ 49 คน ซึ่งได้จากตารางการสุ่มของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 607-610) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 จำนวน 294 คน

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าทฤษฎีและเอกสาร ตำรา วารสาร งานวิจัย สิ่งพิมพ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพของพลทหารกองประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11 เพื่อกำหนดกรอบและขอบเขตเนื้อหาในการสร้างแบบสอบถาม

2. นำข้อมูลที่ได้มาสร้างแบบสอบถามเรื่องความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพของพลทหารกองประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11 แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพของพลทหารกองประจำการ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพของพลทหารกองประจำการ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพของ
พลทหารกองประจำการ

3. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วในข้อที่ 2 ให้ประธาน และกรรมการควบคุม
ปริญญานิพนธ์ตรวจสอบข้อความ

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงเสร็จแล้วในข้อที่ 3 นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน
เพื่อตรวจสอบความครอบคลุมเนื้อหา และความเที่ยงตรงเชิงพินิจ (Face Validity) คัดเลือกข้อความที่มี
ดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Consistency) มากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 ขึ้นไปแล้วนำมาปรับปรุงให้
ถูกต้องตามนิยามที่ได้กำหนดไว้

5. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้ จำนวน 30 คน
เพื่อนำผลไปวิเคราะห์หาคุณภาพของแบบสอบถาม โดยหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดย
วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach)
ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.83

6. นำแบบสอบถามที่ได้ในข้อที่ 5 จัดพิมพ์เพื่อนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลทำการวิจัยต่อไป

แบบสอบถามเรื่องความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพของพลทหารกองประจำการ สังกัด
มณฑลทหารบกที่ 11 แบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพของพลทหารกองประจำการ ได้แก่ อายุ ภูมิลำเนาเดิม วุฒิ
การศึกษาเดิมก่อนเข้ารับราชการทหาร อาชีพเดิมก่อนเข้ารับราชการทหาร และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนเดิม
ก่อนเข้ารับราชการทหาร ลักษณะของคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพของพลทหาร
กองประจำการ

แบบสอบถามในตอนที่ 2 มีลักษณะของแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating
Scale) แบ่งออกเป็น

5	หมายถึง	ระดับความต้องการของพลทหารกองประจำการมากที่สุด
4	หมายถึง	ระดับความต้องการของพลทหารกองประจำการมาก
3	หมายถึง	ระดับความต้องการของพลทหารกองประจำการปานกลาง
2	หมายถึง	ระดับความต้องการของพลทหารกองประจำการน้อย
1	หมายถึง	ระดับความต้องการของพลทหารกองประจำการน้อยที่สุด

การแปลผลความหมายคะแนน (วิเชียร เกตุสิงห์. 2538 : 8 - 11)

4.50 – 5.00	หมายถึง ความต้องการของพลทหารกองประจำการ อยู่ในระดับมากที่สุด
3.50 – 4.49	หมายถึง ความต้องการของพลทหารกองประจำการ อยู่ในระดับของมาก
2.50 – 3.49	หมายถึง ความต้องการของพลทหารกองประจำการ อยู่ในระดับของปานกลาง
1.50 – 2.49	หมายถึง ความต้องการของพลทหารกองประจำการ อยู่ในระดับของน้อย
1.00 – 1.49	หมายถึง ความต้องการของพลทหารกองประจำการ อยู่ในระดับของน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพของพลทหารกองประจำการ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. ขอนหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขออนุญาตแจกแบบสอบถาม ขอความร่วมมือจากส่วนสนับสนุนกองบัญชาการทหารบกและมณฑลทหารบกที่ 11
2. นำหนังสือแนะนำตัวพร้อมแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยเป็นผู้เก็บข้อมูลด้วยตนเอง ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล ตั้งแต่วันที่ 5 ถึงวันที่ 20 มกราคม 2552 รวมทั้งสิ้น 12 วัน
3. นำแบบสอบถามที่เก็บได้ มาตรวจและให้คะแนนเพื่อประมวลและวิเคราะห์ผลต่อไป ซึ่งแบบสอบถามทั้งหมด 294 ชุด มีความสมบูรณ์ครบถ้วนทุกชุด แบบสอบถามจึงใช้ได้ทั้งหมด ร้อยละร้อย

4. การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยกระทำประมวลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC+ (Statistical Package for the Social Sciences / Personal Computer Plus) โดยดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้เรียน โดยหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ
2. หาค่าสถิติพื้นฐานของคะแนน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. วิเคราะห์ข้อมูลโดยเปรียบเทียบความแตกต่างของระหว่างคะแนนเฉลี่ยของตัวแปร 2 กลุ่ม ที่เป็นอิสระจากกัน โดยใช้สถิติทดสอบค่าที (t-test) และค่าเอฟ (F - test) สำหรับตัวแปรมากกว่าสองกลุ่มถ้าพบว่าการทดสอบค่าเอฟ (F-test) มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจึงทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffé's test)
4. นำข้อเสนอแนะเพิ่มเติม มานำเสนอในรูปความถี่

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติดังต่อไปนี้

1. สถิติสำหรับการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยการหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม อย่างมีโครงสร้าง ใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค

2. สถิติสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล

- 2.1 หาค่าสถิติพื้นฐาน คือ ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

- 2.1.1 มัชฌิมเลขคณิต หรือค่าเฉลี่ย

- 2.1.2 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

- 2.2 สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน

- 2.2.1 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างตัวแปร 2 กลุ่ม โดยใช้

t-test

- 2.2.2 ใช้วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance)

เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่างที่มีมากกว่า 2 กลุ่ม โดยใช้ F-test ถ้าหากพบความแตกต่างระหว่างกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติแล้ว นำไปตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe' test)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์และแปลความหมายข้อมูลเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
$\bar{X}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน Standard Deviation
t	แทน	ค่าที่ใช้ในการพิจารณา t-distribution
F	แทน	ค่าที่ใช้ในการพิจารณา F-distribution
df	แทน	ชั้นของความเป็นอิสระ Degree of Freedom
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนน Sum Square
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน Mean Square
*	แทน	นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ในการศึกษาความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพของพลทหารกองประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11 จำแนกตามความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพ 5 ด้าน คือ ด้านวิชาอุตสาหกรรม ด้านวิชาพาณิชยกรรม ด้านวิชาเกษตรกรรม และด้านวิชาหัตถกรรม ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าคะแนนเฉลี่ยที่ได้ดังนี้

4.50 – 5.00	หมายถึง	ความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด
3.50 – 4.49	หมายถึง	ความต้องการอยู่ในระดับมาก
2.50 – 3.49	หมายถึง	ความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง
1.50 – 2.49	หมายถึง	ความต้องการอยู่ในระดับน้อย
1.00 – 1.49	หมายถึง	ความต้องการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การเสนอผลวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 รายละเอียดเกี่ยวกับสถานภาพของพลทหารกองประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพของพลทหารกองประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพของพลทหารกองประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11 จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษาดังนี้

3.1 วิเคราะห์เปรียบเทียบความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพของพลทหารกองประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11 จำแนกตามอายุ

3.2 วิเคราะห์เปรียบเทียบความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพของพลทหารกองประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11 จำแนกตามภูมิลำเนาเดิม

3.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพของพลทหารกองประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11 จำแนกตามวุฒิการศึกษาเดิมก่อนเข้ารับราชการทหาร

3.4 วิเคราะห์เปรียบเทียบความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพของพลทหารกองประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11 จำแนกตามอาชีพเดิมก่อนเข้ารับราชการทหาร

3.5 วิเคราะห์เปรียบเทียบความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพของพลทหารกองประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11 จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือนเดิมก่อนเข้ารับราชการทหาร

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพของพลทหารกองประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 รายละเอียดเกี่ยวกับสถานภาพของพลทหารกองประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกับพลทหารกองประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11 จำนวน 294 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดดังรายละเอียดในตาราง 1

ตาราง 1 รายละเอียดเกี่ยวกับสถานภาพของพลทหาร

ข้อมูลสถานภาพของผู้เรียน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. อายุ		
1.1 18-21 ปี	79	26.90
1.2 21-23 ปี	215	73.10
รวม	294	100.00
2. ภูมิลำเนาเดิม		
2.1 ในเขตกรุงเทพมหานคร	129	43.90
2.2 นอกเขตกรุงเทพมหานคร	165	56.10
รวม	294	100.00
3. วุฒิการศึกษาก่อนเข้ารับราชการทหาร		
3.1 ประถมศึกษา	66	22.40
3.2 มัธยมศึกษาตอนต้น	184	62.60
3.2 มัธยมศึกษาตอนปลาย	44	15.00
รวม	294	100.00
4. อาชีพเดิมก่อนเข้ารับราชการทหาร		
4.1 เกษตรกร	61	20.70
4.2 ค้าขาย	95	32.30
4.3 รับจ้าง	93	31.60
4.4 ไม่มีอาชีพ	45	15.40
รวม	294	100.00
5. รายได้เฉลี่ยต่อเดือนก่อนเข้ารับราชการทหาร		
5.1 ต่ำกว่า 5,000 บาท	150	51.00
5.2 5,001 – 10,000 บาท	125	42.50
5.3 10,001 บาทขึ้นไป	19	6.50
รวม	294	100.00

จากตาราง 1 แสดงให้เห็นว่าพลทหารกองประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ พบว่า มีอายุระหว่าง 18-21 ปี จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 26.90 และมีอายุระหว่าง 21-23 ปี จำนวน 215 คน คิดเป็นร้อยละ 73.10 จำแนกตามภูมิลำเนาเดิม พบว่า มีภูมิลำเนาเดิม

อยู่ในเขตกรุงเทพมหานครจำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 43.90 และมีภูมิลำเนาเดิมอยู่นอกเขต กรุงเทพมหานครจำนวน 165 คน คิดเป็นร้อยละ 56.10 จำแนกตามวุฒิการศึกษาก่อนเข้ารับราชการ ทหาร พบว่า มีวุฒิการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 22.40 มีวุฒิการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 184 คน คิดเป็นร้อยละ 62.60 และมีวุฒิการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 15.00 จำแนกตามอาชีพเดิมก่อนเข้ารับราชการทหาร พบว่า มีอาชีพเกษตรกร จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 20.70 มีอาชีพค้าขาย จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 32.30 มีอาชีพรับจ้าง จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 31.60 และไม่มีอาชีพ จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 15.40 และเมื่อจำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือนก่อนเข้ารับราชการทหาร พบว่า มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท จำนวน 150 คน คิดเป็นร้อยละ 51.00 มีรายได้ระหว่าง 5,001 – 10,000 บาท จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 42.50 และมีรายได้มากกว่า 10,000 บาท จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 6.50

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพของพลทหารกองประจำการ สังกัด

มณฑลทหารบกที่ 11

การวิเคราะห์ระดับความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพของพลทหารกองประจำการ สังกัด มณฑลทหารบกที่ 11 จำแนกตามความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพ 5 ด้าน คือ ด้านวิชา อุตสาหกรรม ด้านวิชาพาณิชยกรรม ด้านวิชาเกษตรกรรม ด้านวิชาเกษตรกรรม และด้านวิชาหัตถกรรม ผู้วิจัยได้คำนวณค่าสถิติพื้นฐานความต้องการแยกเป็น โดยรวมและรายด้าน ปรากฏผลดังตาราง 2-7

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพของ พลทหารกองประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11 โดยรวมและรายด้าน

ความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพ	$\bar{X}$	SD	ระดับความต้องการ
1. ด้านวิชาอุตสาหกรรม	3.39	0.77	ปานกลาง
2. ด้านวิชาพาณิชยกรรม	3.62	0.78	มาก
3. ด้านวิชาเกษตรกรรม	3.98	0.73	มาก
4. ด้านวิชาเกษตรกรรม	3.84	0.74	มาก
5. ด้านวิชาหัตถกรรม	3.98	0.79	มาก
รวม	3.76	0.69	มาก

จากตาราง 2 แสดงว่าพลทหารกองประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11 มีความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.76$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านวิชาทหาร และด้านวิชาหัตถกรรมอยู่ในระดับมาก โดยมีคะแนนค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.98$) ส่วนด้านวิชาอุตสาหกรรมอยู่ในระดับปานกลาง และมีคะแนนต่ำสุด ($\bar{X} = 3.39$)

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพของพลทหารกองประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11 ในด้านวิชาอุตสาหกรรม จำแนกเป็นรายข้อ

ความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพ ด้านวิชาอุตสาหกรรม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความต้องการ
1. งานซ่อมรถจักรยานยนต์	3.24	0.93	ปานกลาง
2. งานเครื่องทำความเย็นและปรับอากาศ	3.38	1.02	ปานกลาง
3. การติดตั้งไฟฟ้าในอาคารและนอกอาคาร	3.43	0.99	ปานกลาง
4. งานก่อสร้าง	3.43	0.88	ปานกลาง
5. งานประปา	3.41	0.87	ปานกลาง
6. งานซ่อมเครื่องยนต์	3.37	0.88	ปานกลาง
7. งานช่างสี	3.50	0.97	ปานกลาง
8. งานช่างอลูมิเนียม	3.53	1.01	มาก
9. งานช่างไม้เครื่องเรือน	3.51	0.99	มาก
10. งานช่างปูน	2.58	0.92	ปานกลาง
11. งานช่างเชื่อมโลหะ	3.53	0.92	มาก
12. งานช่างเครื่องจักรกล	3.52	1.03	มาก
13. งานช่างซ่อมมือถือ	3.60	1.07	มาก
รวม	3.39	0.77	ปานกลาง

จากตาราง 3 แสดงว่าพลทหารกองประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11 มีความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพด้านวิชาอุตสาหกรรมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.39$) และเมื่อพิจารณาเป็นราย

ข้อพบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 13 งานช่างซ่อมมือถือ ($\bar{X} = 3.60$) มีความต้องการอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ข้อ 8 งานช่างอู่รถยนต์ ($\bar{X} = 3.53$) และข้อ 11 งานช่างเชื่อมโลหะ ($\bar{X} = 3.53$) มีความต้องการอยู่ในระดับมาก

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพของ
พลทหารกองประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11 ในด้านวิชาพาณิชยกรรม จำแนกเป็นรายข้อ

ความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพ ด้านวิชาพาณิชยกรรม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความ ต้องการ
1. การพิมพ์ดีดไทย-อังกฤษ	3.52	1.02	มาก
2. การขายปลีกและการขายส่ง	3.70	1.02	มาก
3. อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว	3.71	0.99	มาก
4. ศิลปะการจัดแต่งอาคาร	3.68	0.97	มาก
5. ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว	3.58	0.97	มาก
6. การดำเนินธุรกิจขนาดย่อม	3.65	1.07	มาก
7. การทำบัญชี	3.61	1.00	มาก
8. การขับรถ	3.57	0.96	มาก
9. การใช้งานโปรแกรมคอมพิวเตอร์	3.60	0.95	มาก
รวม	3.62	0.78	มาก

จากตาราง 4 แสดงว่าพลทหารกองประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11 มีความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพด้านวิชาพาณิชยกรรมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.62$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 3 อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.71$) มีความต้องการอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ข้อ 2 การขายปลีกและการขายส่ง ($\bar{X} = 3.70$) มีความต้องการอยู่ในระดับมาก

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพของ
พลทหารกองประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11 ในด้านวิชาทหาร จำแนกเป็นรายชื่อ

ความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพ ด้านวิชาทหาร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความ ต้องการ
1. การออกแบบเสื้อผ้า	3.92	0.99	มาก
2. การทำกาแฟสด	3.95	1.00	มาก
3. การตัดเย็บงานประดิษฐ์	3.98	1.02	มาก
4. การทำของชำร่วยและของที่ระลึก	4.05	1.00	มาก
5. การตัดเย็บเสื้อผ้า	4.02	0.97	มาก
6. การตัดผม	4.05	0.93	มาก
7. การทำขนมไทย	3.92	0.96	มาก
8. การทำดอกไม้ประดิษฐ์	4.00	0.95	มาก
9. การทำอาหารไทย	3.97	0.95	มาก
10. การทำขนมเค้กและเบเกอรี่	3.92	1.06	มาก
11. การผสมเครื่องดื่มค็อกเทล	4.00	1.07	มาก
12. การจัดดอกไม้	3.96	1.02	มาก
รวม	3.98	0.73	มาก

จากตาราง 5 แสดงว่าพลทหารกองประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11 มีความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพด้านวิชาทหารอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.98$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 4 การทำของชำร่วยและของที่ระลึก ($\bar{X} = 4.05$) และข้อ 6 การตัดผม ($\bar{X} = 4.05$) มีความต้องการอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ข้อ 5 การตัดเย็บเสื้อผ้า ($\bar{X} = 4.02$) มีความต้องการอยู่ในระดับมาก

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพของ
พลทหารกองประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11 ในด้านวิชาเกษตรกรรม จำแนกเป็นรายข้อ

ความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพ ด้านวิชาเกษตรกรรม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความ ต้องการ
1. การทำไร่นาสวนผสม	3.87	1.02	มาก
2. การทำเกษตรธรรมชาติ	3.87	0.97	มาก
3. การเพาะพันธุ์ปลานิล	3.80	0.96	มาก
4. การเลี้ยงไก่พื้นเมืองแบบชาวบ้าน	3.87	0.96	มาก
5. การทำไม้ค้ำของไถ	3.86	0.97	มาก
6. การเพาะเลี้ยงเห็ด	3.87	0.98	มาก
7. การตอนกิ่งและทาบกิ่งต้นไม้	3.92	0.99	มาก
8. การเลี้ยงปลาหางนกยูง	3.94	0.98	มาก
9. การทำเกษตรทฤษฎีใหม่	3.95	0.99	มาก
10. การทำปุ๋ยชีวภาพ	3.57	0.98	มาก
11. การทำนาเกลือ	3.80	1.02	มาก
12. การทำนา	3.80	0.99	มาก
13. การเลี้ยงกุ้ง	3.81	0.98	มาก
14. การทำประมงน้ำเค็ม-น้ำจืด	3.84	1.05	มาก
รวม	3.84	0.74	มาก

จากตาราง 6 แสดงว่าพลทหารกองประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11 มีความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพด้านวิชาเกษตรกรรมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 9 การทำเกษตรทฤษฎีใหม่ ($\bar{X} = 3.95$) มีความต้องการอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ข้อ 8 การเลี้ยงปลาหางนกยูง ($\bar{X} = 3.94$) มีความต้องการอยู่ในระดับมาก

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพของ
พลทหารกองประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11 ในด้านวิชาหัตถกรรม จำแนกเป็นรายชื่อ

ความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพด้านวิชาหัตถกรรม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความต้องการ
1. การทำดอกไม้จากกระดาษสา	3.95	1.13	มาก
2. การทำลวดลายบนกระเจก	4.06	1.12	มาก
3. การประดิษฐ์ดอกไม้จากแป้งขนมปัง	4.06	1.08	มาก
4. การทำโครงเครื่องเงิน	4.03	1.04	มาก
5. การทำดอกไม้ประดิษฐ์จากถุงน่อง	4.10	1.05	มาก
6. การทำผลิตภัณฑ์จากเรซิน	4.13	1.04	มาก
7. การทำเครื่องปั้นดินเผา	3.87	1.00	มาก
8. การหล่อเครื่องทองแดง / ทองเหลือง	3.95	0.99	มาก
9. การแกะสลักเครื่องเรือน	3.90	0.99	มาก
10. การจักสาน	3.91	1.00	มาก
11. การทำเครื่องเงิน	3.90	0.92	มาก
12. การเขียนผ้าบาติก	3.95	1.06	มาก
13. การทำเครื่องหนัง	3.99	1.05	มาก
14. การวาดรูปหรือลวดลายต่างๆ	3.96	1.07	มาก
15. การเล่นเครื่องดนตรี	3.98	1.05	มาก
รวม	3.98	0.79	มาก

จากตาราง 7 แสดงว่าพลทหารกองประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11 มีความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพด้านวิชาหัตถกรรมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.98$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 6 การทำผลิตภัณฑ์จากเรซิน ($\bar{X} = 4.13$) มีความต้องการอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ข้อ 5 การทำดอกไม้ประดิษฐ์จากถุงน่อง ($\bar{X} = 4.10$) มีความต้องการอยู่ในระดับมาก

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพของพลทหารกองประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11 จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา

3.1 การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 “พลทหารกองประจำการที่มีอายุต่างกันมีความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพแตกต่างกัน” โดยใช้ค่าคะแนนที (t-test) ปรากฏผลดังในตาราง 8

ตาราง 8 เปรียบเทียบความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพของพลทหารกองประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11 จำแนกตามอายุโดยรวมและรายด้านวิชา

ความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพ	อายุ 18-20 ปี (n=79)		อายุ 21-23 ปี (n=215)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านวิชาอุตสาหกรรม	3.22	0.69	3.37	0.80	0.98
2. ด้านวิชาพาณิชยกรรม	3.25	0.73	3.76	0.78	2.97*
3. ด้านวิชาทหาร	3.66	0.65	4.08	0.76	2.91*
4. ด้านวิชาเกษตรกรรม	3.58	0.66	3.95	0.76	2.55*
5. ด้านวิชาหัตถกรรม	3.70	0.81	4.08	0.70	2.55*
รวม	3.50	0.58	3.86	0.69	2.76*

จากตาราง 8 แสดงว่า พลทหารกองประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11 ที่มีอายุต่างกัน มีความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อ 1 ที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านวิชาพาณิชยกรรม ด้านวิชาทหาร ด้านวิชาเกษตรกรรม และด้านวิชาหัตถกรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านวิชาอุตสาหกรรม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.2 การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2 “พลทหารกองประจำการที่มีภูมิลำเนาเดิมต่างกันมีความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพแตกต่างกัน” โดยใช้ค่าคะแนนที (t-test) ปรากฏผลดังในตาราง 9

ตาราง 9 เปรียบเทียบความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพของพลทหารกองประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11 จำแนกตามภูมิลำเนาเดิมโดยรวมและรายด้าน

ความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพ	ภูมิลำเนาเดิม ในกทม (n=129)		ภูมิลำเนาเดิม นอกกทม (n=165)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านวิชาอุตสาหกรรม	3.51	0.68	3.19	0.83	2.12*
2. ด้านวิชาพาณิชยกรรม	3.66	0.73	3.59	0.81	0.45
3. ด้านวิชาคหกรรม	4.14	0.74	3.84	0.72	2.17*
4. ด้านวิชาเกษตรกรรม	3.85	0.73	3.84	0.75	0.18
5. ด้านวิชาหัตถกรรม	4.05	0.80	3.92	0.78	0.77
รวม	3.86	0.63	3.69	0.69	1.28

จากตาราง 9 แสดงว่า พลทหารกองประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11 ที่มีภูมิลำเนาเดิมต่างกัน มีความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อ 2 ที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณาเป็นด้านวิชาพบว่า ด้านวิชาอุตสาหกรรม และด้านวิชาคหกรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านวิชาพาณิชยกรรม ด้านวิชาเกษตรกรรม และด้านวิชาหัตถกรรม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4.3 การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3 “พลทหารกองประจำการที่มีวุฒิการศึกษาเดิมก่อนเข้ารับราชการทหารต่างกันมีความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพแตกต่างกัน” โดยใช้ค่าเอฟเทส (F-test) ปรากฏผลดังในตาราง 10 – 11

ตาราง 10 เปรียบเทียบความแปรปรวนความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพโดยรวมของพลทหารกองประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11 จำแนกตามวุฒิการศึกษาเดิมก่อนเข้ารับราชการทหาร โดยรวมและรายด้าน

ความต้องการในการ ฝึกอบรมวิชาชีพ	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
1. ด้านวิชาอุตสาหกรรม	ระหว่างกลุ่ม	2	4.64	2.32	3.96*
	ภายในกลุ่ม	291	170.65	0.59	
	รวม	293	175.29		
2. ด้านวิชาพาณิชยกรรม	ระหว่างกลุ่ม	2	1.42	0.71	1.17
	ภายในกลุ่ม	291	176.40	0.61	
	รวม	293	177.82		
3. ด้านวิชาคหกรรม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.26	0.13	0.24
	ภายในกลุ่ม	291	158.32	0.54	
	รวม	293	158.58		
4. ด้านวิชาเกษตรกรรม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.16	0.08	0.14
	ภายในกลุ่ม	291	160.31	0.55	
	รวม	293	160.47		
5. ด้านวิชาหัตถกรรม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.19	0.09	0.15
	ภายในกลุ่ม	291	181.41	0.62	
	รวม	293	181.60		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.34	0.17	0.38
	ภายในกลุ่ม	291	130.46	0.45	
	รวม	293	130.80		

จากตาราง 10 แสดงว่า พลทหารกองประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11 ที่มีวุฒิการศึกษาเดิมก่อนเข้ารับราชการทหารแตกต่างกัน มีความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อ 3 ที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพด้านวิชาอุตสาหกรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สำหรับด้านวิชาอุตสาหกรรม ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั้น เพื่อให้ทราบความแตกต่างเป็นรายคู่ จึงนำไปวิเคราะห์ตามวิธีของเชฟเฟ (Scheffé's test) ดังแสดงในตาราง 11

ตาราง 11 ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่สำหรับคะแนนเฉลี่ยความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพด้านวิชาอุตสาหกรรม จำแนกตามวุฒิการศึกษาเดิมก่อนเข้ารับราชการทหาร

วุฒิการศึกษาเดิม		ม.3	ป.6	ม.6, ปวช.
	$\bar{X}$	3.17	3.58	3.66
ม.3	3.17	-	0.41	0.49
ป.6	3.58		-	0.08
ม.6, ปวช.	3.66			-

จากตาราง 11 แสดงว่าพลทหารกองประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11 ที่มีวุฒิการศึกษาเดิมก่อนเข้ารับราชการทหารระดับประถมศึกษา (ป.6) มัธยมศึกษาตอนต้น (ม.3) และมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6), ปวช. หรือเทียบเท่ามีความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพด้านวิชาอุตสาหกรรมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4.4 การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 4 “พลทหารกองประจำการที่มีอาชีพเดิมก่อนเข้ารับราชการทหารต่างกันมีความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพแตกต่างกัน” โดยใช้ค่าเอฟเทส (F-test) ปรากฏผลดังในตาราง 12 - 18

ตาราง 12 เปรียบเทียบความแปรปรวนความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพโดยรวมของพลทหารกองประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11 จำแนกตามอาชีพเดิมก่อนเข้ารับราชการทหารแตกต่างกันโดยรวมและรายด้าน

ความต้องการในการฝึกอบรม วิชาชีพ	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
1. ด้านวิชาอุตสาหกรรม	ระหว่างกลุ่ม	3	36.19	12.06	25.15*
	ภายในกลุ่ม	290	139.10	0.48	
	รวม	293	175.29		
2. ด้านวิชาพาณิชยกรรม	ระหว่างกลุ่ม	3	13.77	4.59	8.11*
	ภายในกลุ่ม	290	164.05	0.57	
	รวม	293	177.82		
3. ด้านวิชาคหกรรม	ระหว่างกลุ่ม	3	13.89	4.63	9.28*
	ภายในกลุ่ม	290	144.69	0.50	
	รวม	293	158.58		
4. ด้านวิชาเกษตรกรรม	ระหว่างกลุ่ม	3	18.95	6.32	12.94*
	ภายในกลุ่ม	290	141.52	0.49	
	รวม	293	160.47		
5. ด้านวิชาหัตถกรรม	ระหว่างกลุ่ม	3	25.45	8.48	15.75*
	ภายในกลุ่ม	290	156.15	0.54	
	รวม	293	181.60		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	3	16.67	5.56	14.12*
	ภายในกลุ่ม	290	114.13	0.39	
	รวม	293	130.80		

จากตาราง 12 แสดงว่า พืชอาหารกองประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11 ที่มีอาชีพเดิม ก่อนเข้ารับราชการทหารแตกต่างกัน มีความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพ ด้านวิชาอุตสาหกรรม ด้านวิชาพาณิชยกรรม ด้านวิชาทหารกรรม ด้านวิชาเกษตรกรรม และด้านวิชา หัตถกรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เพื่อให้ทราบความแตกต่างเป็นรายคู่ ได้นำไปวิเคราะห์ตามวิธีของเชฟเฟ (Scheffé's test) ดัง แสดงในตาราง 13 – 18

ตาราง 13 ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่สำหรับคะแนนเฉลี่ยความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพ โดยรวม จำแนกตามอาชีพเดิมก่อนเข้ารับราชการทหาร

อาชีพเดิม		รับจ้าง	เกษตรกร	ค้าขาย	ไม่มีอาชีพ
	$\bar{X}$	3.25	3.84	3.94	4.14
รับจ้าง	3.25	-	0.59*	0.69*	0.89*
เกษตรกร	3.84		-	0.10	0.30
ค้าขาย	3.94			-	0.20
ไม่มีอาชีพ	4.14				-

จากตาราง 13 แสดงว่าพืชอาหารกองประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11 ที่มีอาชีพรับจ้าง ก่อนเข้ารับราชการทหาร มีความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพโดยรวมแตกต่างจากพลทหารที่มีอาชีพ เกษตรกรก่อนเข้ารับราชการทหาร พืชทหารที่มีอาชีพค้าขายก่อนเข้ารับราชการทหาร และพลทหารที่ ไม่มีอาชีพก่อนเข้ารับราชการทหารอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มี นัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 14 ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่สำหรับคะแนนเฉลี่ยความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพ
ด้านวิชาอุตสาหกรรม จำแนกตามอาชีพเดิมก่อนเข้ารับราชการทหาร

อาชีพเดิม		รับจ้าง	ไม่มีอาชีพ	เกษตรกร	ค้าขาย
	$\bar{X}$	2.51	3.31	3.66	3.93
รับจ้าง	2.51	-	0.80*	1.15*	1.42*
ไม่มีอาชีพ	3.31		-	0.35	0.62*
เกษตรกร	3.66			-	0.27
ค้าขาย	3.93				-

จากตาราง 14 แสดงว่า พลทหารกองประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11 ที่มีอาชีพรับจ้าง ก่อนเข้ารับราชการทหาร มีความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพด้านวิชาอุตสาหกรรม แตกต่างจากพลทหารที่มีอาชีพเกษตรกรก่อนเข้ารับราชการทหาร พลทหารที่มีอาชีพค้าขายก่อนเข้ารับราชการทหาร และพลทหารที่ไม่มีอาชีพก่อนเข้ารับราชการทหารอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพลทหารที่ไม่มีอาชีพก่อนเข้ารับราชการทหารมีความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพด้านวิชาอุตสาหกรรม แตกต่างจากพลทหารที่มีอาชีพค้าขายก่อนเข้ารับราชการทหารอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 15 ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่สำหรับคะแนนเฉลี่ยความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพ
ด้านวิชาพาณิชยกรรม จำแนกตามอาชีพเดิมก่อนเข้ารับราชการทหาร

อาชีพเดิม		รับจ้าง	เกษตรกร	ไม่มีอาชีพ	ค้าขาย
	$\bar{X}$	3.08	3.72	3.91	3.93
รับจ้าง	3.08	-	0.64*	0.83*	0.85*
เกษตรกร	3.72		-	0.19	0.21
ไม่มีอาชีพ	3.91			-	0.02
ค้าขาย	3.93				-

จากตาราง 15 แสดงว่า พลทหารกองประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11 ที่มีอาชีพรับจ้าง ก่อนเข้ารับราชการทหาร มีความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพด้านวิชาพาณิชยกรรมแตกต่างจากพลทหารที่มีอาชีพเกษตรกรก่อนเข้ารับราชการทหาร พลทหารที่มีอาชีพค้าขายก่อนเข้ารับราชการทหาร

และพลทหารที่ไม่มีอาชีพก่อนเข้ารับราชการทหารอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 16 ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่สำหรับคะแนนเฉลี่ยความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพด้านวิชาทหาร จำแนกตามอาชีพเดิมก่อนเข้ารับราชการทหาร

อาชีพเดิม		เกษตรกร	ค้าขาย	รับจ้าง	ไม่มีอาชีพ
	$\bar{X}$	4.06	3.95	3.58	4.66
เกษตรกร	4.06	-	0.11	0.48	0.60
ค้าขาย	3.95		-	0.37	0.71*
รับจ้าง	3.58			-	1.08*
ไม่มีอาชีพ	4.66				-

จากตาราง 16 แสดงว่า พลทหารกองประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11 ที่ไม่มีอาชีพ มีความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพด้านวิชาทหารแตกต่างจากพลทหารที่มีอาชีพค้าขาย และพลทหารที่มีอาชีพรับจ้างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 17 ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่สำหรับคะแนนเฉลี่ยความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพด้านวิชาเกษตรกรรม จำแนกตามอาชีพเดิมก่อนเข้ารับราชการทหาร

อาชีพเดิม		รับจ้าง	เกษตรกร	ค้าขาย	ไม่มีอาชีพ
	$\bar{X}$	3.41	3.82	3.89	4.69
รับจ้าง	3.41	-	0.41	0.48*	1.28*
เกษตรกร	3.82		-	0.07	0.87*
ค้าขาย	3.89			-	0.80*
ไม่มีอาชีพ	4.69				-

จากตาราง 17 แสดงว่า พลทหารกองประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11 ที่ไม่มีอาชีพก่อนเข้ารับราชการทหาร มีความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพด้านวิชาเกษตรกรรมแตกต่างจากพลทหารที่มีอาชีพเกษตรกรก่อนเข้ารับราชการทหาร พลทหารที่มีอาชีพค้าขายก่อนเข้ารับราชการทหาร และ

พลทหารที่มีอาชีพรับจ้างก่อนเข้ารับราชการทหารอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพลทหารที่มีอาชีพรับจ้างก่อนเข้ารับราชการทหารมีความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพด้านวิชาเกษตรกรรมแตกต่างจากพลทหารที่มีอาชีพค้าขายก่อนเข้ารับราชการทหารอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 18 ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่สำหรับคะแนนเฉลี่ยความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพด้านวิชาเกษตรกรรม จำแนกตามอาชีพเดิมก่อนเข้ารับราชการทหาร

อาชีพเดิม		รับจ้าง	เกษตรกร	ค้าขาย	ไม่มีอาชีพ
	$\bar{X}$	3.52	3.89	4.00	4.98
รับจ้าง	3.52	-	0.37	0.48*	1.46*
เกษตรกร	3.89		-	0.11	1.09*
ค้าขาย	4.00			-	0.98*
ไม่มีอาชีพ	4.98				-

จากตาราง 18 แสดงว่า พลทหารกองประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11 ที่ไม่มีอาชีพก่อนเข้ารับราชการทหาร มีความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพด้านวิชาเกษตรกรรมแตกต่างจากพลทหารที่มีอาชีพเกษตรกรก่อนเข้ารับราชการทหาร พลทหารที่มีอาชีพค้าขายก่อนเข้ารับราชการทหาร และพลทหารที่มีอาชีพรับจ้างก่อนเข้ารับราชการทหารอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพลทหารที่มีอาชีพรับจ้างก่อนเข้ารับราชการทหารมีความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพด้านวิชาเกษตรกรรม แตกต่างจากพลทหารที่มีอาชีพค้าขายก่อนเข้ารับราชการทหาร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4.4 การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 5 “พลทหารกองประจำการที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนเดิมก่อนเข้ารับราชการทหารต่างกันมีความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพแตกต่างกันโดยใช้ค่าเอฟเทส (F-test) ปรากฏผลดังในตาราง 19 - 25

ตาราง 19 เปรียบเทียบความแปรปรวนความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพโดยรวมของพลทหารกองประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11 จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือนเดิมก่อนเข้ารับราชการทหารแตกต่างกัน โดยรวมและรายด้าน

ความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
1. ด้านวิชาอุตสาหกรรม	ระหว่างกลุ่ม	2	37.11	18.56	39.08*
	ภายในกลุ่ม	291	138.18	0.48	
	รวม	293	175.29		
2. ด้านวิชาพาณิชยกรรม	ระหว่างกลุ่ม	2	22.90	11.45	21.51*
	ภายในกลุ่ม	291	154.92	0.53	
	รวม	293	177.82		
3. ด้านวิชาคหกรรม	ระหว่างกลุ่ม	2	12.01	6.01	11.93*
	ภายในกลุ่ม	291	146.56	0.50	
	รวม	293	158.58		
4. ด้านวิชาเกษตรกรรม	ระหว่างกลุ่ม	2	16.49	8.25	16.67*
	ภายในกลุ่ม	291	143.98	0.50	
	รวม	293	160.47		
5. ด้านวิชาหัตถกรรม	ระหว่างกลุ่ม	2	20.99	10.49	19.02*
	ภายในกลุ่ม	291	160.61	0.55	
	รวม	293	181.60		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	21.01	10.51	27.84*
	ภายในกลุ่ม	291	109.79	0.38	
	รวม	293	130.80		

จากตาราง 19 แสดงว่า พลทหารกองประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11 ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนเดิมก่อนเข้ารับราชการทหารแตกต่างกัน มีความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อ 5 ที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพด้านวิชาอุตสาหกรรม ด้านวิชาพาณิชยกรรม ด้านวิชาคหกรรม ด้านวิชาเกษตรกรรม และด้านวิชาหัตถกรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพื่อให้ทราบว่ามียุคใดบ้างที่แตกต่างกัน จึงนำไปทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ตามวิธีของเชฟเฟ (Scheffé's test) ปรากฏผลดังตารางดังตาราง 20 – 25 ต่อไปนี้

ตาราง 20 ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่สำหรับคะแนนเฉลี่ยความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพโดยรวม จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือนเดิมก่อนเข้ารับราชการทหาร

รายได้เดิม				
		5,001 - 10,000 บาท	> 10,001 บาท	< 5,000 บาท
	$\bar{X}$	3.30	3.46	4.20
5,001 - 10,000 บาท	3.30	-	0.16	0.90*
> 10,001 บาท	3.46		-	0.74*
< 5,000 บาท	4.20			-

จากตาราง 20 แสดงว่า พลทหารกองประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11 ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนเดิมก่อนเข้ารับราชการทหารต่ำกว่า 5,000 บาท มีความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพโดยรวมแตกต่างจากพลทหารที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนเดิมก่อนเข้ารับราชการทหารระหว่าง 5,001 – 10,000 บาท และพลทหารที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนเดิมก่อนเข้ารับราชการทหาร 10,001 บาทขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 21 ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่สำหรับคะแนนเฉลี่ยความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพ
ด้านวิชาอุตสาหกรรม จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือนเดิมก่อนเข้ารับราชการทหาร

อาชีพเดิม	$\bar{X}$	> 10,001 บาท	5,001 - 10,000 บาท	< 5,000 บาท
		2.71	2.73	3.92
> 10,001 บาท	2.71	-	0.02	1.21*
5,001 - 10,000 บาท	2.73		-	1.19*
< 5,000 บาท	3.92			-

จากตาราง 21 แสดงว่า ความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพด้านวิชาอุตสาหกรรมของพลทหารกองประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11 ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนเดิมก่อนเข้ารับราชการทหารต่ำกว่า 5,000 บาท แตกต่างจากพลทหารที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนเดิมก่อนเข้ารับราชการทหารระหว่าง 5,001 – 10,000 บาท และพลทหารที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนเดิมก่อนเข้ารับราชการทหาร 10,001 บาทขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 22 ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่สำหรับคะแนนเฉลี่ยความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพ
ด้านวิชาพาณิชยกรรม จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือนเดิมก่อนเข้ารับราชการทหาร

อาชีพเดิม	$\bar{X}$	5,001 - 10,000 บาท	> 10,001 บาท	< 5,000 บาท
		3.11	3.30	4.08
5,001 - 10,000 บาท	3.11	-	0.19	0.97*
> 10,001 บาท	3.30		-	0.78*
< 5,000 บาท	4.08			-

จากตาราง 22 แสดงว่า ความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพด้านวิชาพาณิชยกรรมของพลทหารกองประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11 ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนเดิมก่อนเข้ารับราชการทหารต่ำกว่า 5,000 บาท แตกต่างจากพลทหารที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนเดิมก่อนเข้ารับราชการทหารระหว่าง 5,001 – 10,000 บาท และพลทหารที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนเดิมก่อนเข้ารับราชการทหาร 10,001 บาทขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 23 ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่สำหรับคะแนนเฉลี่ยความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพด้านวิชาคหกรรม จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือนเดิมก่อนเข้ารับราชการทหาร

อาชีพเดิม	$\bar{X}$	5,001 - 10,000 บาท	> 10,001 บาท	< 5,000 บาท
		3.72	3.84	4.29
5,001 - 10,000 บาท	3.72	-	0.12	0.57*
> 10,001 บาท	3.84	-	-	0.45
< 5,000 บาท	4.29	-	-	-

จากตาราง 23 แสดงว่า ความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพด้านวิชาคหกรรมของพลทหารกองประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11 ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนเดิมก่อนเข้ารับราชการทหารต่ำกว่า 5,000 บาท แตกต่างจากพลทหารที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนเดิมก่อนเข้ารับราชการทหารระหว่าง 5,001 – 10,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 24 ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่สำหรับคะแนนเฉลี่ยความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพด้านวิชาเกษตรกรรม จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือนเดิมก่อนเข้ารับราชการทหาร

อาชีพเดิม	$\bar{X}$	5,001 - 10,000 บาท	> 10,001 บาท	< 5,000 บาท
		3.34	3.57	4.11
5,001 - 10,000 บาท	3.34	-	0.23	0.77*
> 10,001 บาท	3.57	-	-	0.54
< 5,000 บาท	4.11	-	-	-

จากตาราง 24 แสดงว่า ความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพด้านวิชาเกษตรกรรมของพลทหารกองประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11 ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนเดิมก่อนเข้ารับราชการทหารต่ำกว่า 5,000 บาท แตกต่างจากพลทหารที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนเดิมก่อนเข้ารับราชการทหารระหว่าง 5,001 – 10,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 25 ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่สำหรับคะแนนเฉลี่ยความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพ
ด้านวิชาหัตถกรรม จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือนเดิมก่อนเข้ารับราชการทหาร

อาชีพเดิม	$\bar{X}$	5,001 - 10,000 บาท	> 10,001 บาท	< 5,000 บาท
		3.50	3.82	4.38
5,001 - 10,000 บาท	3.50	-	0.32	0.88*
> 10,001 บาท	3.82		-	0.56
< 5,000 บาท	4.38			-

จากตาราง 25 แสดงว่า ความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพด้านวิชาหัตถกรรมของ
พลทหารกองประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11 ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนเดิมก่อนเข้ารับราชการ
ทหารต่ำกว่า 5,000 บาท แตกต่างจากพลทหารที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนเดิมก่อนเข้ารับราชการทหาร
ระหว่าง 5,001 – 10,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นพบว่าแตกต่างกันอย่าง
ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพของพลทหาร
กองประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11

จากจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด 294 ฉบับ มีผู้ตอบแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับ
ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพของพลทหารกองประจำการ
สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11 ทั้งหมด 65 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 22.12 โดยผู้วิจัยได้จำแนกเป็นรายด้านวิชา
ดังนี้

ตาราง 26 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพของพลทหารกอง
ประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11

ข้อเสนอแนะ	ความถี่
1. ด้านวิชาอุตสาหกรรม	
1.1 ควรเชิญผู้ที่มีความชำนาญเฉพาะด้านมาเป็นวิทยากร	8
1.2 ควรจัดหาอุปกรณ์ให้เพียงพอกับจำนวนผู้ฝึกอบรม	6
1.3 ควรเพิ่มสาขาวิชาให้หลากหลายและมีความทันสมัยกว่าเดิม	5
1.4 ควรจัดให้มีการฝึกงานในสถานประกอบการจริง	3
2. ด้านวิชาพาณิชยกรรม	
2.1 ควรจัดให้มีการฝึกงานในสถานประกอบการจริง	5
2.2 ควรจัดหาอุปกรณ์ให้เพียงพอกับจำนวนผู้ฝึกอบรม	5
2.3 ควรเพิ่มสาขาวิชาให้หลากหลายและมีความทันสมัยกว่าเดิม	3
3. ด้านวิชาทหาร	
3.1 ควรจัดหาอุปกรณ์ให้เพียงพอกับจำนวนผู้ฝึกอบรม	6
3.2 ควรเพิ่มสาขาวิชาให้หลากหลายและมีความทันสมัยกว่าเดิม	2
4. ด้านวิชาเกษตรกรรม	
4.1 ควรมีการลงพื้นที่จริงเพื่อศึกษาดูงาน	3
4.2 ควรจัดหาอุปกรณ์ให้เพียงพอกับจำนวนผู้ฝึกอบรม	3
4.3 ควรเชิญผู้ที่มีความชำนาญเฉพาะด้านมาเป็นวิทยากร	2
5. ด้านวิชาหัตถกรรม	
5.1 ควรเชิญผู้ที่มีความชำนาญเฉพาะด้านมาเป็นวิทยากร	1
6. ข้อเสนอแนะอื่นๆ	
6.1 ควรเพิ่มจำนวนชั่วโมง และระยะเวลาในการฝึกอบรมวิชาชีพ	4
6.2 ควรเพิ่มเนื้อหาเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจในแต่ละวิชาชีพ	3
6.3 ควรให้มีการให้ละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับเนื้อหาของแต่ละวิชา ในช่วงเลือกวิชาฝึกอบรม	2
6.4 ควรมีการแนะแนวทาง เพื่อการศึกษาต่อในวิชาที่เฉพาะเจาะจง	1
รวม	65

จากตาราง 26 แสดงข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพของพลทหารกองประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11 จำแนกเป็นรายด้าน ดังนี้

1. ด้านวิชาอุตสาหกรรม

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพด้านวิชาอุตสาหกรรมที่มีมากที่สุด คือ ควรเชิญผู้ที่มีความชำนาญเฉพาะด้านมาเป็นวิทยากร รองลงมาคือ ควรจัดหาอุปกรณ์ให้เพียงพอกับจำนวนผู้ฝึกอบรม

2. ด้านวิชาพาณิชยกรรม

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพด้านวิชาพาณิชยกรรมที่มีมากที่สุด คือ ควรจัดหาอุปกรณ์ให้เพียงพอกับจำนวนผู้ฝึกอบรม และควรจัดให้มีการฝึกงานในสถานประกอบการจริง รองลงมาคือ ควรเพิ่มวิชาให้หลากหลายและมีความทันสมัยกว่าเดิม

3. ด้านวิชาทหารกรรม

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพด้านวิชาทหารกรรมที่มีมากที่สุด คือ ควรจัดหาอุปกรณ์ให้เพียงพอกับจำนวนผู้ฝึกอบรม รองลงมาคือ ควรเพิ่มวิชาให้หลากหลายและมีความทันสมัยกว่าเดิม

4. ด้านวิชาเกษตรกรรม

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพด้านวิชาเกษตรกรรมที่มีมากที่สุด คือ ควรมีการลงพื้นที่จริงเพื่อศึกษาดูงาน และควรจัดหาอุปกรณ์ให้เพียงพอกับจำนวนผู้ฝึกอบรม รองลงมาคือ ควรเชิญผู้ที่มีความชำนาญเฉพาะด้านมาเป็นวิทยากร

5. ด้านวิชาหัตถกรรม

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพด้านวิชาหัตถกรรมที่มีมากที่สุด คือ ควรเชิญผู้ที่มีความชำนาญเฉพาะด้านมาเป็นวิทยากร

6. ข้อเสนอแนะอื่นๆ

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอื่นๆ เกี่ยวกับความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพที่มีมากที่สุด คือ ควรเพิ่มจำนวนชั่วโมง และระยะเวลาในการฝึกอบรมวิชาชีพ รองลงมาคือ ควรเพิ่มเนื้อหาเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจในแต่ละวิชาชีพ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาค้นคว้า ความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพของพลทหารกองประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11 ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย ดังนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพของพลทหารกองประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11
2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพของพลทหารกองประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11 จำแนกตาม อายุ ภูมิลำเนาเดิม วุฒิก่อนเข้ารับราชการทหาร อาชีพเดิมก่อนเข้ารับราชการทหาร และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนเดิมก่อนเข้ารับราชการทหาร
3. เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพของ พลทหารกองประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11

ความสำคัญของการวิจัย

1. การศึกษาครั้งนี้ทำให้ทราบข้อมูลพื้นฐานความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพของพลทหารกองประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11
2. ผลการวิจัยในครั้งนี้สามารถนำไปใช้เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผน การจัดทำหลักสูตรวิชาชีพที่เหมาะสมและตรงตามความต้องการของพลทหารกองประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11 เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างมีคุณภาพ สามารถนำมาปรับปรุงรูปแบบและกระบวนการการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
3. ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นข้อมูลที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการศึกษาเกี่ยวกับการฝึกอบรมวิชาชีพให้แก่ทหารในหน่วยงานอื่นได้

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร พลทหารกองประจำการ มณฑลทหารบกที่ 11 ซึ่งมีทั้งหมด 6 กองร้อย กองร้อยละ 200 คน รวมเป็นจำนวน 1,200 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง พลทหารกองประจำการ มณฑลทหารบกที่ 11 ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย จากทั้งหมด 6 กองร้อย กองร้อยละ 49 คน ซึ่งได้จากตารางการสุ่มของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 607-610) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 จำนวน 294 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามเรื่องความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพของพลทหารกองประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11 แบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพของพลทหารกองประจำการ ได้แก่ อายุ ภูมิลำเนาเดิม วุฒิก่อนการศึกษาเดิมก่อนเข้ารับราชการทหาร อาชีพเดิมก่อนเข้ารับราชการทหาร และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนเดิมก่อนเข้ารับราชการทหาร ลักษณะของคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพของพลทหารกองประจำการ ซึ่งแบบสอบถามในตอนที่ 2 มีลักษณะของแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพของพลทหารกองประจำการ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

4.1 ขออนุญาตแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขออนุญาตแจกแบบสอบถาม ขอความร่วมมือจากส่วนสนับสนุนกองบัญชาการทหารบกและมณฑลทหารบกที่ 11

4.2 นำหนังสือแนะนำตัวพร้อมแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยเป็นผู้เก็บข้อมูลด้วยตนเองระหว่างวันที่ 5 ถึง 20 มกราคม 2552 รวม 12 วัน

4.3 นำแบบสอบถามที่เก็บได้ มาตรวจและให้คะแนนเพื่อประมวลและวิเคราะห์ผลต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ดังนี้

5.1 วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ฝึกอบรม โดยหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ

5.2 หาค่าสถิติพื้นฐานของคะแนน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.3 วิเคราะห์ข้อมูลโดยเปรียบเทียบความแตกต่างของระหว่างคะแนนเฉลี่ยของตัวแปร 2 กลุ่ม ที่เป็นอิสระจากกัน โดยใช้สถิติทดสอบค่าที (t-test) และค่าเอฟ (F - test) สำหรับตัวแปรมากกว่าสองกลุ่มถ้าพบว่าการทดสอบค่าเอฟ (F-test) มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจึงทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของเชฟเฟ้ (Scheffé's test)

5.4 นำข้อเสนอแนะเพิ่มเติม มานำเสนอในรูปความถี่

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพของพลทหารกองประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ข้อมูลสถานภาพของพลทหารกองประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 294 คน เมื่อจำแนกตามอายุ ภูมิลำเนาเดิม วุฒิการศึกษา ก่อนเข้ารับราชการทหาร อาชีพเดิมก่อนเข้ารับราชการทหาร และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนก่อนเข้ารับราชการทหาร สรุปได้ดังนี้

1.1 อายุ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 21-23 ปี จำนวน 215 คน คิดเป็นร้อยละ 73.10 และมีอายุระหว่าง 18-21 ปี จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 26.90

1.2 ภูมิลำเนาเดิม พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่นอกเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 165 คน คิดเป็นร้อยละ 56.10 และมีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร มีจำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 43.90

1.3 วุฒิการศึกษา ก่อนเข้ารับราชการทหาร พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีวุฒิมัธยมศึกษาตอนต้นก่อนเข้ารับราชการทหาร จำนวน 184 คน คิดเป็นร้อยละ 62.6 มีวุฒิประถมศึกษาจำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 22.40 และมีวุฒิมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 15.00

1.4 อาชีพเดิมก่อนเข้ารับราชการทหาร พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอาชีพค้าขายก่อนเข้ารับราชการทหาร จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 32.30 มีอาชีพรับจ้าง จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 31.60 มีอาชีพเกษตรกร จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 20.70 และไม่มีอาชีพ จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 15.30

1.5 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนก่อนเข้ารับราชการทหาร พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ต่ำกว่า 5,000 บาท ก่อนเข้ารับราชการทหาร จำนวน 150 คน คิดเป็นร้อยละ 51.00 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,001 – 10,000 บาท จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 42.50 และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001 บาท ขึ้นไป จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 6.50

2. พลทหารกองประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11 มีความต้องการในการฝึกอบรมอาชีพโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.76$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีความต้องการอยู่ในระดับมาก คือ ด้านวิชาทหาร ($\bar{X} = 3.98$) ด้านวิชาหัตถกรรม ($\bar{X} = 3.98$) ด้านวิชาเกษตรกรรม ($\bar{X} = 3.84$) และด้านวิชาพาณิชยกรรม ($\bar{X} = 3.62$) ส่วนด้านที่มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านวิชาอุตสาหกรรม ($\bar{X} = 3.39$)

3. การเปรียบเทียบความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตัวแปรปรากฏผลดังนี้

3.1 พลทหารกองประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11 ที่มีอายุแตกต่างกัน มีความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านวิชาพาณิชยกรรม ด้านวิชาคหกรรม ด้านวิชาเกษตรกรรม และด้านวิชาหัตถกรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 ส่วนด้านวิชาอุตสาหกรรมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.2 พลทหารกองประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11 ที่มีภูมิลำเนาเดิมแตกต่างกันมีความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านวิชาอุตสาหกรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.3 พลทหารกองประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11 ที่มีวุฒิศึกษาเดิมก่อนเข้ารับราชการทหารแตกต่างกันมีความต้องการในการฝึกอบรมอาชีพโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านวิชาอุตสาหกรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.4 พลทหารกองประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11 ที่มีอาชีพเดิมก่อนเข้ารับราชการทหารต่างกันมีความต้องการในการฝึกอบรมอาชีพโดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.5 พลทหารกองประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11 ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนเดิมก่อนเข้ารับราชการทหารต่างกันมีความต้องการในการฝึกอบรมอาชีพโดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพของพลทหารกองประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11

4.1 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพด้านวิชาอุตสาหกรรมที่มีมากที่สุด คือ ควรเชิญผู้ที่มีความชำนาญเฉพาะด้านมาเป็นวิทยากร รองลงมาคือ ควรจัดหาอุปกรณ์ให้เพียงพอกับจำนวนผู้ฝึกอบรม

4.2 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพด้านวิชาพาณิชยกรรมที่มีมากที่สุด คือ ควรจัดหาอุปกรณ์ให้เพียงพอกับจำนวนผู้ฝึกอบรม และควรจัดให้มีการฝึกงานในสถานประกอบการจริง รองลงมาคือ ควรเพิ่มวิชาให้หลากหลายและมีความทันสมัยกว่าเดิม

4.3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพด้านวิชาคหกรรมที่มีมากที่สุด คือ ควรจัดหาอุปกรณ์ให้เพียงพอกับจำนวนผู้ฝึกอบรม รองลงมาคือ ควรเพิ่มวิชาให้หลากหลายและมีความทันสมัยกว่าเดิม

4.4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพด้านวิชาเกษตรกรรมที่มีมากที่สุด คือ ควรมีการลงพื้นที่จริงเพื่อศึกษาดูงาน และควรจัดหาอุปกรณ์ให้เพียงพอ กับจำนวนผู้ฝึกอบรม รองลงมาคือ ควรเชิญผู้ที่มีความชำนาญเฉพาะด้านมาเป็นวิทยากร

4.5 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพด้านวิชาหัตถกรรมที่มีมากที่สุด คือ ควรเชิญผู้ที่มีความชำนาญเฉพาะด้านมาเป็นวิทยากร

4.6 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอื่นๆ เกี่ยวกับความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพที่มีมากที่สุด คือ ควรเพิ่มจำนวนชั่วโมง และระยะเวลาในการฝึกอบรมวิชาชีพ รองลงมาคือ ควรเพิ่มเนื้อหาเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจในแต่ละวิชาชีพ

อภิปรายผล

จากการศึกษาความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพของพลทหารกองประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ผลการวิเคราะห์ปรากฏประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายได้ดังนี้

1. พลทหารกองประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11 มีความต้องการในการฝึกอบรมอาชีพโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก เนื่องจากทุกคนต่างต้องการที่จะประกอบอาชีพตามความสนใจและความถนัดส่วนบุคคล อาจเพื่อการดำเนินธุรกิจของตนเองหรือเพื่อเป็นทักษะอาชีพในการทำงานในอนาคต โดยสิ่งเหล่านี้ได้สะท้อนออกมาตามระดับของคะแนนความต้องการที่จะได้รับการฝึกอบรมที่พบ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีความต้องการอยู่ในระดับมาก คือ ด้านวิชาทหารกรรม ด้านวิชาหัตถกรรม ด้านวิชาเกษตรกรรม และด้านวิชาพาณิชยกรรม วิชาเหล่านี้ล้วนเป็นวิชาที่เกี่ยวข้องกับปัจจัย 4 พื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์มากที่สุด ดังนั้นจึงเป็นวิชาที่มีความต้องการตลอดเวลา ทั้งจากผู้ผลิตและผู้บริโภคในตลาด อีกทั้งยังมีความทันสมัยและหากจะประกอบธุรกิจก็ใช้ต้นทุนไม่สูงนัก ส่วนด้านที่มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านวิชาอุตสาหกรรม อาจเพราะไม่สอดคล้องกับทรัพยากรที่ท้องถิ่นเดิมของตนที่มีอยู่ หรืออาจเพราะเป็นวิชาที่ไม่ตรงกับความต้องการของตลาดในขณะนี้

2. สมมติฐานข้อที่ 1 พลทหารกองประจำการที่มีอายุต่างกันมีความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพแตกต่างกัน ผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐาน โดยพบว่าพลทหารกองประจำการที่มีอายุแตกต่างกันมีความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบุคคลที่มีอายุแตกต่างกันย่อมมีประสบการณ์ ความคิด วุฒิภาวะ และคุณลักษณะทางจิตอื่นๆ แตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล ซึ่งปัจจัยที่แตกต่างกันเหล่านี้ย่อมส่งผลให้บุคคลมีความต้องการในสิ่งต่างๆ แตกต่างกันไป รวมถึงความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพด้วย ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ นิภา แดงแจ้ง (2548 : 86) ที่ศึกษาความต้องการทางการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน วิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการ ของประชาชนในจังหวัดสมุทรปราการ โดยพบว่าประชาชนใน

จังหวัดสมุทรปราการ ที่มีอายุแตกต่างกันมีความต้องการทางการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ เฉลิม มณีใส (2542: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาความต้องการการศึกษานอกระบบโรงเรียนด้านทักษะอาชีพของผู้อยู่อาศัยในเคหะชุมชนแบบแฟลตคลองจั่น กรุงเทพมหานคร โดยพบว่าผู้อยู่อาศัยที่มีอายุแตกต่างกัน มีความต้องการในการเรียนด้านทักษะอาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. สมมติฐานข้อที่ 2 พลทหารกองประจำการที่มีภูมิลำเนาเดิมต่างกันมีความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพแตกต่างกัน ผลการวิจัยไม่เป็นไปตามสมมติฐาน โดยพบว่า พลทหารกองประจำการที่มีภูมิลำเนาเดิมแตกต่างกันมีความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เนื่องจากในปัจจุบันการเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศต่างๆ สามารถทำได้อย่างทั่วถึง ไม่จำกัดเฉพาะแต่กรุงเทพมหานครหรือจังหวัดใหญ่ๆ เท่านั้น โดยข้อมูลข่าวสารต่างๆ จะมีผลต่อความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุจิตต์ เอี่ยมละออ (2534 : 125-126) ที่ศึกษาความสนใจและโอกาสในการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนของแรงงานสตรี โดยพบว่าแรงงานสตรีที่มีภูมิลำเนาแตกต่างกันมีความสนใจต่อเนื้อหาวิชาและกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ อนิรุทธ คัมภักวี (2536 : 112) ที่ศึกษาความต้องการเกี่ยวกับการศึกษานอกระบบโรงเรียนของประชาชนในชุมชนแออัด เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร โดยพบว่าประชาชนที่มีที่ตั้งของที่อยู่อาศัยแตกต่างกันมีความต้องการเกี่ยวกับการศึกษานอกระบบโรงเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. สมมติฐานข้อที่ 3 พลทหารกองประจำการที่มีวุฒิการศึกษาเดิมก่อนเข้ารับราชการทหารต่างกันมีความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพแตกต่างกัน ผลการวิจัยไม่เป็นไปตามสมมติฐาน โดยพบว่าพลทหารกองประจำการที่มีวุฒิการศึกษาเดิมก่อนเข้ารับราชการทหารแตกต่างกันมีความต้องการในการฝึกอบรมอาชีพแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เนื่องจากพลทหารกองประจำการต่างก็มีความต้องการที่จะได้รับการฝึกอบรมวิชาชีพ ซึ่งความต้องการเหล่านี้ไม่ได้ขึ้นอยู่กับระดับของวุฒิการศึกษาที่แตกต่างกัน ดังนั้น ระดับของความต้องการที่มีมากหรือน้อยของพลทหารแต่ละนายจึงอาจขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่นๆ ไม่ใช่ปัจจัยทางระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ แก้วใจ นิราษ (2542 : 76) ที่ศึกษาปัญหาการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ในเขตภาคตะวันออก โดยพบว่า นักศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาเดิมก่อนเข้าเรียนต่างกัน มีปัญหาการเรียนโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ชนะจิต โมพิยสุวรรณ (2543 : 89) ที่ศึกษาความต้องการการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ โดยพบว่าหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความต้องการการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5. สมมติฐานข้อที่ 4 พลทหารกองประจำการที่มีอาชีพเดิมก่อนเข้ารับราชการทหารต่างกันมีความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพแตกต่างกัน ผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐาน โดยพบว่าพลทหารกองประจำการที่มีอาชีพเดิมก่อนเข้ารับราชการทหารต่างกันมีความต้องการในการฝึกอบรมอาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากความถนัดเดิม ประสบการณ์เดิม และผลตอบแทนที่ได้รับจากอาชีพเดิมจะมีผลกับความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ แก้วใจ นิราษ (2542 : 76) ที่ศึกษาปัญหาการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ หลักสูตรการศึกษา นอกโรงเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ในเขตภาคตะวันออก โดยพบว่า นักศึกษาที่มีอาชีพต่างกัน มีปัญหาการเรียนโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ นิภา แดงแจ้ง (2548 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาความต้องการทางการศึกษา หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น วิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการ ของประชาชนในจังหวัดสมุทรปราการ โดยพบว่า ประชาชนในจังหวัดสมุทรปราการที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีความต้องการทางการศึกษาตามหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น วิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการ โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

6. สมมติฐานข้อที่ 5 พลทหารกองประจำการที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนเดิมก่อนเข้ารับราชการทหารต่างกันมีความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพแตกต่างกัน ผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐาน โดยพบว่าพลทหารกองประจำการที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนเดิมก่อนเข้ารับราชการทหารต่างกันมีความต้องการในการฝึกอบรมอาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากการที่บุคคลมีรายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย บุคคลมักแสวงหารายได้เพิ่มเติม โดยการฝึกหัดอาชีพใหม่หรือทำอาชีพเสริม ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ พัทธนิญา วิเชียร (2547 : 78) ที่ศึกษาเหตุผลใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาในโครงการบริการวิชาการภายนอกมหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยพบว่า นักศึกษาระดับปริญญาโทที่มีรายได้ต่างกันมีเหตุผลใจในการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ อังศุมารินทร์ กลิ่นเกสร (2548 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการการฝึกอบรมของข้าราชการและลูกจ้างในกรมสรรพสามิต โดยพบว่ารายได้ปัจจุบันต่อเดือนและระดับรายได้ที่คาดหวังในอนาคตมีความสัมพันธ์กับความต้องการการฝึกอบรมของข้าราชการและลูกจ้างในกรมสรรพสามิต

7. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพของพลทหารกองประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11 ที่พบได้แก่ ควรเชิญผู้ที่มีความชำนาญเฉพาะด้านมาเป็นวิทยากร ควรจัดหาอุปกรณ์ให้เพียงพอกับจำนวนผู้ฝึกอบรม ควรจัดให้มีการฝึกงานในสถานประกอบการจริง ควรมีการลงพื้นที่จริงเพื่อศึกษาดูงาน ควรเพิ่มสาขาวิชาให้หลากหลายและมีความทันสมัยกว่าเดิม ควรเพิ่มจำนวนชั่วโมงและระยะเวลาในการฝึกอบรมวิชาชีพ และควรเพิ่มเนื้อหาเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจในแต่ละวิชาชีพ อาจเพราะเนื่องจากทรัพยากรและงบประมาณที่จำกัด ประกอบกับความต้องการ

และสิ่งที่คาดหวังซึ่งแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล จึงทำให้หลักสูตรในการฝึกอบรมวิชาชีพยังไม่สามารถตอบผู้ฝึกอบรมได้ครบถ้วนทุกคน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. จากผลการวิจัยพบว่า พลทหารกองประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11 มีความต้องการการฝึกอบรมวิชาชีพด้านวิชาทหารกรรม และด้านวิชาหัตถกรรมมากที่สุด ดังนั้นจึงควรจัดให้มีการสอนวิชาต่างๆ ในด้านวิชาดังกล่าวโดยมุ่งเน้นให้ผู้ฝึกอบรมมีประสบการณ์ และฝึกภาคปฏิบัติให้มาก
2. การฝึกอบรมควรจัดให้ผู้ฝึกอบรมได้ฝึกปฏิบัติงานในสถานประกอบการจริงเพื่อส่งเสริมประสบการณ์และความเข้าใจในวิชาชีพนั้นๆ
3. ควรเพิ่มเนื้อหาเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจในแต่ละวิชาชีพ เพื่อให้เกิดความเป็นไปได้จริงในการประกอบอาชีพนั้นๆ
4. ควรมีการให้ละเอียดเกี่ยวกับเนื้อหาของแต่ละวิชาในช่วงเลือกวิชาฝึกอบรม ให้ผู้ฝึกอบรมได้รู้จักวิชานั้นๆ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพที่แท้จริงของผู้ฝึกอบรม

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการสำรวจปัญหาที่เกิดขึ้น และสำรวจความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพของทหารเหล่าอื่น สังกัดอื่นด้วย
2. ควรศึกษารูปแบบการจัดการฝึกอบรมวิชาชีพจากแหล่งต่างๆ เพื่อพัฒนาการฝึกอบรมวิชาชีพที่ดียิ่งขึ้นไป
3. ควรมีการศึกษาวิจัย ความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพของพลทหารกองประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11 โดยวิธีเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ลึกซึ้งมากกว่าการใช้แบบสอบถาม
4. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ ความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพของพลทหารกองประจำการสังกัดหน่วยงานอื่น และนำผลการวิจัยมาเปรียบเทียบกับผลการวิจัยในครั้งนี้

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กองบัญชาการกองทัพอากาศที่ 1. (2552). *หน่วยงานที่ขึ้นตรงกองทัพอากาศที่ 1*. สืบค้นเมื่อวันที่ 6 มกราคม 2552. จาก <http://www.rta.mi.th/51100u/>
- กองบัญชาการทหารสูงสุด. (2543). *คู่มือนายทหารสัญญาบัตร*. กรุงเทพฯ: กองบัญชาการทหารสูงสุด กระทรวงกลาโหม.
- กรมการศึกษานอกโรงเรียน. (2543). *คู่มือการบริหารและการจัดการ การศึกษานอกโรงเรียน* สายสามัญ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- แก้วใจ นิราช. (2542). *การศึกษาปัญหาการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ในเขตภาคตะวันออก*. ปรินญา นิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษานอกโรงเรียน) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จารุภัทร เรืองสุวรรณ.(พลตรี). *ทหารกับการพัฒนาประเทศ*. กรุงเทพฯ: บริษัทสามัคคีสาร (ดอกหญ้า) จำกัด (มหาชน).
- จงกลนี ชุติมาเทวินทร์. (2542). *การฝึกอบรมเชิงพัฒนา*. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาสาธาณสุขอาเซียน มหาวิทยาลัยมหิดล.
- จิตรรา ศาสนันต์. (2542). *การศึกษาค้นคว้าความต้องการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาสมรรถภาพการสอนของครูสอน ศิลปศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา*. สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ ปรินญานิพนธ์ กศ.ม (ศิลปศึกษา) กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- จินตนา สุจจันท์. (2542). *การศึกษาผลการสมัครเรียนและทัศนคติต่อการเรียนหลักสูตรวิชาชีพ ระยะสั้นของนักศึกษาผู้ใหญ่วิทยาลัยสารพัดช่างเชียงใหม่*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การศึกษานอกโรงเรียน) เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- เฉลิม มณีใส. (2542). *ความต้องการการศึกษานอกโรงเรียนด้านทักษะอาชีพของผู้อยู่อาศัยใน เขตชุมชนแบบแฟลตคลองจั่น กรุงเทพมหานคร*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษานอกโรงเรียน) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ชนะจิต โมพิยสุวรรณ. (2543). *ความต้องการการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของหัวหน้า ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษานอกโรงเรียน) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ชาชีวัฒน์ ศรีแก้ว. (2545). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (2545-2549)*. กรุงเทพฯ: ม.ป.ป.

- ชาติรี ทองสารี. (2547). การสถาปนาการปกครองท้องถิ่นภายใต้อุดมการณ์ของรัฐ. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ชูชัย สมितिไกร. (2542). การฝึกอบรมบุคลากรในองค์กร. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณัฐวุฒิ ธรรมกุลมณฑล. (2534). การศึกษาองค์ประกอบด้านแรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษาในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ประเภทการศึกษานอกระบบ ในเขตกรุงเทพมหานคร. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นิพนธ์ ถินนางส์. (2543) การพัฒนาที่ยั่งยืน : การพัฒนาเพื่ออนาคตของลูกหลานไทย. ศึกษาศาสตร် มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- นิภา แดงแจ้ง. (2548). ความต้องการทางการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น วิทยาลัย สารพัดช่างสมุทรปราการ ของประชาชนในจังหวัดสมุทรปราการ. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา. (2542). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ ฯ พัฒนาศึกษา
- พนม พงษ์ไพบูลย์. (2541). นานาพรรณสนะเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ: สำนักงานสถาบันราชภัฏ.
- พยุงศักดิ์ จันทรสุรินทร์. (2541). การพัฒนาคุณธรรมในระบบการศึกษาไทย ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงของสังคม ใน คำบรรยายเกี่ยวกับแนวคิดและทฤษฎีในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมที่เน้นความมีวินัยและความเป็นประชาธิปไตย. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- พัชนีญา วิเชียร. (2547). เหตุจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาในโครงการบริการวิชาการภายนอกมหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พัชรา จงไกรย. (2536). สภาพและปัญหาของนักศึกษาทหารกองประจำการ ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน ในจังหวัดลพบุรี สระบุรี และพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- โรงเรียนช่างฝีมือทหาร. (2552). หลักสูตรการศึกษาของโรงเรียนช่างฝีมือทหาร. สืบค้นเมื่อวันที่ 6 มกราคม 2552, จาก: <http://www.mmts.ac.th/modules.php?name=Content&pa=showpage&pid=9>

- มรกต อิศรานวัฒน์. (2545). การศึกษาความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนของครูโรงเรียน
ประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ. ปรินูญานิพนธ์ (กศ.ม)
การศึกษาผู้ใหญ่ กรุงเทพฯ ๑. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
เยาวนุช ทานาม. (2545). การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัด
การศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยในโรงเรียนสอนภาษาจีน. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม (การศึกษา
ปฐมวัย) กรุงเทพฯ ๑ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. ถ่ายเอกสาร.
- ศรัณย์ น้ำผึ้ง. (2546). การติดตามผลผู้สำเร็จหลักสูตรการฝึกอบรมอาชีพทหารกองประจำการ
กองทัพเรือ ปีงบประมาณ 2544. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (อุตสาหกรรมศึกษา). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ศุภกาญจน์ ดันติกุลปัยภรณ์. (2545). ความต้องการพัฒนางานบุคลากรในโรงเรียนระดับประถมศึกษา.
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษาที่ 4 ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม (การ
บริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ ๑. : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศักดิ์ชัย นาคเอี่ยม. (2537). ความสนใจด้านการศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพของพลทหารเกณฑ์
กองประจำการ สังกัดพลทหารราบที่ ๑ จังหวัดกาญจนบุรี. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม.
(อุตสาหกรรมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- สุนทร พูนเอียด. (2543). การจัดการฝึกอบรมและสัมมนาสถาบันราชภัฏสุราษฎร์ธานี. สุราษฎร์ธานี :
สถาบันราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- สุรพล เศรษฐบุตร. (2541, มีนาคม). ความต้องการการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรของเกษตรกรใน
ตำบลชุมโค อ.ปะทิว จ.ชุมพร. วารสารพระจอมเกล้าลาดกระบัง. 6(2): 23-30.
- สุริย์ นาคนิม. (2528). ปัญหาและความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน
ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตการศึกษา 2. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม.
(การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. (2544). จิตวิทยาการเรียนรู้ผู้ใหญ่. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- วิจิตรา วิเศษ. (2545). ปัญหาการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ และความต้องการในการรับ
บริการของนักศึกษาของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภออุบลรัตน์ จังหวัด
ขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การบริหารการศึกษา). ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีขอนแก่น. (2541). สรุปผลการดำเนินงานการฝึกอบรมวิชาชีพ
เกษตรกรระยะสั้น ปี 2541. ขอนแก่น: วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีขอนแก่น.

- อรพินทร์ สกุลสำราญสุข. (2535). *ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการพัฒนาวิชาชีพของคณาจารย์คหกรรมศาสตร์ในวิทยาลัยครู. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (คหกรรมศาสตร์ศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.*
- อนิรุทธ คัมภีทวี. (2536). *การศึกษาความต้องการเกี่ยวกับการศึกษานอกระบบโรงเรียนของประชาชนในชุมชนแออัด เขตคูสิต กรุงเทพมหานคร. ปรินญาณินพนธ์ ศศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.*
- อังศุมารินทร์ กลิ่นเกสร. (2548). *ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการการฝึกอบรมของข้าราชการและลูกจ้างในกรมสรรพสามิต. สารนิพนธ์ ศศ.ม. (เศรษฐศาสตร์การศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.*
- Mitchell, Terrence R. (1982). *People in Organizations : An Introduction to Organizational Behavior.* 2nd ed, Tagran : Mc Graw-Hill International Book Company.
- Harris, T.L.; & Schwahn, W.E. (1961). *Selected Reading on the Learning Process.* New York: Oxford University.
- Jarvis, P. (1983). *Adult and Continuing Education: Theory and Practice.* Kent: Croom Helm Ltd.
- Kidd, J.R. (1973). *How Adults Learn.* New York : Association Pree.
- Knowles. (1978). *The Adult Learner : A Neglected Species.* 2nd ed. Houston : Gulf Publishing Co.,
- Micheal, Terrence R. (1982). *People in Organizations: An Introduction to Organization Behavior.* 2nd ed, Tagran: McGraw-Hill Internation Book Company.
- Rabey, Gordon P. (1981). *Training.* 3rd ed. Willington : Deedly Rabone.
- Rogers, A. (1986). *Teaching Adults.* Milton Keynes: Open University Press

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบถาม

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม

1. ดร.ประมา ศาสตระรุ จิ	ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. อาจารย์สุทธิธัชฉันทน์ จันทร์ทอง	ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. อาจารย์สัริมดี นาคสังข์	ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์

ที่ ศธ 0519.12/๗๑๖๘

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๒๑ พฤศจิกายน 2550

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคม

เนื่องด้วย ร.อ.รุ่ง ผิวช่อม นิตยระดับปริญญาโท สาขาวิชาการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “ความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพของพลทหารกองประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11” โดยมี รองศาสตราจารย์เสาวนีย์ เลวลัย และ รองศาสตราจารย์สนอง โลหิตวิเศษ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์ประมา ศาสตรระรุจิ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพของพลทหารกองประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ ร.อ.รุ่ง ผิวช่อม และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

1๘๑๑๑๑

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพ็ญศิริ จีระเดชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2664-1000 ต่อ 5730

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อนิติ โทรศัทพ์ 086-8068-435

ที่ ศธ 0519.12/ ๖ / ๖ 3

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๒/ พฤศจิกายน 2550

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน นางสาวสิริภักดิ์ นาคสังข์ ผู้เชี่ยวชาญด้านสารสนเทศ

เนื่องด้วย ร.อ.รุ่ง ผิวกุ่ม นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “ความต้องการในการฝึกอบรม
วิชาชีพของพลทหารกองประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11” โดยมี รองศาสตราจารย์เสาวนีย์ เลวลย์
และ รองศาสตราจารย์สนอง โลหิตวิเศษ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้
บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพ
ของพลทหารกองประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ ร.อ.รุ่ง ผิวกุ่ม
และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

๒๕๖๖

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพ็ญศิริ จีระเชชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2664-1000 ต่อ 5730

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 086-8068-435

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โทร. 5730

ที่ ศธ 0519.12/ 7 1๗4

วันที่ ๖/ พฤศจิกายน 2550

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์

เนื่องด้วย ร.อ.รุ่ง ผิวนุ่ม นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์เรื่อง “ความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพของพลทหารกองประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11” โดยมี รองศาสตราจารย์เสาวนีย์ เลวลัย และ รองศาสตราจารย์สนอง โลหิตวิเศษ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์สุทธินันท์ จันทร์ทอง เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบถามความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพของพลทหารกองประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ ร.อ.รุ่ง ผิวนุ่ม และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพ็ญศิริ จีระเดชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ภาคผนวก ค

ผลการหาค่าดัชนีสอดคล้อง (IOC) แบบสอบถาม

การประเมินแบบสอบถาม

เรื่อง ความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพของพลทหารกองประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11

ลำดับที่	ความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพ	การพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ			
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	ค่าเฉลี่ย %
1.	ด้านวิชาอุตสาหกรรม งานซ่อมรถจักรยานยนต์	0	1	1	0.67
2.	งานเครื่องทำความเย็นและปรับอากาศ	1	1	1	1
3.	การติดตั้งไฟฟ้าในอาคารและนอกอาคาร	1	1	1	1
4.	งานก่อสร้าง	1	1	0	0.67
5.	งานประปา	1	1	1	1
6.	งานซ่อมเครื่องยนต์	0	1	1	0.67
7.	งานช่างสี	0	1	1	0.67
8.	งานช่างอูมิเนียม	1	1	1	1
9.	งานช่างไม้เครื่องเรือน	1	1	1	1
10.	งานช่างปูน	1	1	1	1
11.	งานช่างเชื่อมโลหะ	1	1	1	1
12.	งานช่างเครื่องจักรกล	1	1	1	1
13.	งานช่างซ่อมมือถือ	0	1	1	0.67
14.	ด้านวิชาพาณิชยกรรม การพิมพ์ดีดไทย-อังกฤษ	0	1	1	0.67
15.	การขายปลีกและการขายส่ง	1	0	1	0.67
16.	อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว	1	1	1	1
17.	ศิลปะการจัดแต่งอาคาร	0	1	1	0.67

ลำดับที่	ความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพ	การพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ			
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	ค่าเฉลี่ย %
18.	ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว	1	1	1	1
19.	การดำเนินธุรกิจขนาดย่อม	1	1	1	1
20.	การทำบัญชี	1	0	1	0.67
21.	การขับรถ	0	1	1	0.67
22.	การใช้งานโปรแกรมคอมพิวเตอร์	1	1	1	1
23.	ด้านวิชาหกรรม การออกแบบเสื้อผ้า	1	1	0	0.67
24.	การทำกาแฟสด	0	1	1	0.67
25.	การตัดเย็บงานประดิษฐ์	1	1	1	1
26.	การทำของชำร่วยและของที่ระลึก	1	1	1	1
27.	การตัดเย็บเสื้อผ้า	1	1	1	1
28.	การตัดผม	1	0	1	0.67
29.	การทำขนมไทย	1	1	1	1
30.	การทำดอกไม้ประดิษฐ์	1	1	1	1
31.	การทำอาหารไทย	1	1	1	1
32.	การทำขนมเค้กและเบเกอรี่	1	1	1	1
33.	การผสมเครื่องดื่มค็อกเทล	1	1	1	1
34.	การจัดดอกไม้	1	1	1	1
35.	ด้านวิชาเกษตรกรรม การทำไร่นาสวนผสม	1	0	1	0.67
36.	การทำเกษตรธรรมชาติ	1	1	1	1
37.	การเพาะพันธุ์ปลานิล	1	1	1	1
38.	การเลี้ยงไก่พื้นเมืองแบบชาวบ้าน	0	1	1	0.67

ลำดับที่	ความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพ	การพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ			
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	ค่าเฉลี่ย %
39.	การทำไม้ค้ำของไผ่	1	1	1	1
40.	การเพาะเลี้ยงเห็ด	1	1	1	1
41.	การตอนกิ่งและทาบกิ่งต้นไม้	1	1	1	1
42.	การเลี้ยงปลาสวยงาม	1	1	1	1
43.	การทำเกษตรทฤษฎีใหม่	1	1	1	1
44.	การทำปุ๋ยชีวภาพ	1	1	1	1
45.	การทำนาเกลือ	1	1	1	1
46.	การทำนา	1	0	1	0.67
47.	การเลี้ยงกุ้ง	1	0	1	0.67
48.	การทำประมงน้ำเค็ม-น้ำจืด	1	1	1	1
49.	ด้านวิชาหัตถกรรม การทำดอกไม้จากกระดาษสา	1	1	1	1
50.	การทำลวดลายบนกระจก	1	1	1	1
51.	การประดิษฐ์ดอกไม้จากแป้งขนมปัง	1	1	1	1
52.	การทำเครื่องเงิน	1	1	1	1
53.	การทำดอกไม้ประดิษฐ์จากถุงน่อง	1	1	1	1
54.	การทำผลิตภัณฑ์จากเรซิน	1	1	1	1
55.	การทำเครื่องปั้นดินเผา	1	1	1	1
56.	การหล่อเครื่องทองแดง / ทองเหลือง	1	1	1	1
57.	การแกะสลักเครื่องเรือน	1	1	1	1
58.	การจักสาน	1	1	1	1
59.	การทำเครื่องเงิน	1	1	1	1
60.	การเขียนผ้าบาติก	1	0	1	0.67

ลำดับที่	ความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพ	การพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ			
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	ค่าเฉลี่ย %
61.	การทำเครื่องหนัง	1	1	1	1
62.	การวาดรูปหรือลวดลายต่างๆ	1	1	1	1
63.	การเล่นเครื่องดนตรี	1	1	0	0.67

ภาคผนวก ง

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเรื่อง
ความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพของพลทหารกองประจำการ
สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามชุดนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพของพลทหารกองประจำการ สังกัดมณฑลทหารบกที่ 11 ผู้วิจัยจึงขอความร่วมมือจากพลทหารกองประจำการทุกท่าน กรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบทุกตอนทุกข้อเพราะข้อความทุกข้อความมีความสัมพันธ์กันและมีความสำคัญอย่างยิ่งในการวิเคราะห์ มีคุณค่าต่อการวิจัย คำตอบของท่านจะมีประโยชน์ในการพัฒนาโครงการต่อไป จะไม่มีผลกระทบใดๆ ทั้งสิ้นต่อผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสภาพภาพของพลทหารกองประจำการ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพของพลทหารกองประจำการ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพของพลทหารกองประจำการ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หน้าข้อความตามที่เป็นจริง
ตอนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพของพลทหารกองประจำการ

1. อายุ

☐ 1.1 18 – 20 ปี

☐ 1.2 21 – 23 ปี

2. ภูมิลำเนาเดิม

☐ 2.1 ในเขตกรุงเทพมหานคร

☐ 2.2 นอกเขตกรุงเทพมหานคร

☐ 2.3 โปตรระบุ จังหวัด.....

3. วุฒิก่อนเข้ารับราชการทหาร

☐ 3.1 ประถมศึกษา (ป.6)

☐ 3.2 มัธยมศึกษาตอนต้น (ม.3)

☐ 3.3 มัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6), ปวช. หรือเทียบเท่า

☐ 3.4 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

4. อาชีพเดิมก่อนเข้ารับราชการทหาร

☐ 4.1 เกษตรกร

☐ 4.2 ค้าขาย

☐ 4.3 รับจ้าง

☐ 4.4 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

☐ 4.5 ไม่มีอาชีพ

5. รายได้เฉลี่ยต่อเดือนเดิมก่อนเข้ารับราชการทหาร.....บาท / เดือน
 (โปรดระบุ)

☐ 5.1 ต่ำกว่า 5,000 บาท / เดือน

☐ 5.2 5,001 - 10,000 บาท / เดือน

☐ 5.3 10,001 บาท ขึ้นไป / เดือน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตามความเป็นจริง โดยคำตอบแบ่งออกเป็น 5 ระดับดังต่อไปนี้

- 5 หมายถึง ระดับความต้องการของพลทหารกองประจำการมากที่สุด
 4 หมายถึง ระดับความต้องการของพลทหารกองประจำการมาก
 3 หมายถึง ระดับความต้องการของพลทหารกองประจำการปานกลาง
 2 หมายถึง ระดับความต้องการของพลทหารกองประจำการน้อย
 1 หมายถึง ระดับความต้องการของพลทหารกองประจำการน้อยที่สุด

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพของพลทหารกองประจำการ

ข้อคำถาม	ระดับของความต้องการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านวิชาอุตสาหกรรม					
1. งานซ่อมรถจักรยานยนต์					
2. งานเครื่องทำความเย็นและปรับอากาศ					
3. การติดตั้งไฟฟ้าในอาคารและนอกอาคาร					
4. งานก่อสร้าง					
5. งานประปา					
6. งานซ่อมเครื่องยนต์					
7. งานช่างสี					
8. งานช่างอลูมิเนียม					
9. งานช่างไม้เครื่องเรือน					
10. งานช่างปูน					
11. งานช่างเชื่อมโลหะ					
12. งานช่างเครื่องจักรกล					
13. งานช่างซ่อมมือถือ					
ด้านวิชาพาณิชยกรรม					
1. การพิมพ์ดีดไทย - อังกฤษ					
2. การขายปลีกและการขายส่ง					
3. อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว					
4. ศิลปการจัดแต่งอาคาร					
5. ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว					

ข้อคำถาม	ระดับของความต้องการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
6. การดำเนินธุรกิจขนาดย่อม					
7. การทำบัญชี					
8. การขับรถ					
9. การใช้งานโปรแกรมคอมพิวเตอร์					
ด้านวิชาหกรรม					
1. การออกแบบเสื้อผ้า					
2. การทำกาแฟ					
3. การตัดเย็บงานประดิษฐ์					
4. การทำของชำร่วยและของที่ระลึก					
5. การตัดเย็บเสื้อผ้า					
6. การตัดผม					
7. การทำขนมไทย					
8. การทำดอกไม้ประดิษฐ์					
9. การทำอาหารไทย					
10. การทำขนมเค้กและเบเกอรี่					
11. การผสมเครื่องดื่มค็อกเทล					
12. การจัดดอกไม้					
ด้านวิชาเกษตรกรรม					
1. การทำไร่นาสวนผสม					
2. การทำเกษตรธรรมชาติ					
3. การเพาะพันธุ์ปลานิล					
4. การเลี้ยงไก่พื้นเมืองแบบชาวบ้าน					
5. การทำไม้ดัดของไทย					
6. การเพาะเลี้ยงเห็ด					
7. การตอนกิ่งและทาบกิ่งต้นไม้					
8. การเลี้ยงปลาสวยงาม					
9. การทำเกษตรทฤษฎีใหม่					

ข้อคำถาม	ระดับของความถี่ต้องการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
10. การทำปุ๋ยชีวภาพ					
11. การทำนาเกลือ					
12. การทำนา					
13. การเลี้ยงกุ้ง					
14. การทำประมงน้ำเค็ม - จืด					
ด้านวิชาหัตถกรรม					
1. การทำดอกไม้จากกระดาษสา					
2. การทำลวดลายบนกระเจก					
3. การประดิษฐ์ดอกไม้จากแป้งขนมปัง					
4. การทำโครงเครื่องเงิน					
5. การทำดอกไม้ประดิษฐ์จากถั่วทอง					
6. การทำผลิตภัณฑ์จากเรซิน					
7. การทำเครื่องปั้นดินเผา					
8. การหล่อเครื่องทองแดง / ทองเหลือง					
9. การแกะสลักเครื่องเรือน					
10. การจักสาน					
11. การทำเครื่องเงิน					
12. การเขียนผ้าบาติก					
13. การทำเครื่องหนัง					
14. การวาดรูปหรือลวดลายต่าง ๆ					
15. การเล่นเครื่องดนตรี					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพของพลทหาร
กองประจำการ

ด้านวิชาอุตสาหกรรม

.....

.....

.....

.....

ด้านวิชาพาณิชยกรรม

.....

.....

.....

.....

ด้านวิชาคหกรรม

.....

.....

.....

.....

ด้านวิชาเกษตรกรรม

.....

.....

.....

.....

ด้านวิชาหัตถกรรม

.....

.....

.....

.....

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ นามสกุล	ร้อยเอกรุ่ง ผิวช่อม
วันเดือนปีเกิด	17 มีนาคม 2498
สถานที่เกิด	อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	82 / 134 หมู่บ้านซิเมนต์ไทย ซอยซิเมนต์ไทย 10 ถนนประชาชื่น แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900
ตำแหน่งการงานปัจจุบัน	ประจำแผนกส่วนสนับสนุนกองบัญชาการกองทัพบก
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	งานนโยบายและแผน กองบัญชาการกองทัพบก
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2519	ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (พาณิชย์กรรม) จาก โรงเรียนอาชีวศิลป์
พ.ศ. 2526	ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปกศ. สูง) จาก วิทยาลัยครูสวนสุนันทา
พ.ศ. 2546	ครุศาสตรบัณฑิต (วิชาเอกบริหารการศึกษา) จาก สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา
พ.ศ. 2552	การศึกษามหาบัณฑิต (วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่) จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร